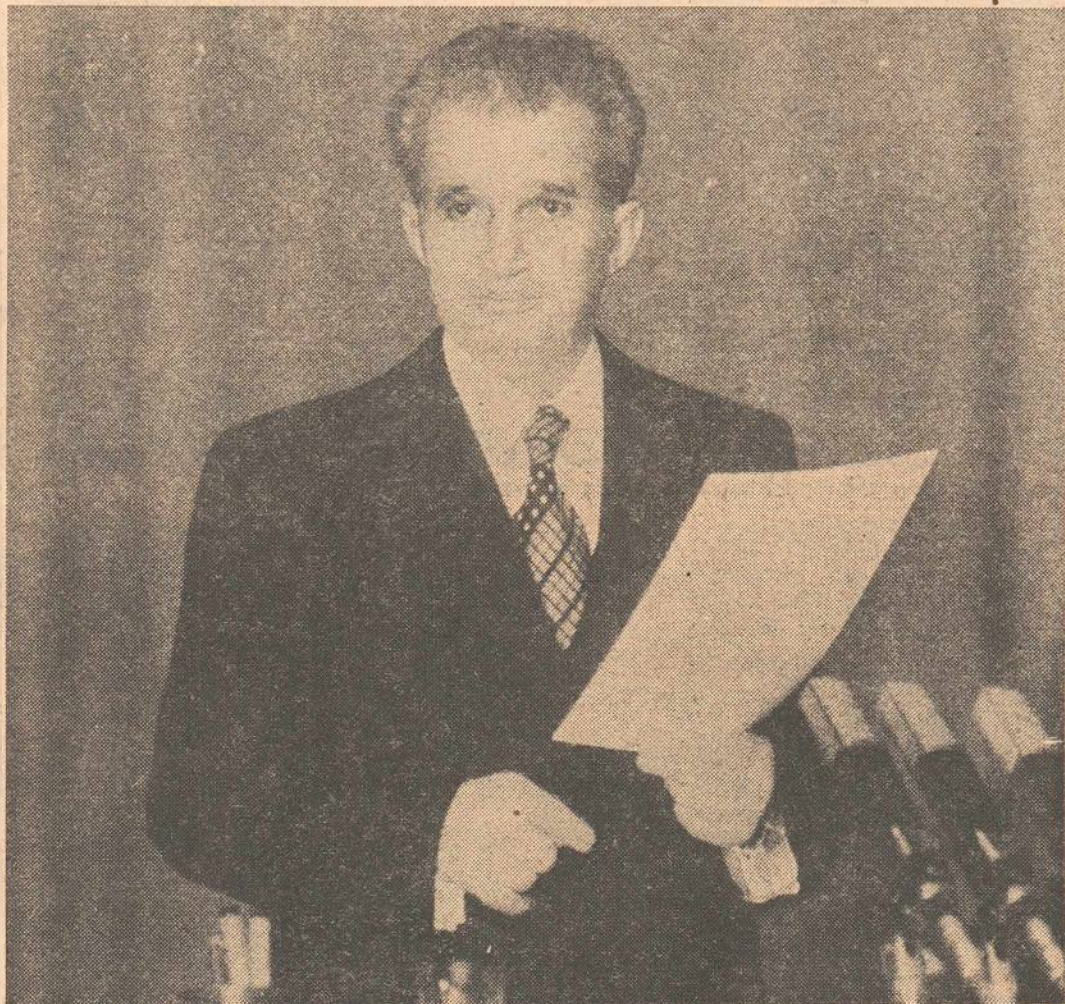

BUNĂSTAREA NOASTRĂ E ÎN MUNCA NOASTRĂ!

*iată mobilizatorul adevăr
pe care ni l-a relevat încă
o dată, cu argumentul de
netăgăduit al marilor în-
făptuiri de pînă acum și
al generoaselor proiecte
de viitor,*

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

*la Plenara Consiliului
Național al Oamenilor
Muncii*

(comentariu în pagina 3)

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

a participat la convocarea-bilanț a activului de bază de comandă și de partid din armată

În cuvîntarea rostită cu acest prilej, președintele țării a evidențiat o realitate dătătoare de mîndrie patriotică, de liniște și încredere în rodnicia eforturilor noastre pașnice, creatoare.

*„...armata se prezintă puternică, în stare să-și îndeplinească – la chemarea patriei, a partidului, a poporului – misiunea
sacră de a apăra succesele revoluționare, munca pașnică, integritatea teritorială, independența României”.*

LUCRĂRILE SESIUNII MARI ADUNĂRI NAȚIONALE

● Înaltul for legislativ al țării a adoptat documente de mare însemnătate pentru dezvoltarea economico-socială a României ●

comentariu în pagina 3

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU

în vizită de prietenie în R. S. F. Iugoslavia

Noi dimensiuni

ale relațiilor

multilaterale

dintre cele două

țări, popoare,

și partide,

în interesul

reciproc

al cauzei

generale

a socialismului,

colaborării

și păcii

În întreaga lume

Aspect de la convorbirile oficiale dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Radovan Vlaikovici.

În timpul convorbirilor avute la Belgrad de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu cu tovarășul Vidoie Jarkovici.

Relațiile de bună vecinătate, de prietenie și colaborare româno-iugoslave au îndelungate și solide tradiții. De-a lungul vremurilor, poporul român și popoarele iugoslave și-au împletit strins destinele, s-au aflat nu o dată împreună în lupta pentru libertate, independență și progres social. În anii socialismului, relațiile dintre popoarele și țările noastre au dobândit un conținut nou, s-au dezvoltat la un nivel superior, fiind puternic impulsionate de comunitatea de orinduire și de țeluri, de stima și considerația reciprocă. Temelia trainică a acestor legături au constituit-o și o constituie principiile independenței și suveranității naționale, depline egalități în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc și intrajutorării tovarășești. În dezvoltarea raporturilor româno-iugoslave, atât pe plan bilateral, cât și în domeniul poliției internaționale, un impuls permanent l-a dat și îl dă dialogul la nivel înalt dintre conducătorii României și Iugoslaviei. Acelorași scopuri i-a slujit și recenta vizită de prietenie făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în R.S.F. Iugoslavia, la invitația președintelui Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, tovarășul Radovan Vlaikovici, și a președintelui Prezidiului Comitetului Central al Comunistilor din Iugoslavia, tovarășul Vidoie Jarkovici.

Moment de seamă în dezvoltarea conlucrării româno-iugoslave pe multiple planuri, noul dialog româno-iugoslav la nivel înalt a cuprins convorbiri între tovarășul Nicolae Ceaușescu și Radovan Vlaikovici, în cadrul cărora s-a efectuat un schimb larg de opinii privind stadiul relațiilor și colaborării bilaterale, asupra posibilităților de dezvoltare și amplificare a acestora, precum și în legătură cu problemele actuale ale situației internaționale. După cum se subliniază în comunicatul comun, cei doi președinți au acordat o atenție deosebită relațiilor economice dintre cele două țări. În cursul convorbirilor a fost evidențiată hotărârea României și a Iugoslaviei de a intensifica eforturile pentru extinderea și diversificarea schimburilor comerciale, a cooperării industriale și a specializării în producție pe termen lung, folosindu-se mai intens avantajele care decurg din vecinătatea celor două state. În mod deosebit s-a convenit să se concretizeze eforturile în direcția conlucrării economice în domeniile materiilor prime, industriilor electronică, electro-tehnică, petrochimică, de echipament energetic, de mașini-unelte, al construcțiilor navale și în alte sectoare de activitate de interes comun. Cei doi conducători de stat au apreciat rezultatele obținute în cadrul consultărilor organelor de planificare din România și Iugoslavia privind programele lor de dezvoltare economică pe perioada 1986-1990, consemnate în Pro-

ocolul încheiat la București la 19 septembrie 1985, precum și importanța Acordului privind schimburile comerciale dintre cele două țări pe perioada 1986-1990 și a Protocolului comercial pe anul viitor, semnate la București la 5 noiembrie 1985. Totodată s-a relevat că trebuie să se acționeze cât mai operativ în vederea prelungirii valabilității înțelegerilor de cooperare și specializare în vigoare și pentru încheierea de noi convenții, pornindu-se de la necesitățile realizării în colaborare a unor produse de nivel tehnic și tehnologic superior, atât pentru satisfacerea cerințelor celor două țări, cât și pentru terțe piețe. Reafirmându-se importanța colaborării româno-iugoslave în construirea și utilizarea sistemelor hidroenergetice și de navigație Porțile de Fier I și Porțile de Fier II, s-a subliniat importanța care se acordă încheierii cât mai curând a construcției sistemului Porțile de Fier II. În același timp, au fost subliniate necesitatea intensificării colaborării tehnico-științifice pe linia dezvoltării în comun de tehnologii moderne și de aplicare a acestora în producție, precum și importanța dezvoltării colaborării în domeniile culturii, învățământului, științei, sănătății, mijloacelor de informare, sportului ș.a. și s-a exprimat hotărârea de a se acționa pentru adăncirea acestora în continuare.

Dintre problemele internaționale abordate în cadrul convorbirilor româno-iugoslave la nivel înalt, o atenție deosebită a fost acordată întăririi păcii și securității în lume, opririi cursei inarmărilor și infăptuirii dezarmării, în primul rând a dezarmării nucleare, întăririi procesului de securitate și colaborare în Europa, realizării aspirațiilor generale de a se ajunge la destindere în relațiile internaționale. Subliniind importanța întâlnirii de la Geneva dintre Mihail Gorbaciov, secretar general al C.C. al P.C.U.S., și Ronald Reagan, președintele S.U.A., tovarășii Nicolae Ceaușescu și Radovan Vlaikovici au apreciat că înțelegerile la care s-a ajuns privind necesitatea reducerii în cordării în relațiile bilaterale și cu privire la realizarea de întâlniri periodice, precum și însuși faptul că s-a căzut de acord că un război nuclear este inadmisibil și că nici una din părți nu aspiră la supremația militară creează condiții pentru revenirea la politica de destindere și de colaborare în relațiile internaționale. În timpul dialogului a fost reafirmată hotărârea României și a Iugoslaviei de a acționa în continuare pentru dezvoltarea colaborării bilaterale și multilaterale între țările balcanice, pentru transformarea acestei regiuni într-o zonă a păcii, securității, colaborării și înțelegerii, fără arme nucleare. S-a arătat că cele două țări ale noastre sprijină eforturile pentru promovarea colaborării balcanice în domeniile transporturilor, telecomunicațiilor, cooperării industriale, culturii, învățământului, turismului precum și în alte sectoare de interes comun. România și Iugo-

slavia sprijină propunerea organizării unei reuniuni la nivel înalt a țărilor balcanice.

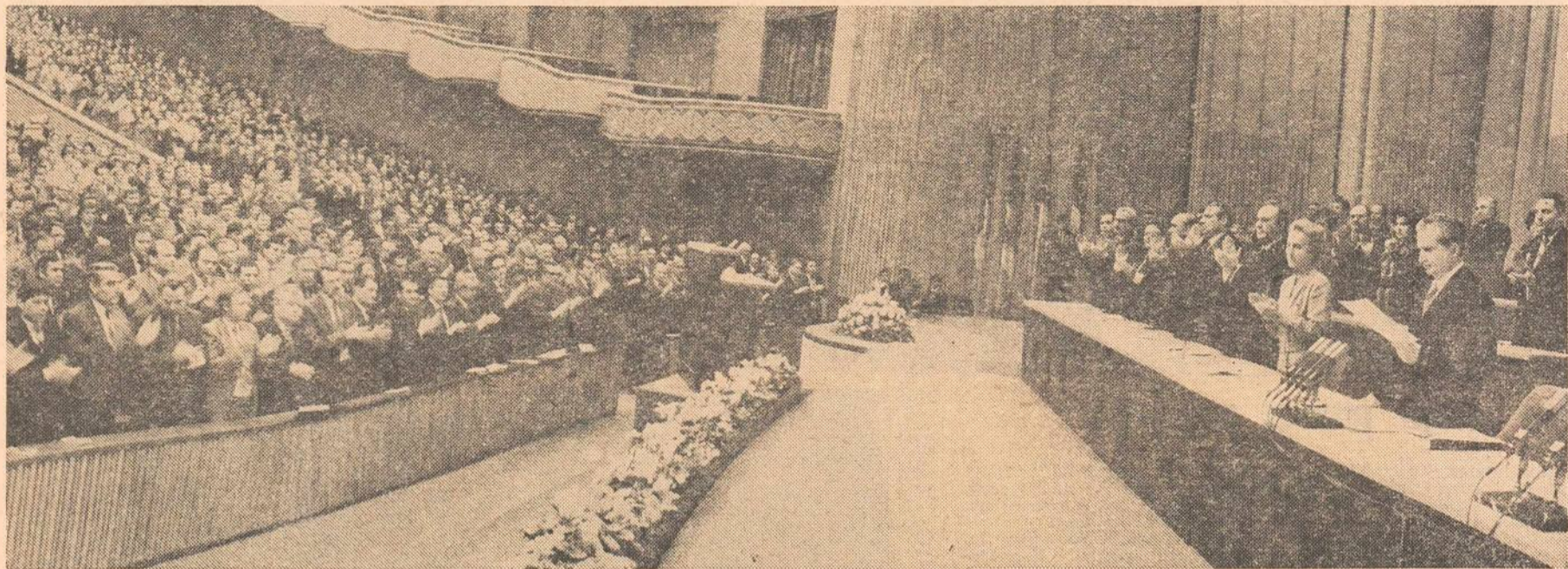
În timpul vizitei în țara vecină și prietenă, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au avut convorbiri cu tovarășul Vidoie Jarkovici, președintele Prezidiului Comitetului Central al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia. Comunicatul dat publicității consemnează hotărârea celor două părți de a dezvolta colaborarea dintre P.C.R. și U.C.I., precum și voința de a extinde colaborarea cu mișcarea muncitorească, de eliberare națională, cu alte mișcări progresiste și democratice.

De ambele părți a fost exprimată convingerea că există condiții pentru lărgirea și adâncirea în continuare a raporturilor și a colaborării rodnice, pe multiple planuri, dintre România și Iugoslavia. „Între popoarele, țările și partidele noastre — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — există îndelungate relații de prietenie, colaborare și bună vecinătate, care în anii construcției socialismului au cunoscut o nouă dezvoltare, întemeiate trainic pe deplină egalitate, stimă și respect reciproc. Noi acordăm o mare importanță acestor tradiționale relații și dorim să facem, și în continuare, totul pentru ca ele să se întărească necontenit, să dea roade tot mai bogate. Nivelul actual de dezvoltare economico-socială a țărilor noastre creează largi posibilități de amplificare a colaborării și cooperării reciproc avantajoase — în domeniul economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii de interes comun“. La rîndul său, tovarășul Radovan Vlaikovici a declarat: „Iugoslavia și România, ca țări aflate în același spațiu geografic, ca state europene, ca țări care — fiecare în condițiile sale — construiesc societatea socialistă, apreciază importanța pe care o au buna vecinătate, colaborarea și raporturile internaționale în prezent și în perspectivă. Temeliile ferme pentru asemenea relații iugoslavo-române le-a pus președintele Tito împreună cu dumneavoastră, tovarășe Nicolae Ceaușescu, și ele reprezintă baza sigură a relațiilor noastre stabile. Sint sigur că în toate domeniile rezultatele bune pot deveni mai bune. Mă gândesc în mod special la colaborarea esențială dintre economiile noastre, unde potențialul nostru depășește rezultatele“.

Expresie a tradiționalelor legături prietenești, de bună vecinătate, a dorinței de extindere și de adâncire a conlucrării româno-iugoslave, recenta vizită oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în R.S.F. Iugoslavia va conferi, fără îndoială, noi dimensiuni relațiilor multilaterale dintre cele două țări, popoare și partide, în interesul reciproc, al cauzei generale a socialismului, colaborării și păcii în întreaga lume.

ION D. GOIA ■

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii

Tinută sup președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, recenta plenară a Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe a dezbătut probleme de cea mai mare importanță pentru dezvoltarea țării noastre, cuprinse în documente cum sint: Raport cu privire la măsurile întreprinse de organele de conducere colectivă din ministere, centrale și întreprinderi pentru perfecționarea organizării producției și a muncii și îndeplinirea prevederilor programului de ridicare a nivelului tehnic și calitativ al produselor în toate sectoarele de activitate; Raport privind îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a României pe anul 1985 și proiectul Planului național unic de dezvoltare a țării noastre pe anul 1986; Proiectul Bugetului de stat pe 1986; Raport privind îndeplinirea și depășirea prevederilor programelor speciale de asigurare a producției de cărbune, a producției de petrol, gaze, minereuri neferoase, de energie; Raport privind realizarea productivității muncii planificate, aplicarea corectă a acordului global și respectarea prevederilor legale privind normarea personalului muncitor; Pro-

iectul Legii cu privire la creșterea productivității muncii. Cej care au luat cuvîntul la plenară au analizat activitatea desfășurată de organele de conducere colectivă din ministere, centrale și întreprinderi, de toți oamenii muncii pentru realizarea prevederilor planului pe 1985, pentru încheierea cu succes a actualului cincinal. Dezbaterile au reliefat preocuparea susținută a colectivelor de oameni ai muncii pentru îndeplinirea programelor prioritare privind dezvoltarea bazei energetice și de materii prime, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, introducerea pe scară largă a cuceririlor revoluției tehnico-stiințifice, utilizarea cu randament maxim a tuturor resurselor, sporirea competitivității mărfurilor românești pe piața externă, creșterea mai accentuată a productivității muncii, reducerea consumurilor, a cheltuielilor de producție. Participanții la plenară și-au exprimat adevărată totală la Politica internă și externă a partidului și statului nostru, promovată cu hotărîre și consecvență de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ei și-au exprimat aprobarea deplină față de prevederile proiectului Planului național unic de dezvoltare economico-socială a țării și față de prevederile proiectului Bugetului de stat pe 1986.

În cuvîntarea rostită în cadrul plenarei, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit la cele mai importante sarcini

care stau în fața poporului nostru în momentul de față: asigurarea condițiilor necesare desfășurării cu succes a activității în primul an al noului cincinal, la nivel calitativ superior și cu consumuri minime de energie și de materii prime; asigurarea bazei energetice, prin buna funcționare a centralelor electrice, prin asigurarea producției de cărbune, de petrol și de alte surse energetice, inclusiv noile surse de energie; dezvoltarea mai intensă a bazei de materii prime interne, prin valorificarea superioară a minereurilor și a substanțelor utile existente în țara noastră, prin recuperarea și refolosirea surselor de materii prime și de energie; elaborarea de noi tehnologii; ridicarea calității și a nivelului tehnic al producției; creșterea rolului cercetării științifice și tehnologice; încheierea activității de organizare științifică a producției și a muncii; creșterea mai puternică a productivității muncii sociale, reducerea generală a cheltuielilor materiale și de producție; perfecționarea autoconducerei și autogestunii; creșterea mai puternică a răspunderii cadrelor de conducere, a consilierilor oamenilor muncii și a adunărilor generale ale oamenilor muncii; îndeplinirea în tocmăi a prevederilor planului privind comerțul exterior și cooperarea în producție. În cuvîntare au fost, de asemenea, abordate probleme care au figurat

pe ordinea de zi a recentei ședințe a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.: creșterea alocațiilor pentru familiile cu mai mulți copii și a indemnizațiilor pentru mamele cu mai mulți copii; îmbunătățiri în sistemul de construcții de locuințe proprietate personală; dezvoltarea mai puternică a industriei alimentare, îndeplinirea programului privind producerea de mîncăruri care să poată fi cumpărate de cetățeni, pentru a evita greutatea în activitatea casnică și a asigura o bună aprovizionare.

Participanții la plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii, puternic însufleții de aprecierile și îndemnul cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, au dat glas hotărîrii oamenilor muncii din industrie, construcții, transporturi, din domeniul circulației mărfurilor și al finanțelor de a acționa cu dăruire pentru îndeplinirea exemplară, — așa cum se subînțiază și în **Chemarea** adoptată de plenară — încă din primele zile ale noului an, a sarcinilor prevăzute pentru 1986, pentru realizarea mărețelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, pentru înflorirea continuă a patriei noastre.

ION DUMBRAVĂ ■

Lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale

După cum este cunoscut, în prima jumătate a acestei săptămîni, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au fost reluate în plen lucrările sesiunii a II-a a celei de-a IX-a legislaturi a Marii Adunări Naționale. Întrunită într-o perioadă de intensă activitate revoluționară, de puternică angajare patriotică a întregului nostru popor pentru realizarea planului pe 1985 și pe întregul cincinal, pentru pregătirea temeinică în vederea trecerii la îndeplinirea în cele mai bune condiții a prevederilor viitorului plan cincinal 1986—1990, această sesiune a dezbătut și adoptat legi de însemnătate deosebită pentru dezvoltarea economico-socială a țării.

Este vorba, în primul rînd, de Legea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1986. Potrivit indicațiilor și orientărilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în treaga dezvoltare economico-socială în anul viitor are ca prioritate fundamentală accentuarea laturilor calitative ale creșterii economice, a cursului spre o reproducție de tip puternic intensiv, ridicarea substanțială a eficienței în toate sectoarele de activitate. Pe această bază, planul pe 1986 prevede indici de dezvoltare superiori ritmurilor medii de creștere stabilite pentru perioada 1986—1990, astfel încît să se asigure, din primul an al noului cincinal, condiții pentru îndeplinirea integrală a istoricilor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al partidului. În acest cadru, planul pe 1986 prevede continuarea pe o nouă treaptă, calitativ superioară, a

procesului de industrializare socialistă, cerință determinantă a dezvoltării forțelor de producție, a întăririi puterii economice a țării.

La sesiune a fost adoptată, de asemenea, Legea Planului de dezvoltare a agriculturii și a industriei alimentare a Republicii Socialiste România pe anul 1986. Elaborat sub directa îndrumare și conducere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, acest plan — parte integrantă a Planului național unic de dezvoltare — este fundamentat pe cerințele economiei naționale și pe posibilitățile de creștere a producției agroalimentare la un nivel care să asigure atît cantitățile prevăzute în programele de autoconducere și autoaprovizionare, de asigurare a fondului de stat, cit și celelalte nevoi ale economiei naționale.

În ceea ce privește Bugetul de stat pe 1986, pentru care s-a votat, de asemenea, o Lege, el reflectă aplicarea consecventă a noului mecanism economico-financiar, creșterea rolului finanțelor în desfășurarea întregii activități economice și sociale, consolidarea monedei naționale, ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. La întocmirea bugetului s-au avut în vedere obiectivele dezvoltării economice și sociale cuprinse în documentele Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, în programele-direcțivă aprobate, sarcinile stabilite de Plenara Comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, din iunie 1985, și de Congresul al III-lea al Consiliilor populare.

Marea Adunare Națională a adoptat și Legea cu privire la

creșterea productivității muncii, perfecționarea organizării și normării producției și a muncii. Această lege întregeste cadrul juridic pentru accentuarea laturilor calitative ale dezvoltării economiei și pentru valorificarea superioară a muncii sociale, fiind o expresie a grijii permanente a conducerei partidului și statului de asigurare a condițiilor necesare pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului privind dezvoltarea în ritm susținut a economiei românești și dublarea pînă în 1990 a productivității muncii. Prin conținutul său, Legea cu

privire la creșterea productivității muncii contribuie la perfecționarea principiilor noului mecanism economic, ale autoconducerei și autogestunii muncitorești, și asigură cadrul necesar pentru ca oamenii muncii să-și exercite cu mai multă răspundere drepturile și obligațiile ce le revin în creșterea mai puternică a productivității muncii și a eficienței economice.

Prin prevederile lor, în deplină concordanță cu hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, cu indicațiile și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, cuprinse în cuvîntările rostită la recenta plenară a

C.C. al P.C.R., la Congresul Științei și Învățămîntului și la plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii, legile votate săptămîna aceasta de M.A.N. sint menite să asigure ridicarea pe o treaptă superioară a activității economice și sociale, să dinamizeze energiile creatoare ale oamenilor muncii într-un efort comun pentru îndeplinirea politicii partidului și statului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

P. NICORĂ ■

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat la convocarea — bilanț a activului de bază de comandă și de partid din armată

De strajă muncii pașnice

„Conducerea partidului și statului nostru dă o înaltă apreciere activității armatei, unităților militare, atât în domeniul pregătirii militare, cât și în activitatea economică, care au știut să folosească în mod corespunzător eforturile depuse de statul nostru socialist, de poporul nostru pentru dotarea armatei cu tot ce este necesar. Putem spune că, la sfârșitul acestui cincinal, armata se prezintă puternică, în stare să îndeplinească — la chemarea patriei, a partidului, a poporului — misiunea sacră de a apăra cuceririle revoluționare, munca pașnică, integritatea teritorială, independența României!” Aceste cuvinte de înaltă apreciere la adresa forțelor noastre armate, care angajează puternic pe toți militarii, sint cuprinse în cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor armate ale României, la recenta convocare-bilanț a activului de bază de comandă și de partid din armată, care a analizat pregătirea strategică, operativă, de luptă și politică a armatei.

În cuvântare, accentul se pune, firește, pe sarcinile care stau în prezent în fața armatei, a unităților militare, a tuturor militarilor. Subliniind atenția acordată dotării armatei cu armament modern, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că în centrul activității de pregătire militară trebuie să se pună cunoașterea și minuirea la perfecție a armamentului din dotare, conlucrarea cât mai bună dintre unități, subunități și diferite arme, în aplicații și în pregătirea de luptă, asigurându-se o conlucrare mai bună cu unitățile Ministerului de Interne, cu gărzile patriotice și cu detașamentele de

pregătire a tineretului pentru apărarea patriei. În același timp, pregătirea militară de luptă trebuie îmbinată armonios cu participarea activă la dezvoltarea patriei. Relebind că, printre alte obiective, armata urmează să participe la construirea noului canal București — Dunăre, la irigarea a 1.500.000 de hectare, secretarul general al partidului a apreciat că participarea militarilor la activitatea de dezvoltare economică și socială reprezintă o parte inseparabilă a pregătirii de luptă și politice, a ridicării capacității de apărare a armatei noastre. În încheiere, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că și anul viitor, și în cincinalul 1986—1990 se va obține o ridicare tot mai puternică a capacității de luptă a armatei, a nivelului ei politic, a forței de apărare a poporului nostru, pentru a putea construi în mod liber societatea socialistă, pentru împlinirea Programului partidului, pentru a asigura bunăstarea, independența și suveranitatea României.

Cei prezenți la convocare-bilanț și-au exprimat, în numele tuturor militarilor țării, hotărârea de a îndeplini exemplar sarcinile ce revin armatei din hotărârile Congresului al XIII-lea al partidului, din noua Directivă a comandantului suprem privind pregătirea militară și politică a armatei în perioada 1986—1990. Ei au reafirmat devotamentul profund al întregii armate față de partid și popor, față de comandantul suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adevărul totală a ostirii la politica internă și externă a partidului și statului, angajamentul solemn de a sluji cu credință nestrămutată interesele poporului, ale patriei.

ION CODRU

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

În ședința de simbătă a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, au fost dezbătute și aprobate propunerile privind perfecționarea mecanismului economic-financiar. Noile propuneri au în vedere îmbunătățirea în continuare a activității de planificare a economiei naționale, stabilindu-se cu mai multă exactitate răspunderile ce revin în acest domeniu Comitetului de Stat al Planificării, ministerelor, centralelor și întreprinderilor. Noile propuneri asigură, totodată, întărirea autoconducerii muncitorești, creșterea și mai accentuată a rolului organelor de conducere colectivă, sporirea răspunderii personalului de conducere, a fiecărui om al muncii în gospodărirea cu eficiență maximă a părții din avuția națională încredințată spre administrare și gospodărire fiecărei unități economice, în apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste. Propunerile prevăd o mai clară reglementare a răspunderilor materiale legate de gestionarea bunurilor, de asigurarea calității produselor, reducerea consumurilor materiale și de energie, executarea contractelor economice, precum și a modalității de recuperare a pagubelor provocate economiei din cauza proastei gospodăririi a fondurilor materiale și bănești.

La propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, Comitetul Politic Executiv

a hotărât ca pe baza prevederilor Congresului al XIII-lea al partidului să se constituie Comisia Centrală pentru organizarea și modernizarea proceselor de producție și, în mod corespunzător, să se treacă la constituirea unor astfel de comisii la nivelul Capitalei și apoi al tuturor județelor. În continuare, au fost examinate unele probleme legate de asigurarea unei creșteri corespunzătoare a populației. Apreciindu-se că sporul înregistrat în ultimul an nu este satisfăcător, s-au propus unele măsuri de natură să întărească răspunderea organelor sanitare și a tuturor factorilor care au atribuții în acest domeniu. S-a propus, de asemenea, să se aducă o serie de perfecționări reglementărilor legale existente, astfel încât să se asigure creșterea indicelui de natalitate și a sporului natural al populației. S-a hotărât totodată să se majoreze — în cadrul creșterii generale a veniturilor reale ale populației — alocația de stat pentru copii, precum și ajutoarele și indemnizațiile bănești lunare pentru mamele cu mai mulți copii. În același timp, s-a stabilit majorarea corespunzătoare a contribuției pe care o plătesc persoanele care nu au copii.

Au fost dezbătute, de asemenea, unele propuneri privind perfecționarea în continuare a reglementărilor în domeniul construcțiilor de locuințe propriu-zise, personală și al acordării de credite în acest scop. Noile propuneri au în vedere acordarea de credite, pen-

tru construirea, în condițiile legii, de locuințe propriu-zise personale muncitorilor, specialiștilor și altor angajați care lucrează în orașe și municipii și dorește să-și construiască locuințe în comunele din jurul acestor localități. Credite pentru locuințe vor fi acordate și personalului muncitor care lucrează în orașe mici sau în comune. Nu se vor mai acorda credite pentru construirea de locuințe în orașele mari. Comitetul Politic Executiv a hotărât, în același cadru, înființarea funcției de secretar și a secțiilor pentru problemele din agricultură, la Comitetul Central al Partidului și la comitetele județene de partid, având ca sarcină întărirea controlului de partid, aplicarea fermă a hotărârilor partidului și a legilor țării în activitatea din agricultură, întinarea unui înalt spirit de responsabilitate și exigență în toate domeniile acestei importante ramuri a economiei naționale.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat în continuare o informare cu privire la vizita de lucru efectuată în țara noastră, în zilele de 11—12 decembrie a.c., de tovarășul Gustav Husak, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace. Comitetul Politic Executiv a aprobat și a dat o deosebită apreciere rezultatelor noului dialog la nivel înalt româno-ceslovac, care a pus în evidență trăinicia și profun-

zimea legăturilor dintre partidele, țările și popoarele noastre. În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare cu privire la vizita oficială de prietenie efectuată, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în zilele de 12 și 13 decembrie, în R.S.F. Iugoslavia, la invitația președintelui Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, tovarășul Radovan Vlaikovici, și a președintelui Prezidiului Comitetului Central al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, tovarășul Vidoe Jarkovic. În cadrul ședinței, s-a arătat că noua întâlnire a confirmat o dată mai mult rolul determinant al dialogului tradițional româno-iugoslav la nivel înalt în întărirea continuă a prieteniei, solidarității și colaborării dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comunistilor din Iugoslavia, dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Federativă Iugoslavia. Aprobând rezultatele celor două vizite, Comitetul Politic Executiv a indicat guvernului, ministerelor, celorlalte organe centrale să ia toate măsurile ce se impun pentru înfăptuirea în cele mai bune condiții a înțelegerilor convenite, a obiectivelor de colaborare prevăzute, în vederea dezvoltării tot mai intense a conlucrării dintre România și aceste țări, în interesul reciproc, al cauzei socialismului și păcii pe tot globul.

P. NICOARĂ

Ce faceți acum

pentru ca anul

să fie mai bogat?

● Centrala hidroelectrică Răcăciuni a conectat cel de-al doilea grup de 22,5 MW la sistemul electric național, Ast-fel, centrala a intrat în funcțiune la întreaga capacitate, urmind ca până la sfârșitul anului să livreze în sistemul energetic peste 2 milioane kW/h ● 35 de uniuni județene ale cooperației și-au îndeplinit planul pe întregul cincinal la principalii indicatori economici. ● Combinatul chimic de la Ișalnița a realizat suplimentar 6 000 de tone de produse pentru beneficiarii interni și externi. ● Un mare lot de noi mașini concepute de IMATEX Tîrgu-Mureș se află în faza de producție. Aceste mașini destinate exportului fac parte din planul anului 1986. ● Întreprinderea de tractoare și mașini agricole din Craiova a asimilat un nou tip de tractor agricol de 100 de c.p. ● La jumătatea lunii decembrie a fost inaugurat căminul cultural din comuna Sudiți, județul Ialomița.

Oameni la datorie, petroliștii

Prin schelăria metalică a turlei trece o aripă înghețată de vînt, ca o tresărire în somn a liniștii fără margini a cîmpiei. O liniște mare, într-adevăr, ca un somn adînc s-a întins peste pămîntul acesta de pe care oamenii s-au cam retras după ce și-au pus în hambare grîul, porumbul, și cit cuprinzi cu ochii el a rămas singur în fața cerului care atunci cînd e frig, cum e astăzi, scînteiază deasupra-1 rece și albăstrui ca oțelul bun. Numai motoarele diesel, la baza turlei, mai alungă liniștea cu mersul lor uniform, de cursă lungă. Datoria sondorilor de foraj fiind înainte de toate chiar asta, ca motoarele să funcționeze perfect și continuu. Și cursa continuă, zi și noapte, chiar dacă în vremea din urmă zilele s-au născut parca mai greu, de printr-o ninsoare, ploii și valuri de ceață.

În cadrul Schelei de foraj Bălăria există vreo cîteva brigăzi iar inginerul Nicolae Dana e șeful celei mai mari dintre ele, care se numește chiar așa, brigada de grad mare, avind mai multe formații de lucru decît oricare alta. Nicolae Dana este de fel din comuna Boliștin Vale și are 35 de ani. Mal întii a lucrat la Brăila, după absolvirea facultății, apoi în județul Bihor, la Suplacu de Barcău, și în cele din urmă a ajuns ceva mai aproape de casa părinților lui, la Videle. Ca stagiar a condus o formație de lucru, apoi a fost șef de atelier și după aceea, pînă în urmă cu doi ani, șef de secție. Ca să înțelegem mai bine ce însemna munca lui pînă într-o vreme ar fi de ajuns să spunem că secția se întindea pe aproape 100 de kilometri, de la Bălăria la Cio-lănești și Nenculești, pînă spre Rosiori de Vede. Răspundea de munca a vreo 300 de oameni și adevărul este că nu reușea să fie prezent întotdeauna acolo unde s-ar fi convenit, mai cu seamă cînd ar fi fost nevoie ca în timpul unei zile să fie prezent chiar în mai multe locuri. Însă în urmă cu doi ani, cînd a fost înființată Schela de foraj Bălăria, s-a trecut la un sistem nou de organizare a muncii petroliștilor, mai eficient, fără indoielă, și mai productiv. Potrivit orientărilor și indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, schelele de foraj ca și cele de extracție au fost organizate în brigăzi de producție, fiind eliminate astfel verigile intermediare ale secțiilor și atelierelor.

Fiecărei brigăzi îi revine acum, spune Nicolae Dana, un teritoriu mai mic iar răspunderea ei e cit se poate de bine precizată. În acest fel, brigada poate funcționa în condiții mai bune pe principiul autogestunii economice, fiind titulară de plan și primind retribuiția în funcție de producția realizată. În lumea celor din forajul petrolier producția măsurîndu-se, bineînțeles, în metri liniari. O consecință a aplicării noului sistem de organizare a fost, pe

de altă parte, creșterea simțitoare a disciplinei, în urma faptului că orice abatere a început să fie sancționată în primul rînd de opinia colectivă a formației de lucru și s-a dovedit că sancțiunea poate să fie uneori, în acest fel, chiar mai usturătoare și mai greu de îndurat decît o simplă măsură administrativă prin care, să zicem, se rețineau cuiva banii pentru o zi de absență de la lucru. Înainte mai lipseau unii, zice Nicolae Dana, dar între timp aceste cazuri s-au rărit de tot, aceasta a încetat să mai fie o problemă și explicația cea mai cuprinzătoare a acestei realități îmbucurătoare stă într-adevăr în faptul că nu se mai află nimeni, între cei 140 de oameni din brigada lui, care să nu fi înțeles că la plata retribuției banii se numără exact în funcție de numărul metrilor foraj. În fiecare an, brigada reușind să foreze, de fapt, multe zeci de kilometri.

Brigada lui Nicolae Dana lucrează pe un teritoriu lung de vreo 20 de kilometri și lat tot cam pe-atît, cuprins între comunele Blejești, Cartojani, Băciu și Drăcești. Și nu se poate spune că, de data asta, teritoriul ar fi destul de mare încît șeful de brigadă să nu poată fi prezent întotdeauna acolo unde este nevoie să fie luată cu maximă operativitate vreo hotărîre, mai cu seamă că el are și ajutoare de nădejde ca subinginerul Andrei Ștefan, maestrul principal Ion Atomulesci, maestrul Gheorghe Roman, iar formațiile sînt conduse de oameni la fel de destoinici, precum inginerul Monel Paizan sau maestrul Gheorghe Iatan și Constantin Mihai. Cu astfel de oameni s-a izbutit ca viteza medie înregistrată în fiecare lună de instalațiile de foraj să crească de la 1 400 la aproape 2 000 de metri iar timpul necesar pentru demontarea, transportul și montarea în alt amplasament a unei instalații s-a redus de la 5-6 zile la 3-4. „Ne-am accelerat munca, zice Nicolae Dana, și ne-am străduit să predăm schelele de producție petroliștilor Videle și Poieni un număr mai mare de sonde și mai devreme decît era prevăzut“. În cursul anului trecut brigada și-a depășit substanțial planul și există motive cit se poate de serioase ca petroliștii din brigada lui Nicolae Dana să creadă că vor încheia și acest an cu aceleași foarte bune rezultate. Unele formații și-au îndeplinit planurile lunare în procent de 130-140 la sută. Nu are cum să încapă nici o exagerare cînd oamenii, privind în jur, pot să spună: am săpat o pădure de sonde! Țara are nevoie de petrol iar ei nu-și ascund mulțumirea de a ști că și-au făcut datoria.

Fiecare zi de muncă a lor fiind un pas, încă un pas, în marșul neîntrerupt prin liniștea de piatră din adîncurile pămîntului și către memoria lui stelară.

DUMITRU ELIADE ■

O cursă cîștigată

Primind un contract de realizare a unor transformatoare pentru Brazilia, filieșenii s-au trezit precum baba din poveste — cu o găină care face ouă de aur. Numai că, pentru asta, ei au trebuit să-și pună mîntea „la contribuție“ și să-și verifice tradiționala istețime oltenescă în domeniul restructurării tehnologiei tradiționale de producere a transformatoarelor. Efortul de adaptare la cerințele acestei comenzi trebuie să fi fost destul de mare dacă între lansarea comenzii și livrarea primului lot au trecut doar patru luni, față de condițiile normale, cînd trei luni jumătate ținea proiectarea și cinci luni — fabricația. Un rol important l-a avut în comprimirul acestui ciclu productiv atelierul de proiectare tehnologică, autoutilare și s.d.v.-uri condus de ing. Vasile Suciu și din care mai fac parte, între alții, inginerii Hariton Digă, Marian Popescu, Alexandru Roșu, Alexandru Incrossatu, Ion Toporan, subinginerul Ioan Nistor, tehnicianul Tudor Gavrii s.a. Pe umerii (un fel de a spune) acestor băieți tineri (media de vîrstă a colectivului este sub 25 de ani) a căzut responsabilitatea de a gândi niște cuve pentru transformatoare pe care numai americanii le mai fac și pe care, bineînțeles, le cerea clauza contractuală. E vorba de niște cuve ovale și rotunde, în care operația de su-

dură trebuia înlocuită cu ambusarea. Aparent simplă, această cerință a presupus realizarea unei tehnologii în întregime originală, care a condus și la importante reduceri de consum energetic și prin care s-a realizat, în adevăr, ceea ce cerea partenerul extern. Urmarea este cîștigarea definitivă a pieței braziliene cu un produs de tehnică înaltă fabricat pentru prima dată în România și, se pare, chiar în Europa. Împreună cu celelalte exporturi realizate în U.R.S.S., R.D.G., Egipt, loturile de transformatoare expediate spre Brazilia au făcut, după cum spunea inginerul șef al fabricii de transformatoare, Miloșescu Dumitru, ca planul la export să fie îndeplinit cu o lună mai devreme, în decembrie lucrîndu-se, practic, pentru onorarea în devans a altor contracte.

Și la cealaltă fabrică a întreprinderii, de motoare electrice, relevationul ar fi fost posibil de sîrbătorit — după stadiul de realizare a indicatorilor anuali — tot cu o lună mai devreme.

I.T.M.E. Filiași produce în anul 1985 320 tipuri de transformatoare, 400 variante de motoare și 40 tipuri de condensatoare. Acoperirea unei asemenea largi game de fabricație presupune, cum spunea directorul întreprinderii, ing. Constantin Bărbulea, om care lucrează aici de la înființarea in-

treprinderii, „o permanentă disponibilitate pentru nou, o continuă luptă cu timpul. Într-un domeniu cum este cel al mașinilor electrice, în care spectrul ofertelor este foarte dens, nu puteam avea sorti de izbîndă fără foarte multă inteligență încorporată în tot ceea ce facem și fără dăruirea fiecărui dintre noi“. Un exemplu demn de toată stima îl constituie în această privință inginerul șef cu pregătirea producției, Gîdea Vergică, un adevărat temerar al spiritului de devoțiune față de obște și față de meserie. Într-un oraș supus implacabil navetismului (în Filiași opresc 27 de trenuri pe zi) și mult prea apropiat de cîmpul de atracție pe care-l reprezintă Craiova cu toate ale sale, Gîdea Vergică a avut curajul să parcurgă drumul în sens invers — să vină din Craiova pentru a se stabili în Filiași. De 11 ani, numărătoare inversă spre fiecare relevation îl găsește în Filiași și dacă, cu fiecare nou an, liniile tehnologice au fabricația pregătită, aceasta se datorește și fidelității superioare înțelese a inginerului Gîdea, care niciodată nu are timp să deconteze prețul acestei fidelități față de urbe și față de meserie, dar întotdeauna găsește răgazul necesar pentru a urni, măcar cu un pas, „bolovanul“ învâzibil al lucrurilor condamnate la rutină. Exemplul lui constituie una din acele supape sigure prin care o modestă întreprindere poate respira aerul curat al performanței morale și profesionale.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Despărțirea de roboți

Poartă cravată îngustă cu nod mic, costum protejat de un halat, ochelari de aproape-departate și stă la un banc curat, cu tot felul de ceasuri și prize, cu scule puse în ordine. La un colț e Mercedesul. Ne ascunde după un paravan. De pe unde vă trageți? Tudor! Care Tudor? Pandurul! Unde v-ați născut? În Ialomița. În ce an? Nouă sute 13. Mai aveți frați? Da. Mulți? Da. Cîți? Am fost 11. Cum se numește satul? Răzvani. Mai aveți pe cineva acolo? Or mai fi. Ce înseamnă asta? Că sînt. Ați mai fost? Da. De ce-ați plecat? Să muncesc! Pe unde ați muncit? Pe unde a fost nevoie. Sînteți sănătos? Nu. Ce aveți? Mai multe. Dacă aveți 73 de ani și sînteți bolnav de ce nu v-ați pensionat? Muream. Serios? Da. Nu vreți să stați de vorbă cu mine. Hm, n-am zis că nu vreau. Și cîți ani aveți de muncă? 59. Am început la 13 ani. Vă deranjează ceva? Nu. Pe mine nu mă deranjează munca, ci oamenii. Eu vă deranjez? Nu. Unde locuiți în București? Pe strada Cloșca. Pe unde vine asta? N-are importanță. De ce pe Cloșca? Pentru că n-am găsit pe Horea. Ați căutat? Da. De ce? De-ai. Voiam eu să stau pe Horea.

Sînteți moț? Nu. Atunci de ce? Că mi-ar fi plăcut. Am luat toată strada, casa cu casă, de trei ori și n-am găsit nimic. Vă mulțumesc pentru că ați avut amabilitatea să-mi spuneți o propoziție mai lungă. Așa vorbiți mereu? Nu. Vă place istoria? Da. Am comis cumva o impolitete? Nu. De ce în momentul în care inginerul v-a întrebat de roboți ați spus să nu vă lovească unde vă doare. Am zis eu? Da, eram alături și-am auzit. Cine știe de ce am zis. Nu vă doare nimic legat de roboți? Nu. Chiar spuneți adevărul? Da. Atunci de ce ați venit aici, la atelierul de roboți? Să muncesc. Vă plac roboții? Hm. E o treabă! Răspunde în continuare monosilabic, privindu-mă de după ochelari de parcă ar sta la pîndă. Nu reușim să comunicăm în ciuda tuturor eforturilor. Parcă între noi ar fi o prăpastie. Se îndoiște, nu-l preocupă povestea vieții lui, nu vrea s-o spună, are de lucru și am picat într-un moment nepotrivit. Parcă toate ne-ar fi împotrivă. Mai încercăm o formulă. Il invităm pe un prieten, inginer și om de bine. Poate în trei reușim să legăm ceva. Cînd ați început să muncii? Păi să tot fi fost în 1926; cînd am plecat la București

cu o căruță. Nu v-a fost frică? Nu. Și cum ați găsit de lucru la 13 ani într-un București care nu era al dumneavoastră? Nu-i nici acum. Și totuși, cum v-ați descurcat? Am luat-o pe jos de la casa unchiului meu și am văzut o poartă în dreptul căreia erau mai multe mașini. Am intrat și am întrebat dacă nu au ceva de muncă. Și? Au zis să vin a doua zi cînd vine șefu. Și a doua zi? Șefu mi-a dat de muncă, zice el, în timp ce privește prin partea de înstare a ochelarilor lui vechi. Încercă să vadă departe dar n-are cum, în fața noastră e zidul, un zid improvizat, cu un raft pe el, cu o masă alături pe care se află un robot didactic. La cîteva metri de noi, o echipă de specialiști a pus în funcțiune un robot industrial. Merge pe comenzi de învățare. Și brațul lung și complicat de oțel se întinde repetă cu exactitate mișcările de sudură și o ia de la capăt, repede, precis, meticulos. Cei care trec pe lîngă nu se pot stăpîni să nu zăbovească o clipă în fața acestei mașini instalată într-una din secțiile întreprinderii Automatica. Și Constantin Bădică, la 73 de ani, așezat cu fața la zid tot încercă să se întoarcă puțin ca să vadă ce se întîmplă cu robotul cel mare. Are o viteză mult mai mare și o gamă de mișcări mult mai com-

(Continuare în pagina 12)

CORNEL NISTORESCU ■

— În calitatea dv. de inspector șef al silviculturii vranceane, spuneți-ne, stimate tovarășe Mircea Diaconu, care mai e viața pădurii în patria „Mioriței”?

— Să vă dau niște cifre?
— Dați-ne și niște cifre.

— În iunie, Inspectoratul silvic al județului Vrancea i s-a decernat Ordinul Muncii clasă I, pentru locul I pe țară în întrecerea socialistă a anului '84. A fost anul de pisc al realizărilor noastre, an în care, față de 1965, producția unităților silvice vranceane a crescut de 4 ori, livrările la export s-au înmulțit cu cifra 15. Pe primele 10 luni ale lui '85 ne-am situat tot pe locul fruntaș al branșei. Am îndeplinit obligațiile cincinalului cu o jumătate de an înainte de termen.

— În planurile noastre de bătaie — înscrise unui vast și complex program, „Programul național de conservare și dezvoltare a fondului forestier în perioada 1976—2010”, elaborat din inițiativa și sub veghea secretarului general al partidului — se înscriu mereu ținte noi, cote noi, creșteri pe toate planurile. Creșteri pe cit de ample, pe cit de firești.

— Cum firește — cel puțin așa știm — crește mereu și pădurea pe care o păstoriți.

— Iar asta înseamnă, trebuie să însemne — cu cuvintele pe care cu atâtă dreptate le-a rostit tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara din noiembrie a C.C. al P.C.R., în legătură cu planul pe '86, ancheie al cincinalului trecerii României la o nouă fază de dezvoltare — „realizarea unei calități superioare a întregii noastre activități”. În anul care vine — care a și venit, și care ne bate la ușă cu forța unei astfel de mari obligații — trebuie să ne așezăm activitatea, mai mult ca oricând, sub semnul noului. De-ăia vă spunem că doar „într-un anume fel” trăim de-acum în '86. Trăim, dar trebuie să investim și să potențăm această trăire a noastră cu un altfel de ritm, cu o altfel de respirație, și, mai presus de toate, cu noi ambiții. Vrem să facem din '86, la modul cel mai real, un an al noii calități în tot ceea ce întreprindem.

— E frumos ce spuneți, dar asta înseamnă doar viața silviculturii. Felicitări pentru ea, și la mai mare! Dar noi vă întrebam despre viața pădurii.

— Pădurea o duce bine, destul de bine. Cifrele pe care vi le-am spus n-o dovedesc?

— Știm că ați moștenit un patrimoniu silvic deloc faimos. Ne amintim niște amare cuvinte spuse de Sadoveanu acum vreo patru decenii și jumătate: „Frumoasă, veche și tristă țară, Vrancea! Devastată, despădurită, măcinată de puhoie”...

— Așa este, adică așa era. Niște topoare nesăbuite, puse în slujba capitaliștilor — a ce-

lor de atunci, în primul rând — au dărâmat pădurile noastre pe zeci de mii de hectare. În bazinele Putnei, Zăbalei, Tișitei, Nărujei, Motnăului, Rîmnei, despăduririle excesive i-au luat muntelui pielea pină la os. I-au luat chiar și osul, căci torenții montani, rămași fără străjeri, fără împotrivirea pădurii, și-au făcut de cap, ducând la eroziunea acută a solului, la alunecări de terenuri etc. De plantat nu planta nimeni, de luat luau toți. A mai intervenit apoi, în anii noștri de început, și un anume patos grăbit al „producției cu orice preț”, stînjinind ofensiva plantațiilor, și-așa sfișoasă în epocă, și accentuând declinul pădurii. Niște metode de exploatare rudimentare, perpetuate prin inerție, și-au spus și ele un trist cuvînt. Nu sînt foarte mulți ani de cînd încă se practica „tăierea rasă” a unor masive sau „tirșul buștenilor” în lungul unghiului de cădere a pantelor, „tirș” care ducea și la părăduirea lăstarilor tinere, și la smulgerea litierelor și la rocamamă. Deci și la năvala „puhoaielor” de care vorbea Mihail Sadoveanu! Ca să vă dați seama de efectele unor astfel de practici, e de-ajuns să vă spun că, potrivit calculelor specialiștilor, trebuie să treacă nu mai puțin de 30 de ani pentru ca rolul hidrologic al pădurii tinere să-și întregască dreptul. Anii din urmă, anii Epocii Ceaușescu, au descalificat rezoluțiunile acestor practici, dar rănile provocate de ele nu se cicatrizează ușor.

— Dar dv. v-ați ocupat și vă ocupați intens de această cicatrizare, nu?

— Cine are păduri, spunea secretarul general al partidului, „va avea aur”. Restaurarea patrimoniului silvic al Vrancei s-a așezat sub semnul acestei drepte și generoase idei, care ne-a permis să împădurim masiv (în ultimul timp, peste 1000 de hectare pe an!), și nu oricum, ci la o cotă calitativă înaltă, cu întințări acordate soiurilor celor mai valoroase, precum molidul, bradul, lăricele („larix decidua”), stejarul, paltinul sau cireșul. Însănătoșirea și dezvoltarea pădurii s-a făcut prin „tratamente” bazate pe regenerare naturală, în pas cu exigențele la zi în acest domeniu. S-a avut mereu în vedere și rolul de protecție a mediului ambiant (veche dureră a Vrancei!) pe care-l joacă pădurea, drept care între recoltarea masei lemnoase și

Ne-am și mutat,

cu pădurile noastre, în viitorul cincinal

lăstărirea noilor codri s-a stabilit un raport sever; un raport în care primul termen e silit să cedeze pasul, să nu-și asume decât un procent cu 10 la sută mai scăzut decît cel de al doilea.

— Ce se întîmplă în pădure la ceasul de față? Văd că afară ninge, viscoleşte...

— Se muncește.

— Adică?

Convorbire cu tovarășul MIRCEA DIACONU inspector șef al silviculturii în județul Vrancea

— Pe scurt: se pregătește terenul pentru împăduririle lui '86; se recoltează niște de răchită pentru împletituri și alte mărfuri destinate exportului; li se dă hrană cerbilor, căprioarelor, tuturor animalelor bune de luat în bătaia pustiilor; se ia în bătaia pustiilor ce-i de luat în bătaia pustiilor.

— Știm că și dv. sînteți vîntor. Acum cîtva timp, într-un popas la cabana Ocolului silvic Lepșa, am văzut, agățat la loc de onoare pe un perete, un splendid trofeu de cerb, de 235 de puncte, împușcat — ni s-a spus — de pușca dv. Care mai e starea vînatului pe la dv.?

Tot un vrancean, și tot un vîntor, ni s-a plins odată că unele specii de animale au dispărut sau au devenit rarisime (ca acvilele, ulii de stîncă sau șoarecii), ca să nu mai vorbim de culturi, și altele (căprioarele, de exemplu) s-au înmulțit, dar că fondul lor biologic se sleleşte pe zi ce trece. Exemplarele rău conformat, debile, ne spunea acel vîntor, tind să dețină supremația.

— Un adevăr există în cele ce spuneți. E tot o consecință a trecutului, pe de o parte a poftelor cinegetice neîngrădite de nici o lege (vezi animalele dispărute sau foarte rare!), pe de altă parte a hăituirii fără opreliște a lupului și a risului, care, în cazul căprioarelor, operau ceea ce se cheamă o „selecție naturală”; adică o selecție din care se salvau doar exemplarele tefere, cu elan vital, deținătoare de trofee de performanță... Pîrjolul pe care-l fac lupii în vînat, ca să nu mai vorbim de oi (iar aici, în Vrancea, sîntem în țara oilor!), e excesiv, deci operația stîrpirii lor se justifică. Întrebarea pe care trebuie să ne-o punem — și ne-o punem, căutînd cu ajutorul specialiștilor răspunsurile de trebuință — este cit de atent e dirijată stîrpirea lupului, după ce cea a risului se apropie de punctul final. Cit privește speciile rare, să știți că ne ocupăm și de ocrotirea, și de proliferarea lor. Mai mult, ne străduim să repopulăm Vrancea cu capre negre, dacă vă duceți la Tișița o să vedeți acolo niște exemplare frumoase.

— Și ce mai faceți în pădure la ceasul ăsta?

— Între altele, continuăm masiv acțiunile de igienizare.

— Vă înterupem din nou, vă rugăm să ne iertați. Tot la Lepșa, cu niște ani în urmă, parcă prin '67, prafurile otrăvitoare imprăștiate prin codri pentru stîrpirea insectelor xilofage au provocat emigrarea păsărilor insectivore. Adică păsările și cîntecul lor au fugit din pădure, lăsînd-o goală și mută ca pe un templu cu orgile sparte, cu arcada sonoră frîntă! În anul acela, plantele entomofile n-au mai fructificat la Lepșa. Iar ploaia a „spălat” insecticidele, vîrsîndu-le în apele Putnei, ucigîndu-le pești. S-au mai întîmplat de atunci astfel de fenomene?

— Nu, nicîieri.

— Putem zice cu mîna pe inimă că pădurile Vrancei sînt ocolite de poluare?

— Putem, cu un singur amendament. Avem la Lepșa o păstrăvie, singura din județ, cu sute de mii de pești. Ca s-o menținem și s-o dezvoltăm ne batem cu tot soiul de dușmani, cu vidrele mai cu seamă, foarte lacome de păstrăv fraged, ne mai batem și cu lacomi braconieri.

— Și ce mai faceți prin pădurile dv.?

— Culegem tot ce ne oferă ele: și pește, și vinat, și buțasi, și fascine, și produse apicole ori sericicole, și ciuperci, și furaje; culegem tot felul de semințe și fructe, de la zmeură și afine la cătină și cireșe negre, de la fragi și mure la muguri de brad și de molid, pe care le transformăm în pulpe și sucuri la Centrul de fructe de pădure de la Pănciu.

— Ce ne puteți spune despre centrul acesta? Spuneți-ne, vă rugăm, cit mai multe! Valorificarea fructelor de pădure este o veche obsesie a „Flacărilor”, inspiratoare de mai multe campanii susținute în paginile revistei, așa că...

— E un centru modern echipat, cu instalații frigorifice în stare să congeleze 40 de tone de fructe în 24 de ore. Alte utilaje de înaltă tehnicitate prepară anual cam vreo 3600 hl de sucuri, adică vreo 2 milioane de sticle. Centrul e condus de Costică Bucuie, unul dintre inginerii noștri cei mai capabili. A venit aici în '81, ca stagiar, iar de atunci, grație lui și unor muncitori și tehnicieni ca Toader Dimofte, Sofia Iorga, Constantin Ilea sau Valerica Serafimovici, centrul nostru de sucuri a ajuns ceea ce se cheamă o firmă, cu nume bun și în străinătate. Trebuie să vă spun că, datorită și revistei dv., fructele de pădure au intrat în merita atenție a celor în drept, nu mai sînt rudele sărače ale roadelor din livezi. Deși probleme la acest capitol încă mai dăinuie. Prelucrăm anual doar în jur de 200 de tone de cătină, o cantitate insignifiantă față de cită cătină există în Vrancea. Cu tehnica și capacitatea tehnică de care dispun cei de la Pănciu am putea primi și valorifica o cantitate de trei ori mai mare. Clienți există, ne asaltează cu cereri, dar nu-i putem mulțumi. Încă n-am găsit cele mai bune mijloace pentru a-i cointeresea pe culegătorii fructelor de pădure, și-i păcat. E păcat, fiindcă dacă un metru-ster de lemn pentru celuloză valora, pe an, vreo 10,5 dolari, o tonă de zmeură a fost plătită chiar cu 500 dolari. Ca să nu mai spunem că prețul lemnului, de ani și ani, se menține constant, pe cînd cel al zmeurei și al altor fructe ale pădurii crește de la sezon la sezon.

— Ni l-ați lăudat pe inginerul Costică Bucuie și pe oamenii lui, mai aveți și alți fruntași de pus în rama paginii noastre?

— Ion Roșcan, șeful Ocolului silvic Dumitresti, Iulian Stamatiu, șeful Ocolului silvic Focșani, Ion Neacșu, mai-marele pădurilor din Guguț, Ion Lăduncă, răspunzător al bazinului Tulinet...

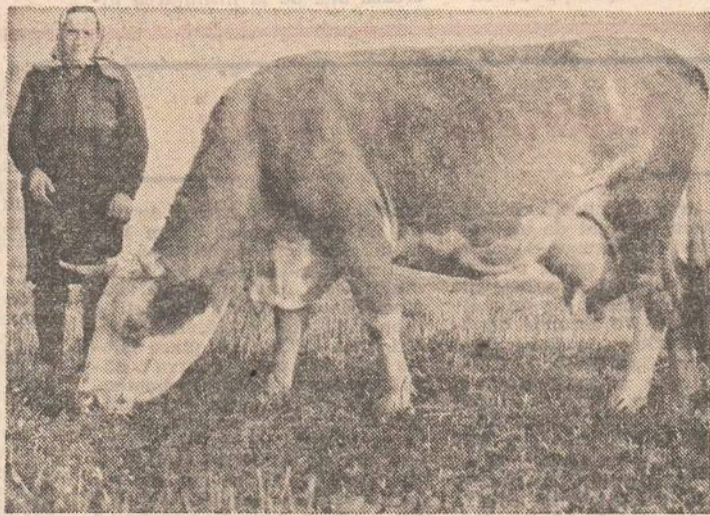
— Ce vă doriți în noul an?

— Sănătate nouă și pădurii. Și dv., firește. Și un cincinal care să răspundă din plin nădejzile ce scînbeiază pe chipul țării.

ILIE PURCARU ■

O preocupare a F.D.U.S. în lumea satului

„Fiecare gospodaru, un crescător de animale”

Povestea Miresei
de ELENA GHERA ■

Povestea cu MIREASA o putem începe spunînd că Siminie Neiconi, gospodar din Lunca Cernii, după ce a strîns o sumă mai mare de bani, a venit la Hațeg și-a cumpărat o casă și s-a făcut orășean. După trei, patru ani îi bate în poartă un consătean și-i cere găzduire peste noapte. Strînsese și el, la rîndul său, ceva bani și vroia să cumpere doi cai la tîrgul din ziua următoare. Dar noaptea a fost mare, au stat mai mult de vorbă, iar spre sfîrșit, Siminie i-a zis consăteanului: „măi Miroane, nu-ți mai lua cai și ia-ți o pereche de case!” Zis și făcut. Ce zice bărbatul e sfînt, numai că nevasta omu-

lui și bătrînii lor, oameni cu dragoste de vite, nu s-au lăsat convinși fără promisiunea de a-și lua și vaca și porcul cu ei. Astăzi, după numai patru ani, curtea casei lui Miron Prejban din Hațeg e plină de vite, o bătaură cum scrie la carte: cu cățel și purcel! Și totuși vedeta reportajului nu este proaspăta familie de orășeni Prejban, ci Joiana Ior, o vacă de toată frumusețea, medaliată la Expoziția agro-zootehnică „Bălțața românească”, la Cristur-Deva. La ziua aceea ce o luase pe nepregătite. Saveta Prejban, o țărancă destoinică, membră a Organizației Democratice și Unității Socialiste din oraș, se

gîndește și acum cu multă plăcere: „Venise cineva de la Deva să vadă vaca, a înscris-o pe-o listă pentru concurs, cu toate că le-am zis că nu mă duc să-mi prăvălesc vaca pe drumuri. Nici azi nu știu cine era omul, dar știu că în ziua concursului, era duminică, a venit, la cinci dimineața, cu o mașină a C.A.P.-ului. Ne-am sculat tot din casă, am legat vaca de gard și ne rostuiam în jurul ei s-o spălăm cu peria și cu dero, turnînd pe ea cam două bidoane de 50 de litri de apă. Tehnicienii i-au pus ciucuri roșii și ei și vitelului, ca să nu se deoahe. Numai cu cremă pe copte nu i-am dat. Cînd am ajuns

la tîrg, nici n-am folosit biclul; mergeau liniștite ca la defilare de ziceai că-s la curent. Toate animalele erau frumoase și nu m-am gîndit deloc că a noastră va fi cea mai grozavă; a primit premiul special, o diplomă și trei mii cincisute de lei. I-au pus o panglică roșie întinsă peste burta și un ștergar pe spate de ziceai că-i o mireasă și am mai defilat o dată, iar la sfîrșit s-a strîns tot tîrgul pe noi. Am fi putut să o vindem de douăzeci de ori și cu banii ce ne îndemneau am fi putut cumpăra trei vaci. Nu e de mirare, doar e vacă de la care mulgem, zilnic, peste 20 de litri de lapte”.

Deși istoria electronicii nu este prea îndepărtată, a ajuns să ni se pară lucrul cel mai firesc din lume să purtăm la mână sau în creionul nostru un ceas electronic. Să avem un calculator de buzunar, să ni se măsoare tensiunea cu un aparat electronic... La început ni s-a părut minune, apoi modă, acum obișnuiță, ca și dorința de a ni le procura pe cele de ultimă oră. (Ele se nasc ca ființele vie, pe generații, omul inventiva minte a omului dintotdeauna, innobilindu-le mereu și mereu cu alte performanțe.)

Să ne privim ceasul, să lăsăm să treacă un minut, până ce o nouă cifră va „bate” clipa următoare a universului. Pentru a putea înregistra cu ochii noștri această scurgere infinitesimală a timpului infinit, mintea omească a inventat cristalele lichide. Mai bine zis, mintea chimistilor care le-a descoperit și le recrează, oferind nebanuite șanse, iată, tehnicii celei mai de vîrf a secolului XX, și ale cărei înălțimi n-ar fi posibile fără „alchimia” secretă din retortele laboratoarelor chimice. Dacă în unanimitate se acceptă că, astăzi, cea mai modernă modalitate de afișaj electronic, mai ales în aparatura cu coduri numerice, o constituie cristalele lichide, acestea nu sînt nici pe departe ușor de obținut. Sînt, la rîndul lor, un teritoriu al performanței, al noutății științifice, al brevetelor bine apărute, al competiției internaționale în domeniul cercetării. Și este firesc să fie așa, dacă ne gîndim numai la una dintre performanțele pe care le asigură aparatul în care sînt încorporate, vitale chiar pentru tendințele actuale și de viitor ale tehnicii și anume, aproape lipsa consumului de energie. Dacă un minicalculator, de pildă, cu sistem de afișaj luminescent consumă două treimi din energia încorporată pentru acesta și numai o treime pentru memoria lui, cele cu cristale lichide utilizează energia doar pentru funcția de bază. Au ajuns chiar de neînlocuit pentru o tipologie întreagă de aparate din ultimele generații. Astfel, au putut fi cuplate cu minibateriile solare, au făcut posibilă transpunerea în realitate a numeroase alte idei senzaționale ale electroniștilor care, fără chimie, nu pot avansa un pas. Incontestabil, se apreciază în lumea științifică mondială, cristalele lichide sînt o mare cucerire. În primul rînd, pentru chimia, însăși, primele aplicații au fost în domeniul ei. Cine le are, are cu siguranță un potențial științific și tehnic important.

La recenta Expoziție mondială a tinerilor inventatori de la Plovdiv, Bulgaria, una dintre medalii de aur — una din cele 8 cucerite de tinerii noștri cercetători — a distins și a situat în atenția internațională a specialiștilor **Cristalele lichide nematice românești**. Metoda lor, originală de preparare, patent al Centrului de chimie organică din cadrul Institutului central de chimie București.

Să ne mai privim încă odată ceasul. Cristalul lichid — pentru

un ceas necesită circa 1 gram — se află sub plăcuța de sticlă prin care urmăm cifrele indicatoare. Este pompat acolo printr-o tehnologie specială, sub vid absolut, în fond, ce sînt cristalele lichide? Niște substanțe chimice extrem de complexe și de o înaltă puritate obținute printr-un șir de sinteze, așa încît să ajungă la o structură moleculară ordonată, aidoma cristallului sintetizat de natură în milioane și milioane de ani, de unde și-au imprumutat astfel numele, și pe care să si-o păstreze în timp, într-un registru, „o plajă”, cum spun specialiștii, cit mai

cut partea cea mai grea, munca laborioasă și tenace a fost a lor. Trebuie să vă spun că doctorul inginer Constantin Drăghici este unul dintre cei mai buni specialiști ai noștri în spectroscopie, de unde au pornit cercetările pentru cristale lichide. Teza sa de doctorat a constituit în «Reactivi de deplasare chimică» foarte legați de obținerea compusilor cu structuri ordonate, dar să vă explice singur, să vă vorbească despre munca, extrem de laborioasă prin care au ajuns să sintetizeze 80—85 de substanțe noi, ce n-au mai fost făcute de alții și care au proprietăți și perfor-

tigheze și să afle structura altor substanțe. Cristalele lichide, ne spune, se cunosc, au fost descoperite, de 100 de ani. Era privită ca o curiozitate și atît proprietatea unor substanțe ca la temperaturi înalte structura lor moleculară să nu devină haotică, dezordonată, în conformitate cu o legitate chimică fundamentală a materiei, ci să ajungă să păstreze o parte din ordinea existentă în structura cristallului. După o îndelungă indiferență, chimiștii lumii, în fervoarea marilor căutări din epoca de avînt fără precedent a industriilor chimice de prin anii 1960—

lizcază dispozitive experimentale cu substanțele obținute la Centrul de chimie organică, precum și toată aparatul de testare a acestora în dispozitivele respective. Au loc, ani în șir, testări extensive; cristalele lichide românești se comportă la cea mai înaltă stăchetă.

Între timp, mai exact foarte aproape de început, inginerului Constantin Drăghici i se alătură tînărul chimist venit de pe băncile Universității, în 1973, Horia Petride. Se unesc două entuziasme, două idealuri, două speranțe ale cercetării, cum se dovedise fiecare în parte pe timpul facultății. Cercetarea de vîrf în care se aprofundează soliciți intens capacitatea intelectuală și chiar fizică, întreaga personalitate. Sînt și eșecuri, deci forța de a o lua, nu o dată, de la capăt. Puterea interioară și curajul de a nu te socoti învins, cînd n-ai reușit, cînd mai întîlniști în jurul tău și sceptici și ironii și insidioase și perfide invidii. Solicită intens imaginația științifică și facultățile creative. În cristalele lichide se pornește de la final spre capăt. Construiești mai întîil mental design-ul structurii pe care ai vrea s-o obții, construiești, ca în arhitectură, întîil pe hîrtie. Vezi construcția, o înalți în formule chimice, îți stabilizești ce edificiu vrei să ridici și apoi, cu „planul” în mîini începi să așezi, în balonase și retorte, temelia și etaj cu etaj. Cristalele lichide sînt compuși chimici realizați din numeroase alte substanțe, la rîndul lor, fiecare în parte, sintetizate separat, apoi în grupuri, apoi într-o sinteză finală cu purificări înalte. Fiecare nou compus trece prin 5—6 etape, prin metode chimice diverse, prin cristalizări succesive, prin temperaturi joase, prin reacții de cupiere, de oxidare etc. etc. Nu un curs de chimia cristalelor lichide vrem să precizăm aici, nu e misiunea articolului, ci izbînda, victoria acestor doi tineri cercetători români care și-au atins ținta lor de zbor — să faci ceva nemișcînt de alții. Cum subliniază inginerul Constantin Drăghici „cristalele noastre lichide au fost (și sînt) o experiență de cercetare foarte mare și pentru alte domenii. O reacție aplicabilă aici se poate aplica și în sinteza unui medicament ori a unei substanțe noi pentru industrie”. Iată, teza de doctorat, gata finalizată, urmînd să fie susținută, a lui Horia Petride vizează o astfel de clasă de noi substanțe, de «Compuși mezoionici», „cu priorități mai ciudate”. O clasă de compuși destul de puțin cunoscută pînă acum, teza aducînd argumente în plus la dezvoltarea și precizarea structurii acestora și astfel un aport al școlii românești de chimie în adîncirea cunoașterii lor. Sînt o clasă de compuși apți pentru cristale lichide, dar și pentru medicamente. O lume de viitor în care cercetarea chimică românească are capacitatea să avanseze. Fără complexe. Dimpotrivă, creator și original. Ora cristalelor lichide abia a început.

CICI IORDACHE-ADAM ■

La expoziția mondială a tinerilor inventatori

România - 8 medalii de aur

Ora cristalelor lichide

vast de temperatură. Cele obținute de chimiștii români realizează performanța unui interval de la minus 10 la plus 50 de grade Celsius, făcîndu-le apte pentru un larg cîmp de aplicații, cu precădere în afișajele electronice și în domeniul științific, în spectroscopie și cromatografie. Practic, nu se cunosc compuși care să acopere această plajă.

Colectivul inventatorilor este alcătuit din trei cercetători. Cu o nobilă modestie, dr. ing. Mihai Elian se dă la o parte, dispăre în umbra celorlalți doi confrați mai tineri. I se pare normal să-i fi îndrumat, sfătuit, canalizat, ba chiar să acopere și să gireze cu autoritatea sa acțiunile lor, „eu avînd aici o funcție de conducere. Ei au fă-

manțe de cristale lichide. De fapt, nu este vorba de un singur brevet ci de 8 invenții acoperite cu brevete privind substanțe pentru construirea de display-uri electronice”. Dar, dr. ing. Constantin Drăghici, deși este și dascăl, cadru didactic asociat al Facultății de chimie industrială din Politehnica bucuresteană, vorbește puțin, e rezervat și tăcut, genul individului introspectiv, preocupat de lumea gîndurilor sale. Ceea ce a făcut i se pare un drum firesc, un drum natural, chiar obligatoriu al celui ce lucrează în cercetare. A terminat Chimia industrială în 1963 iar în '92 s-a apucat de cristale. Pornind, așa cum s-a arătat, de la preocupările de spectroscopie, de a găsi substanțe cu ajutorul cărora să inves-

1965, își aduc aminte de această informație stocată în memoria lor. Încep primile cercetări atente și insistente asupra unor astfel de fenomene și naturi chimice supranumite cristale lichide. În deceniul următor, prin 1970—1975, se dezvoltă masiv cele legate de aplicațiile acestora. Cele de la Centrul de chimie organică din București sînt în pas cu timpul. Prin 1972, foarte tînărul, pe atunci, cercetător științific Constantin Drăghici le abordase. În 1974—1975, cercetările pentru aplicații se extind și se aprofundează prin teme și contracte coordonate de către CNST, dat fiind importanța lor pentru economia națională. Debutează colaborarea cu catedra de electronică a Institutului Politehnic din București care rea-

În a doua jumătate a lunii trecute, a avut loc în Sala Energoconstrucția din sectorul IV al Capitalei Salonul Ingeniozității, expoziție concurs cu idei, machete, prototipuri realizate de amatori din întreaga țară. Manifestarea a fost consemnată la vremea potrivită și în revista noastră. De altfel, evenimentul a avut, să spunem astfel, succes de presă. În primul rînd prin originalitatea exponatelor și a ideilor îndrăznețe și inedite și în al doilea rînd prin frumusețea inițiativei de a organiza un astfel de salon. A fost, s-o spunem deschis, una din cele mai reușite expoziții de idei pe care am văzut-o, incitantă prin diversitate și mai ales prin perspectiva pe care o deschide.

La Salon, au participat, bine înțeles, oameni cu idei și realizări ingenioase. Nu s-a putut altfel. Fiecare cu ceea ce a avut mai bun, cu ceea ce a crezut că poate prezenta interes. Multe din exponate și-au găsit pentru prima oară locul potrivit într-o expoziție în care erau bine venite și idei mari și mici, unele aplicabile imediat, cu eficiență lesne de dovedit, altele care propun teorii despre fărînițele zburătoare sau mașinării ciudate și elegante prin fantezia lor, destinate viitorului. Pentru cei care n-au avut șansa să-l viziteze, iată o listă, incompletă, de idei, machete și prototipuri prezente în sălile salonului: soluția de benzină cu apă în emulsie omogenă, conducînd la arderea mai bună a carburantului; avionul tip „Rogallo”, fabricat la I.P.L. Tîrgu-Mureș, aeromodel telohidat, înlocuitor al a-

vionului utilitar clasic. Fiind un model cu consum redus, costul unei ore de zbor în condițiile încărcării cu o sarcină utilă de 8 kilograme este de numai 10—12 lei. Tehnologia de obținere a unor materiale de construcție termo și electroizolante, utilizînd ca materie primă cenușa, rumegușul și anvelopele nereșapabile; sistem de protecție

greutatea vehiculelor rutiere; captator solar pentru aer cald din material textil; un nou tip de instalație de foraj; aplicații ale efectului de piramidă; televericarea prin două fire a tensiunilor unui punct de lucru; decuplarea auditivă a abonaților cuplați; interfon cu separarea totală a abonaților; o gamă largă de jocuri logice.

adevărat club al ingeniozității. Organizatorii Salonului ingeniosilor își propun să asigure posibilitatea, pe lîngă stringerea ideilor și a schimburilor de impresii între participanți și o susținută activitate de valorificare a ideilor existente și viitoare, înlesnirea și scurtarea drumului de la oamenii cu idei la cei care sînt interesați de ele

mulți dintre viitorii participanți aflînd mai tîrziu despre deschiderea salonului. Și ar mai fi ceva. Clubul poate deveni cu timpul un loc unde cei interesați ar putea să se adreseze cu probleme pe care vor să le rezolve și încă nu le-au dat de capăt. Altfel spus, clubul ar putea să propună membrilor săi anumite teme pentru rezolvare. Deocamdată, în vederea valorificării concrete a ideilor și exponatelor prezentate în cadrul Salonului Ingeniozității, o listă a acestora a fost trimisă spre examinare organelor județene. Premisele unei viitoare colaborări sînt asigurate. Gama de jocuri logice expuse la Salonul Ingeniozității merită avută în vedere de fabricanți, de cooperativele care și-au încercat șansele de reușită în domeniu. Credem că toată lumea ar avea de cîștigat din asta.

Ideile nu se găsesc pe toate drumurile. Unii sînt de părere că ele trebuie ferite de curiozitatea celor fără idei. Așa o fi în anumite situații. Cei care și le-au expus pe ale lor în cadrul Salonului Ingeniozității le vor aplica, folosite spre binele nostru. Din acest punct de vedere putem spune că am fost martorii și unui salon al generozității.

Zicem noi. Salonul Ingeniozității, mai ales acum la început de drum, trebuie ocrotit și încurajat, așa cum sînt ocrotiți și încurajați copiii talentați, care promit să devină genii.

OPREA GEORGESCU ■

OAMENI CU IDEI

O sursă de informare

pentru anvelopele avioanelor utilizate; surubelnită cu dispozitiv de prindere al surubului; rezervor atomizor reîncărcabil; instalație de recuperare a energiei termice cu producere de energie electrică; instalație de creștere a randamentului motoarelor cu ardere internă; proiect de ambarcațiune cu turbine eoliene; contacte electrice fără scintee la ruperea circuitului; dispozitiv de menținere a unei viteze de rotație constante pentru turbinele eoliene; captatoare autodirejate pentru nave marine; lămpi de iluminat cu consum redus; sistem pentru producerea energiei folosind

Am stat de vorbă cu trei dintre inițiatorii acestei manifestări, totodată și participanți, inginerii Ștefan Niculescu Maior și Gabriel Năstase din București și tehnicianul Gheorghe Parascan din Bacău și avem toate datele să credem că entuziasmul cu care s-a pornit la drum, sprijinul de care s-au bucurat din partea forurilor organizatoare. Comitetul de partid al sectorului 4 și revista „Știință și tehnică” vor rămîne în continuare aceleași.

Ce se dorește în continuare? Între manifestările anuale să fie păstrată continuitatea preocupărilor prin ființarea unui

și le pot valorifica în diferite domenii de activitate. Cu alte cuvinte, își propun să devină o bancă de idei pe care să le ofere celor interesați. Șansele de reușită ale acestei dorințe ni se par mai mult decît posibile. Sîntem convinși că într-un viitor apropiat vor fi angrenați în această acțiune și solitarii, pînă acum necunoscuți, care încearcă pe cont propriu să trezească interesul pentru realizările lor tehnice. La actuala ediție a salonului au luat parte doar o mică parte dintre „ingenioși” pentru simplul motiv că sistemul de informare nu a funcționat în această primă etapă atît de bine pe cît s-a dorit,

Să aflăm cât mai multe despre TRIBOLOGIE

Dan Pavelescu ; n. 10 martie 1922, Birlad ; profesor doctor docent in stiinta la catedra de Organe de masini si mecanisme a Facultatii de Mecanica din Institutul Politehnic Bucuresti ; autor de carti, manuale, tratate ; conferentier la Biroul C.N.I.T. (in sedinta din 7 octombrie 1985) ca presedinte al Comisiei nationale de tribologie.

— Sinteți, stimate tovarășe profesor Pavelescu, unul dintre întemeietorii tribologiei românești și vă propun să discutăm pe această temă. Dar nu-mi pot infrina curiozitatea: aveți vreo legătură de rudenie cu Cincinat sau e o simplă coincidență de nume?

— A fost unul dintre frații tatălui meu, Virgil. Nu doar Cincinat, ci și un alte frate al tatei, Ionel, e pomenit de George Călinescu în Istoria literaturii. Numai că Ionel a murit de tânăr, ca și tata dealtfel, și n-a lăsat mare lucru. Citeva sonete răzlețe.

— Vi-l mai amintiți pe Cincinat?

— Cum să nu, când s-a prăpădit, în 1934, aveam 12 ani. Venea la Birlad din când în când și-mi aducea, invariabil, un maimuțoi! Mereu același, de ajunsese să fac o colecție. Pe care nu cred că-am răstăcit-o, trebuie să fie pe undeva, pe-aci. Era un om vesel și, totodată, trist, dar cu simțul umorului. Mereu își lua în deridere chelia. Îl încercau destule necazuri, parte din ele datorate epigramelor și boemiei sale.

— Era un aiurit?

— Mai degrabă un nonconformist. Fusesse numit, n-aș putea preciza în ce an, președinte al Curții cu juri din Piatra Neamț și ce credeți că a făcut? A mutat ședinta sub un nuc! A fost reclamat și a venit o inspecție. Cincinat s-a apărut cu candoare: păi care-i cel mai nimerit loc pentru Curtea cu juri, domnilor. Decit o curte?! Altfel de ce-i zice cum îi zice?!

— Dacă nu greșesc, vă mai înruditi cu scrisul și printr-un frate, prin Mircea Pavelescu, și el menționat de Călinescu, la capitolul poezii hermetice. Cum se explică faptul că, dintr-o familie de minutori ai condeiului, numai dumneavoastră ați optat pentru știință?

— A sărit așchia departe de trunchi?

— Exact.

— Nu te pripi. Pe de-o parte, bunicul meu, tatăl lui Cincinat, a fost profesor și director al Școlii politehnice din București. Pe de alta, și eu scriu, ba încă foarte ușor, doar că în alt domeniu. Am 6-7 cărți de autor, iar una dintre ele, „Concepții noi, calcul și aplicații în frecarea și uzarea solidelor deformabile”, tipărită de Editura Academiei în 1971, a stîrnit un deosebit interes în străinătate. Din Anglia s-au cerut 2.400 de exemplare, dar povestea a rămas neterminată.

— De ce?

— Se pare că nu s-a găsit un traducător care să se descurce cu termenii.

— Iată că am ajuns, pe nesimțite, la tribologie. Ce e tribologia, tovarășe profesor?

— Nu sint destui cei care știu și e rău.

— Ieri, văzînd pe masa mea o carte de-a dumneavoastră, un coleg, care numai de lipsă de informație nu poate fi bănuț, aproape că m-a luat la rost: „ce, măi băiete, am avut noi triburi?”

— Pățanii de-astea am trăit și eu, dar mai demult, în urmă cu 10-15 ani. De-acum tribologia s-a impus și, cel puțin în mediul ingineresc, e cunoscută. Ce reprezintă ea? O știință nouă, cu caracter multidisciplinar, care se ocupă cu influențarea sub aspect economic a proceselor de frecare, ungere și uzare din mașini și utilaje. Pînă și numele ei e lămuritor. El vine din greacă, unde tribos înseamnă frecare și logos știință.

— Deci știința frecării, da?

— Nu numai, a frecării, ungerii și uzării.

— Tertiți-mă, dar vă întreb ca un profan: la ce mai era nevoie de încă o știință și pentru ce?

— Tribologia și tribotehnica s-au conturat și perfecționat în ultimii 20 de ani, avînd ca motivație cerințele revoluției științifice și tehnice. Și mai concret: pentru a face față parametrilor tot mai ridicați impuși mașinilor și utilajelor, în industria modernă s-a produs, pretutindeni, un adevărat salt privitor la frecare, ungere și uzare.

— Salt în raport cu ce? Și

— încă o precizare: ce e tribotehnica?

— Salt față de cunoștințele anterioare. Tribotehnica e latura aplicativă a tribologiei.

— Adică, dacă pricep eu bine, tehnicienii și-au dat seama că ocupîndu-se mai atent de frecare, de ungere și uzare pot realiza, în afara investițiilor, efecte economice importante, corect?

— Nu importante, ci uriașe, efecte estimate, după experiența țarilor industrializate, între 1 și 3 la sută din venitul național.

— E într-adevăr imens, dar de unde provin aceste efecte, care e sursa lor?

— Simplu de răspuns: din prelungirea duratei de funcționare, din mărirea fiabilității, din reducerea intreruperilor neplanificate, a energiei cheltuite prin frecare, a consumurilor de lubrifianti etc.

— Puteți să furnizați un exemplu concret?

— În 1977, de pildă, americanii au apreciat, în cadrul unei „strategii de economisire a energiei prin tribologie”, posibilități în valoare de 6-7 miliarde de dolari anual numai prin durificarea flancurilor angrenajelor și prin utilizarea unor noi lubrifianti, mai puțin viscoși.

— Reducînd, implicit, cheltuiala de energie prin frecare, da? Problema de întreținere, ca să zic așa, mi-e clară, dar realizarea unor noi lubrifianti nu presupune și creație, și concepție?

— Firește că presupune. ăsta ar fi un al treilea aspect al tribologiei: să crezee mașini și utilaje de vîrf, cu randamente sporite și consumuri reduse. La obiect: un lagăr cu rulmenți urecă pînă la 20 de mii de rotații pe minut, dar viața lui, în raport cu un lagăr fără rulmenți, durează mai puțin. Numai că lagărul fără rulmenți realizează, de regulă, 8 pînă la 10 mii de rotații. Și-atunci?

— Nu mi se pare complicat: soluția e un lagăr care să facă 20 de mii de rotații pe minut, dar să și dureze!

— E chiar problema care stă, acum, în fața noastră: să creăm lagăre cu alunecare, unse cu ulei, la 20 de mii de rotații și la puteri de sute și mii de kilowați. Cu tehnologie românească, cu materiale românești. Sarcina nu-i ușoară, dar o vom îndeplini.

— Care ar fi al doilea aspect al tribologiei?

— Corectarea anumitor erori de proiectare, execuție, întreținere și exploatare. A existat, la noi, un caz concret, folosindu-se la un laminor, proiectat pentru ulei pe bază de fosfor, clor în loc de fosfor. Clorul e, se știe, un bun aditiv, dar în uleiul respectiv nu mergea. S-a intervenit tribologic și lucrurile s-au îndreptat. Am parcurs, mai demult, e drept, un studiu de specialitate întocmit la Combinatul metalurgic din Ostrava, Cehoslovacia, în care se menționa, negru pe alb, că 30-40 la sută din energia consumată inutil prin frecare se datora deficiențelor de ungere. Prin organizarea științifică a ungerii, s-au înregistrat, chiar în același an, economii de peste 5 milioane de coroane.

— Tovarășe profesor, cit aplicăm noi din tribologie?

— De unde pînă unde, e imposibil de spus, dar se aplică mereu. Chiar și dumneața colaborezi, în acest moment, cu tribologii!

— Cred că glumiți!

— Nu glumesc, deloc. Ai în mină un pix? Ai. Vrei ca el să nu păteze? Vrei? Și să scrie uniform, și mina să fluidizeze pasta, și bila să se uzeze cit mai greu? Asta e, în mic firăște, tribologie.

— Vorba aceea, iartă-l că nu știe ce face! Cînd a apărut această nouă știință?

— Disciplina s-a conturat după 1966, cînd s-a dat, în Anglia, semnalul eficienței tribologiei, prin raportul lui Jost. Ce se întimplase? Țara fiind într-o perioadă de declin economic, s-a incredințat unei comisii, condusă chiar de Jost, misiunea să caute soluții pentru ieșirea din impas. Jost a scris, am văzut și eu raportul, că prin aplicarea cunoștințelor noi de frecare, ungere și uzare s-ar obține efecte economice anuale de jumătate de miliard de lire sterline.

— Și a fost crezut?

— Asta se petrecea, rețineți, în 1966. Practica i-a dat dreptate, estimările atîngînd în Anglia, 8 ani mai tîrziu, cifra de 850 milioane de lire. Inițiativa engleză a declanșat măsuri în multe țări.

— Înseamnă că din 1966 în 1974 nu s-a întreprins nimic, nu?

— Ba s-a întreprins și se întreprinde, în Anglia și peste tot, dar a rămas și rămîne încă destul loc pentru mai bine. După părerea mea, tribologia câștigă teren cu fiecare zi, dar nu în ritmul care s-ar impune. Se mai comit greșeli.

— Adică?

— Continuă să se utilizeze la angrenaje uleiuri de transmisie aditivă, de extremă presiune, excelente contra gripajelor, dar care grăbesc pittingul.

— Ce grăbesc?

— Pittingul, un fel de ciupitură care rezidă din oboseala materialului. E treaba chimicilor, și nu numai a lor, să caute și să găsească un alt aditiv. Tribologia, mă întorc, are un caracter multidisciplinar: e și chimie, și metalurgie, și cristalografie, și mecanică, și reologie, și fizică.

— Mă întorc și eu și vă întreb: poate un singur specialist să stăpînească toate aceste discipline? Și dacă poate, unde se formează el, cînd?

— Ideal ar fi, mă refer la noi, ca fiecare întreprindere mare din aria construcției de mașini să beneficieze de serviciile unui astfel de specialist. Cu observația că, pentru tribologie și tribotehnica, prin construcția de mașini se înțelege mai mult decit în mod obișnuit. Conceptul e mai larg, incluzînd toate ramurile industriale care exploatează și întrețin mașini și utilaje.

— Clar. Totuși întrebarea de mai devreme continuă să vă stea la dispoziție!

— Încă de la începuturile ei pe plan mondial, tribologia a pătruns și la noi, mai întii în teorie și, imediat, și în practică. Atenția care i s-a arătat, precum și realizările din acest sector, și nu sint puțin, reprezentînd încă o dovadă palpabilă, de necontrașis, că în toți acești ani fertili, anii Epocii Ceaușescu, noului i s-au creat toate condițiile să se afirme pe deplin. Partidul și statul au sprijinit și sprijină activ tribologia. De altfel, comisia de specialitate, înființată în 1977, funcționează pe lîngă Consiliul Național al Inginerilor și Tehnicienilor, ea fiind îndeaproape îndrumată și controlată de C.N.S.T. N-am pierdut deci, față de străinătate, nici un tempo. Ba chiar aș îndrăzni să afirm că, în unele privințe, le-am luat-o multora înainte.

— E o obsesie a mea să tot cer exemple. Vă ascult.

— N-aș vreo să par că mă laud.

— Dacă e cazul.

— În 1971, tribologia a intrat în Politehnică, sub forma unui curs organizat, în cadrul Facultății de mecanică, la specialitatea utilaj tehnologic. Apoi, ea s-a extins și în alte orase, Ploiești, Galați, Cluj-Napoca, Timișoara, Brașov etc., și la alte specialități de utilaj. Alțeva însă vroiam să spun. Am scos, în 1973, primul curs litografiat, după care, în 1977, la Editura didactică și pedagogică, am tipărit un altul, împreună cu colegii Mihai Mușat și Andrei Tudor. N-aș dori să par lipsit de modestie, dar o astfel de lucrare la un asemenea nivel științific, nu există nicăieri în Europa!

— Poate că nu le-ati citit dumneavoastră pe toate!

— N-aș vorbi doar ca să mă aflu în treabă. Aveți aici, poțiți, un curs francez, publicat la Lyon în 1972, sub egida lui Centre d'actualisation scientifique-et technique, el e, în raport cu cursul nostru, o parodie! E și motivul pentru care, avînd 348 de poziții bibliografice, index alfabetice selectiv etc., „Tribologia” din 1977 a fost și este solicitată peste hotare.

— Pentru acest curs sinteți considerat dumneavoastră unul dintre întemeietorii tribologiei românești?

— S-a creat o legendă, atît.

— Și legende au o bază, nu sinteți de acord?

— Poate că eu am fost mai perseverent decit alții. N-am dezarmat, am mers pînă în pîn-

zele albe, luptîndu-mă cu morile de vînt pînă au capitulat. Dar o istorie a tribologiei, cînd se va scrie, va trebui să includă, obligatoriu, și numele profesorilor Gheorghe Manea, V. N. Constantinescu, Nicolae Popinceanu și Traian Demian. Ultimul, ca să vă faceți o imagine, a inițiat tribologia mecanicii fine. A coborît adică în aparatură, la detaliu.

— Există. am reținut bine?, și cursuri postuniversitare de tribologie?

— Da, dar ele încă nu sint ce-ar putea să fie. Capacitatea anuală a acestor cursuri e de 350 de ingineri. Dacă vin 50 și accia, de cele mai multe ori, cu o pregătire medie! În acest sens, transporturile au reușit mai mult decit alte compartimente. Am spus-o și o repet: ne-am zbatut să creăm o opinie, am creat-o, ne găsim pe o poziție temeinică, avem și priorități, dar bătălia nu s-a încheiat. Mai rămîn destule de făcut.

— De pildă?

— Cursul de tribologie ar trebui generalizat la tot profilul mecanic.

— Deci tot la nivel universitar sint marile probleme, da?

— Mai degrabă nu. S-au dat pînă acum și 50 de doctorate în tribologie, numai eu am condus 22, sigur că se poate mai mult dar, una peste alta, e bine, nu se poate face totul cit ai bate din palme. În producție însă, la saibă, ar trebui acționat mai decis, mai ferm. Acolo sint, cu adevărat, marile rezerve, de acolo iese piinea.

— Tovarășe profesor Pavelescu, recunosc că aproape am obosit de atîta tribologie! Lăsați-mă să vă întreb și altceva: ce știți despre Grigore Gabrielescu?

— Te referi la faptul că stau pe strada ce poartă numele fostului cîntăreț?

— Firește.

— Spre rușinea mea, mai nimic. Doar că a fost tenor și-a cîntat la „Scala” și în alte părți. Tangențele mele cu muzica au fost, din păcate, puține. În timpul meu liber, cit a fost, cit e, mi-a plăcut să bat munții. Să-mi clătesc ochii și mintea.

— Puteți recita vreo epigramă din Cincinat?

— Știu, ca toată lumea, „Îți mai aduci aminte, doamnă?” și „Nu sint nici rău, nu sint nici blind / Nu m-am tîrit, n-am pizmuit / Am fost și sint un biet smîntit.”

— „Care visează chiar mergînd. După acest respiro, cred că mai rezist la o jumătate de oră de tribologie! Vorbiți-mi despre ce a adus nou această știință față de cunoștințele anterioare, puteți?

— Sigur că pot, numai că pentru asta mi-ar trebui o zi, nu o jumătate de ceas! Ea a descoperit capitole, teorii și fenomene noi, a pus la punct materiale și lubrifianti noi, metode noi de calcul și investigație. A lărgit, într-un cuvînt, orizontul științei contemporane, aplicațiile ei, la lagăre de tot felul, la angrenaje, la rulmenți, la variatoare, la lubrifianti etc. etc., dovedindu-se deosebit de important din punct de vedere economic, mai ales pe linie energetică.

— Mi-e teamă că rămîneți tot la catedră!

— Exemple concrete? Cîte

vrei. Iată, la Combinatul de fibre Savinești, inginerul Tiberiu Seniuk, care e și președintele Comisiei de tribologie Neamț, a codificat punctele de ungere, mașinile, tipurile de lubrifianti și perioadele dintre ungeri, reducînd cu 90 la sută, rețineți, cu 90 la sută, intreruperile neplanificate. Începută într-o secție, cu 13 mii de puncte de ungere, metoda s-a extins în combinat și, recent, a fost preluată și de „Viscofil” București. Mai departe: Centrul de tribotehnica de la C.S.G., cu sprijinul catedrei de Organe de mașini a Universității Galați, nemijlocit al profesorului doctor inginer Ion Crudu, a trecut pe calculator consumul de lubrifianti, micșorîndu-l cu 8 la sută. Să continui?

— Da.

— Prin cercetări ale ICECHIM în colaborare cu întreprinderea de sîrmă și produse din sîrmă Buzău, ca beneficiar, s-a reușit elaborarea și utilizarea unui lubrifiant pentru trefilarea în emulsie a sîrmelor necesare cordului metalic al anvelopelor, înregistrîndu-se o reducere a importului cifrată la cîteva sute de mii de dolari pe an.

— E limpede, dar sint nevoia să insist: cit se face, concret, la nivelul întreprinderilor?

— Mult mai mult decit înainte, acum 4-5 ani, dar încă insuficient. Dintre comisiile județene de tribologie, sint 22 în teritoriu, cea mai harnică e aceea din Caras-Severin, cu sediul la Reșița. O conduce, cu mină energetică, o femeie, ingineră și cadru didactic la I.L.S. Reșița, Nădia Mema Cernean. Tocmai d-aaa zic că e mai harnică, pentru că a izbutit să pătrundă, mai repede și mai temeinic, în întreprinderi. Acesta e, indiscutabil, pasul cel mai important.

— Din cîte ai constatat, unitățile productive mai au reușit?

— E vorba despre o mentalitate, care se schimbă, dar nu de pe o zi pe alta. Tribologii sint, în general, primiți cu interes, sprijiniți și, după o primă intervenție, solicitați. Nu pentru că vorbesc frumos sau au farmec, ci pentru că fac treabă, economisesc, ajută. Dar nu-i peste tot la fel. Mai sint, am văzut, am auzit, și excepții. Tot mai puțin, e drept, dar sint. Locuri în care, chiar fără să ți se spună, simți că stînjenești.

— Nu ți se spune niciodată?

— Direct nu, doar ți se dă de înțeles că dinșii au plan și tu te-ai trezit să faci experimente?!

— Revenim la povestea cu triburile?

— Nici chiar așa, tribologia a ajuns să fie cunoscută peste tot. Iată, acum 2 ani, șeful nostru de catedră, profesorul Gheorghe Rădulescu, a fost cu o comisie tehnică pe Valea Jiului și, la Petrosani pare-mi-se, a coborît în mină, unde era de rezolvat o problemă. Acolo, se știe, praful de cărbune favorizează îmbătrînirea utilajelor. Și cum discuta comisia, specialiștii unul și unul, hop că vine și-un minier, un simplu minier, și ce crezi că le zice?

— Bună ziua.

— Și după aceea?

— N-am idee.

— Că întreaga chestiune trebuie soluționată tribologic!

— Stimate tovarășe profesor, văd aici, pe biroul dumneavoastră, un maldăr de cărți pe copertile cărora scrie, invariabil, același cuvînt, „Tribotehnica”. Doar datele diferă, de ce?

— Sint 14 volume și ele reprezentînd, adunate sub această formă, cele 900 de comunicări prezentate la conferințele naționale ale specialiștilor în frecare, ungere și uzare ținute, din 1978, la interval de 2 ani, la Galați, Hunedoara, Ploiești și Iași. Există așadar, din acest motiv am și vrut să vi le arăt, posibilitatea unei documentări dintre cele mai serioase, totul e să fie interes.

— Dacă v-aș întreba acum, în încheiere, ce e tribologia, în afara definiției clasice, la ce v-ati opri?

— Că e un mod ieftin și eficace de a economisi energie. Prin organizare, fără noi cercetări.

— Vorbiți cu atîta patimă despre tribologie încît nu mă dumiresc: ce vă veți face fără ea după ce veți ieși la pensie?

— Voi scrie. Mai sint atitea de spus. Aventura tribologiei, cu marile și profundele ei implicații economice, e abia la început. Drumul care se așterne în fața ei e încă lung.

— Sint convins. Vă mulțumesc și vă doresc numai bine.

OVIDIU IOANIȚOIA

Un triumf al Mariei Slatinaru: Tosca de Puccini

Cu o mare artistă, între două spectacole

Viața nu poate fi uitată pe scenă

— Maria Slatinaru, ați revenit în țară după ce ați cântat la San Francisco. Simbătă ați apărut în Tosca pe scena Operei române din București. Azi, luni, când discutăm, vă pregătiți de plecare la Iași unde veți susține un nou spectacol cu Tosca. Nu e prea obositor?

— Ba da. Dar nu întotdeauna sînt la fel de mult solicitată. Aș putea spune că mi-ar face plăcere ca atunci cînd sînt în țară să fiu mai des în fața spectatorilor. Însă asta nu depinde numai de mine.

— Sînteți agitată, nu aveți acum prea mult răgaz, așa că mi rezerv bucuria unui dialog mai îndelungat cu dumneavoastră pentru altădată. Am să vă pun doar câteva întrebări. În ce spectacole v-ați simțit cel mai bine?

— În Gioconda, Tosca, Fideiio... Rolurile mele din aceste lucrări sînt mai aproape de structura mea sufletească. Personajele respective sînt întocmai ca în viață. Au trăiri puternice.

— Ca în viață? Cum se vede viața de pe scenă?

— În aparență, ea nu se mai vede. Se uită. Pentru a face loc unei alte lumi, riguros organizate după criteriile artei. Dar nu, viața nu poate fi uitată pe scenă. Este însă esențializată la maximum.

— Cîte spectacole poate sus-

ține un cîntăreț pe săptămîină fără să-și pună în pericol vocea?

— Cam două spectacole. — În cît timp se învață un rol?

— În cîteva luni. Dar asta nu înseamnă să înveți numai partitura. Nu te poți duce direct pe scenă și să crezi că toate vor merge de la sine. Îți trebuie în permanență un control riguros din partea altcuiva. Chiar și cînd ești pe deplin format din punct de vedere artistic, tot trebuie să apelezi la un profesor care să te asculte.

— Care e profesorul dumneavoastră?

— Arta Florescu. O mare actriță. O mare profesoară.

— Ce v-a impresionat în teatrele lirice din lume pe care le-ați cunoscut?

— În primul rînd profesionalismul. Nimeni nu-și permite să-și bată joc nici măcar de o repetiție. Nimeni nu-și îngăduie să facă mofturi sau să vină nepregătit. Aool. Încrederea că opera nu e un gen desuet decît în concepția celor care nu-și pun mîntea la contribuție pentru a descoperi soluții capabile să-l revigoreze. Dar cel mai mult m-a impresionat atmosfera de lucru care domnește în acele teatre.

— Ați umblat mult prin străinătate. Cum sînt văzuți de aco-

lo cîntăreții noștri?

— Nu spun lucruri noi: românii au avut mari valori muzicale și, din fericire, continuă să aibă. Îmi e mai mult decît plăcut, mă emoționez de-a dreptul, cînd sînt întrebată ce mai face Ohanesian, ce mai face Spiess. Dar îmi pare rău cînd văd că discurile marilor cîntăreți de operă din România nu ajung și în magazinele de discuri din străinătate. Ne facem noi înșine un deserviciu.

— Proiecte?

— Nu peste mult timp voi începe pregătirile pentru debutul meu la Metropolitan. La anul voi apărea pe această importantă scenă a lumii.

GEORGE ARION ■

Festivalul Național „Cîntarea României”

Miza valorii

Rezultatele obținute de artiștii amatori din Resita în cadrul ediției a V-a a Festivalului național „Cîntarea României” (aproape 70 de premii, dintre care 22 de premii I) spun, desigur, multe — dar nicidecum totul — despre viața culturală a acestui mare centru muncitoresc. Dincolo de bilanțul îmbucurător, de recunoașterea meritelor incontestabile ale unor formații, interpreti și creatori locali, lucrul asupra căruia se cuvine a ne oprit cu mai multă atenție este constituirea — fără acte sau formalisme de tot felul — unor adevărate școli de creație și interpretare în domeniul corurilor (nu spunea și Iorga că Banatul este patria corurilor?). Al picturii și al filmului de cineclub. Școlile acestea resitene nu s-au născut peste noapte, iar ivirea lor nu se datorează vreunei întâmplări (decît dacă am considera întâmplătoare prezenta în oras a unui grup de profesioniști plini de suflet, dornici să împărtășească și altora cele știute de ei, bucuși să creeze o stare de veritabilă competiție și, de aici, una de veritabilă performanță). Sînt ani buni, ce încep a se număra cu deceniile, de cînd un pictor ca Petru Galis, un muzician ca Doru Morariu sau un cineamator de talia lui Ioan Matto si-au început lucrul la Resita — lucrul la propriile lor creații, dar și lucrul cu oamenii. Astfel a prins a se infiripa Asociația artiștilor plastici amatori, corul de cameră „Miorita” sau cinecluburile „Semenicul” și „Siderurgistul”. Și acum, tată, cu trecerea — plină de fotos — a anilor, rezultatele se văd: atît în premiile obținute la Festivalul național, cît și în distincțiile primite în străinătate. Acestea ar fi, în mare — conform spuselor prezidîntei Comitetului Județean de Cultură și Educație Socialistă, Carmen Cornelia Grămadă — datele problemei, resorturile ce au determinat propulsarea activității culturale resitene pe unul din locurile fruntase, la nivel național, ale întrecerii armatorilor.

Mergînd mai departe pe firul cauzelor, dincolo de datele și cifrele bilanțiere, am stat de vorbă cu mulți dintre cei cărora li se datorează frumoasele aprecieri care s-au tot făcut și continuă a se face în legătură cu viața culturală resiteană, prilei de a cunoaște oameni cu adevărat devotați artei. Fiecare zi din viața lui Doru Morariu este zi de repetiție cu unul sau altul dintre corurile pe care le conduce, așa cum cineamatorii, fără a se crampona de problemele tehnice pe care le mai au de întîmpinat și rezolvat, găsesc vreme și resurse pentru a merge mai departe, tot astfel cum și pictorii (fie profesioniști — ca Petru Galis, Nicolae Ungar, Iulian Colocaru, Petre Comsarschi, Heana Stănescu, Florica Zamfir, Ion Bobeică sau Luigi Varga —, fie amatori — Constantin Oprea, Doru și Gheorghe Bucur, Duamtru Nicolae Viădulescu, Cristea Mircione, Dragoș Zîpl, Gustav Hlinka, Vasile Gaidos, Cazimir Kurta, Mihai Vințilă sau Ion Prodan) se string frecvent pentru a-și vedea și discuta lucrările unii altora sau pentru a pregăti o nouă expoziție, cel puțin de valoarea celor deschise, cu prilejul „Zilelor culturii resitene”, la sala de expoziții a Casei de cultură (amatori) și la Galeria de artă „Agora” (profesioniști). Acest contiuu dialog — pornind de la prietenii adevărate, ce nu exclud, ba dimpotrivă, rivalitatea artistică adevărată, loială — este o stare de fapt, ce uneste dincolo de firețile deosebiri dintre manierele artistice ale fiecărui creator în parte, toate laturile activității artistice resitene.

Semnificația tuturor acestor fapte este, însă, mai înaltă decît faptele în sine și chiar decît laurii cuceriti în țară sau în străinătate: aici, la Resita, viața culturală se desfășoară cu o intensitate și o frecvență pe care numai liberul acces la cultură le poate determina.

DAN MUCENIC ■

Colindele și înserarea cîmpiei

A coborît din fabuloasele obcîni ale Bucovinei, încărcat cu amintirea călinelor roșii, cu lemnul de piatră al busuocului cu care se vopsesc ouăle la Sadova și s-a așezat, de mai bine de treizeci de ani, în Orientul Brăilei, în malul Dunării cîntînd, în miazănoaptea Bărăganului covîrșit de arșiți, hătuit de crivăț și veșnic scormonind în ursita depărtărilor, pe acolo pe unde trec caii vineți, se zbat fulgerile și toată ființa lumii miroase a dor. Se numește Vespasian Lungu și e stăpîn, ca un prinț moldav, peste ferestrele deschise numai către zidirea verii: arbori, flori, fîntîni răcoroase, cai halucînînd în cîmpie, peste amintirile din Țara Dornelor, peste o măsură măcar din nebunia Fluviului tîrînd lumi însumate genezei și amplitudinii vieții. Vespasian Lungu se mărginește blind cu intensitatea firii din întinsele cîmpii de azur și de liniște românească. Personajele sale, cînd se apleacă

asupra portretului — Panait Istrati, Perpessicius, Eugen Schileru, Gînditorul de la Păltiniș — sînt cuprinse de o durere senină, de șoaptele gîndului rostit lingă zeii latinității, de bunătate, de înțelegerea destinului. Spațiul lui de expresie, ca la orice liric, — lucrează îndeosebi cu acuarele — este acea fascinantă întrepătrundere de melancolie dulce și spaimă că fluturii vor pieri, iată-i că pier chiar, care e înserarea din Bărăgan. Diminețile îi umplu ochii cu stropi de adîncă fericire, iar amiezile îi pirjolesc mîinile și atunci răsar pe pinzele lui, din istoria de demult a Brăilei, caii însetați de goană de văzduhuri însingurate cu iarbă, de lupi și de sănii urcînd peste timp și peste vraja văilor, a zăvoaielor și a rîurilor ascuțite ca spada, în obcîniile Bucovinei, unînd poezia cu nopțile colindelor.

FANUȘ NEAGU ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ În revista „Flacăra” nr. 38, din 20 septembrie 1985, a apărut articolul „Cremona, azi”, din cuprinsul căruia am desprins importanța deosebită ce se acordă viitorilor purtând marca de prestigiu „Cremona”. Sint **Traian I. Doroftei, învățător pensionar din comuna Pătrăuți, județul Suceava**, și v-am scris pentru că eu posed o asemenea vioară având însemnele și matricola Cremonei. Am cumpărat-o din Cernăuți, în anul 1925. Interesant ar fi de știut câte asemenea exemplare de vioare celebre există în țară. Nu doar ca o idee ci și ca o propunere, cred că ele ar putea fi conservate într-un fel de expoziție-muzeu a viitorilor de „Cremona”, astfel acordându-li-se atenția pe care, de fapt, o merită.

■ Un grup de săteni din satul Scurtu, aparținător comunei Păunești, județul Suceava, ne scrisese că întreprinderea de rețele electrice Vrancea a abandonat fără motiv lucrările de reparație capitală a rețelei electrice a satului și solicita reluarea acestora și repunerea rețelei sub tensiune. În acest sens, **Consiliul popular al județului Vrancea** — căruia i-am trimis memoriul spre soluționare — ne răspunde: „Întreprinderea de rețele electrice, Santerul construcții-montaj Adjul, a început execuția și reparația rețelei electrice spre cătunul Scurtu. Lucrările de R.K. sunt în faza de finalizare, deja repunându-se sub tensiune anumite porțiuni. Până la 15 decembrie a.c., toate lucrările vor fi încheiate.

■ În ultima zi de concediu în stațiunea „Neptun” — ne înști-

1034 de lei ne-a executat niște poze sterse, prezentând zgârieli, într-un cuvânt execuția și calitatea pozelor este de proastă calitate. Aș face propunerea ca la Oficiul de stare civilă de pe lângă Consiliul popular al sectorului 6 să aibă acces și alți fotografi profesioniști, căci lucrările pe care vi le trimitem în anexă denotă totală nepricepere în arta fotografică.

■ Ca oricărui om cu inima deschisă, îmi plac și mie glumele. Nu neapărat cele nemai-auzite și nemaipomenite. Fiindcă, la urma urmei, nu putem pretinde autorilor de literatură umoristică să scrie numai texte geniale. Drept care și eu, ca numeroși ascultători, apreciem emisiunile umoristico-satirice transmise la radio, simbata și duminica. Din păcate tocmai aceste emisiuni încep să-și piardă din farmec printr-un fel de supralicitare a „vociilor”. Propun ca, în vederea realizării unor emisiuni variate de cea mai bună calitate să fie chemați și actori de comedie din provincie, întrucât actori de real talent avem și în provincie, nu numai în Capitală, conchide pe drept cuvânt profesorul **Anghel Florin, str. Egalității 46 A, Pitesti**.

■ În ziua de 24 noiembrie a.c. băiețelul nostru, **Lucian Nicolae Palika, de 8 ani**, a ieșit la joacă, așa cum iesise și-n alte date. De necredut, dar el nu s-a mai întors acasă. L-am căutat pe la vecini, am discutat cu băieții din bloc, dar încercările noastre de a-l găsi au eșuat. Era blond și firav, îmbrăcat cu un pantalon de trening albastru; purta pulover și

ducea școlii a dat lucrări de sondaj la limba română și matematică, la care elevul respectiv a obținut nota 5. Menționăm că aceste lucrări s-au dat sub supravegherea directorilor și au fost corectate de alte cadre didactice. Lucrările au fost verificate în timpul anchetei și s-a constatat că au fost notate corect.

■ **Dumitru I. Velicu, Florea Binoski și Rada Avin din comuna Băneasa, județul Giurgiu**, au plătit la Depozitul 10 Băneasa contravaloarea unor bunuri de lemne. S-au prezentat cu mașini și căruțe plătite la parcelele silvice indicate pe bonuri. Au fost trimisi dintr-un loc într-altul. S-au prezentat din nou cu transport plătit la parcelele silvice indicate pe bonuri. Costul bonurilor și al lemnului era de 1878 lei, dar a transporturilor făcute în gol a depășit net costul lemnului. Oamenii sunt purtați pe drumuri, iar de la Depozitul de combustibil 10 Băneasa, s-a indicat pe bon altă parcelă: parcela 10 R Prundu. Va fi o nouă deplasare în gol?

■ **Ioan Oprisan din Focșani, Octavian Băietu din localitatea „George Enescu”, județul Botoșani, Gheorghe Mesaros din Arad, Floarea Deaconescu din comuna Unirea, județul Tulcea, D.I. Dumitru din Craiova, precum și bucureștenii Ștefan Mandric, Ioan Scintele, Constantin Vasilescu și Dumitru Leac** solicită lămuriri suplimentare în legătură cu efectele tămăduitoare ale plantei ghimpe (*Xanthium sp.*). Ne-am adresat biologului **Mircea Alexandru, șeful biroului flora spontană de la Troulul PLAFAR București**, care ne-a spus, printre altele: „Este meritul unui grup de oameni de știință de la IMF Cluj-Napoca (conf. univ. dr. Pavel Petcu, medicul Ecaterina Andreescu, Emeric Bordan, Gheorghe Petrisor) că au descoperit valoarea fitoterapeutică a extractului de ghimpe numit ADENOSTOP, recomandat în afecțiunile de prostată, cit și în cistite, cistopielite și chiar în litiaza renală. Până la introducerea Adenostop-ului în rețeaua farmaceutică, se recomandă ceaiul de ghimpe, plantă gășibilă în nomenclatorul Plafar. Metodele de preparare sunt: 1 gr. decoct la cana de 200 ml apă fierbinte. Ceaiul se bea cald cu o jumătate de oră înainte de masă. La începutul curei se beau două ceaiuri pe zi, dimineața și seara, iar la sfârșitul ei, doar un singur ceal. Curele durează 6-12 luni pentru adenomul de prostată, 3-5 luni pentru cistite și cistopielite, iar pentru litiaza renală, practic, toată viața.

■ **Un grup de cetățeni din comuna Chilii, județul Buzău**, ne sesizează că, în urmă cu două luni, a fost scos din circuit un autobuz care lega comuna de reședința de județ. Dat fiind faptul că în zonă nu există cale ferată, că sînt mulți navetiști, solicităm I.J.T.A. Buzău să soluționeze favorabil acest demers.

■ Din partea **IDMS București** primim un răspuns de mai larg interes cetățenesc. Toți comparatorii de autoturisme indigene și import (excepție fac cistigătorii C.E.C.) trebuie să prezinte la I.D.M.S., în momentul ridicării autoturismului, un certificat de la administrația financiară a localității în cazul orașelor și municipiilor, sau o declarație de la notariatul de stat din care să rezulte că în ultimii 5 ani nu au dobîndit un autoturism.

■ În legătură cu clarificarea situației lor profesionale ni s-au adresat mai mulți cetățeni. Redăm câteva din soluțiile favorabile. **Ministerul Educației și Învățămîntului** răspunde lui **Raveca Pața, din județul Suceava**, că a fost titularizată definitiv pe postul de educatoare la Grădinița din comuna Panaci: **Consiliul popular al Sectorului 2 București** a sprijinit-o pe **Gherghina Vasile din București, str. Dimitrie Racovita nr. 17**, repartizînd-o, cu adresa nr. 7528/1985, la Liceul „Spiru Haret” din Capitală, unde lucrează din acea dată; **Inspectoratul școlar al municipiului Bucu-**

rești ne face cunoscut că pentru anul școlar 1985/1986 i-a aprobat lui **Victor Știu din Chițila (S.A.I.)** să funcționeze ca profesor suplinitor pe catedra rezervată, prin pensionarea medicală temporară a titularii **Ștefania Ciobanu**.

■ **Ana Jurca din comuna Seica Mare, județul Sibiu**, își exprimă satisfacția față de o inițiativă a Direcției sanitare județene Sibiu, întreprinsă în colaborare cu Inspectoratul județean școlar. La Școala specială pentru deficiente de auz din Sibiu se inițiază un tratament intensiv de acupunctură semnat de cunoscutul medic sibian **Vasile Iacob**, ajutat de sora medicală **Maria Banea**. Efectele benefice ale acestui tratament au început să se arate. Cînd este vorba de sănătatea copiilor noștri — conchide semnatară a cărei fiică, **Simona Jurcă**, se află la respectiva școală —, astfel de inițiative merită salutate din toată inima.

■ **Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare** răspunde scrisorii lui **Cornel Oancea din comuna Ludești, județul Dimbovița**, care a vîndut 3400 kg de fin fermei nr. 4 Slobozia, aparținînd de I.A.S. Găești, fin pentru care nici azi nu a încasat o diferență de bani ce i se cuvine, de 1700 lei. Din cuprinsul răspunsului aflăm că **Voicu I. Gheorghe de la amintitul I.A.S. Găești** s-a prezentat cu delegație și acte în toată regula pentru procurarea finului. Mai aflăm însă, cu nedumerire, din cuprinsul aceluiași răspuns, că **V.I. Gheorghe** avea desfășurat în acea vreme contractul de muncă prin decizia nr. 15/1 martie 1982. Deci, orice act încheiat de el în numele unității este lovit de nulitate absolută.

N.N. Rămîne, totuși, calea acțiunii civile în instanța de judecată împotriva lui **V.I. Gheorghe**. Sîntem curiosi să aflăm însă ce măsuri se vor lua împotriva aceluia care l-a delegat tocmai pe el să achiziționeze fin în numele I.A.S. Găești!

■ Am făcut lucrări de zidărie, betonărie și cofraje metalice la I.A.S. Periam, județul Timiș — ne scrie **Iosif Nechbar din comuna Periam nr. 402, județul Timiș**, în numele colegilor săi de echipă. Contractul lucrării în sumă de 140000 lei, conform uzanțelor, ar fi fost necesar virat în contul C.A.P. Sîmihaiu Român, de care respectivă echipă de constructori timișeni aparține. I.A.S. Periam întîrzie nejustificat de mult decontul lucrărilor, astfel că oamenii nu-și pot primi banii pentru munca efectivă prestată.

■ Din 22 ianuarie 1974, deci retineți, în urmă cu 12 ani am depus cerere pentru instalarea unui post telefonic la domiciliu, cererea purtînd nr. 250653. Sîntem doi oameni bătrîni și suferinzi — ne înștiințează **Ilie Păun, str. Ciocănești nr. 16, sectorul 6, București**, iar postul telefonic ne este indispensabil, întrucît, la o astfel de vîrstă și consult medical se poate realiza și printr-un apel telefonic. Vă mai informez că pe o rază de 2 km nu există telefon public, deoarece, acelea care au existat la un complex alimentar, au fost defectate rînd pe rînd de către răufăcători.

■ Într-o misivă semnată de **22 de cetățeni din Șos. Nicolae Titulescu, blocurile 21 și 22, din București**, ni se dezvăluie că în strada Arthur Virtejanu, la numerele de casă 4 și 6, s-au mutat familiile cunoscute sub numele de **Gogu și Fănică**. De la mutarea acestor două familii în strada apropiată blocurilor 21 și 22, chefurile se țin lanț. Și, nu orice fel de chefură, ci unele de pomină. Cu muzică lăutărească, cu tam-tam și tîmbălău. Aceste chefură strășnice, cu zeci de participanți, durează uneori de simbăta după-amiază pînă luni dimineața, alături chiar mai mult. Vecinii, extenuați, obosiți peste măsură de aceste bairamuri fără noimă, s-au adresat factorilor de resort, dar adevăratele măsuri pentru stabilirea liniștii în zonă încă întîrzie și oamenii pașnici au de suferit.

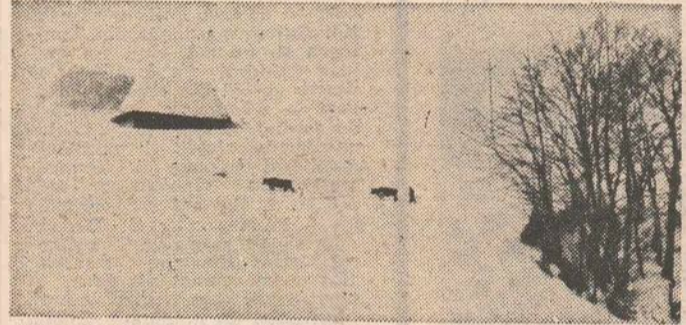
■ Cercetînd satele județului Prahova — ne relatează medicul **Ioan Neagu din str. Teiuș nr. 4/A, Ploiești** — am descoperit acasă la moașa comunală **Fila Oprea, din satul Românești**, un calendar tipărit în anul 1862, legat în piele de vițel, avînd scrierea chirilică. Tematica acestui almanah este foarte variată. De ce v-am scris? În „Flacăra” din 26 octombrie 1984 se arată că, prin metoda **P. T. Karskuc**, uleiul de floarea-soarelui constituie un mijloc eficient terapeutic și profilactic în combaterea cariilor dentare și nu numai. De altfel, pagini întregi din amintitul almanah sînt consacrate unde-lemnului și folosirii acestuia în practica terapeutică, în speță pentru protecția organismului și creșterea rezistenței acestuia la diferite boli. Cred că sînt pagini de etno-istorie care ar necesita să fie cunoscute nu numai de specialiști, ci și de publicul larg.

Pagină realizată de **DORIN SALAJAN**

Poșta redacției

● **Ion Sasu, Azuga**: Traseul auto Azuga — Sinaia a fost suspendat deoarece a fost inclus în categoria traseelor paralele cu calea ferată, avînd în vedere frecvența mare a trenurilor și apropierea gărilor, redeschiderea traseului auto respectiv nu mai este oportună. ● **Vasile Pop, Vișeu de Sus, jud. Maramureș**: Prin decizia nr. 70/043 a Comisiei județene de pensii, vi s-a stabilit o pensie pentru munca depusă și limita de vîrstă, cu începere de la data de 1 noiembrie 1985. ● **Nicolae Pascu, Vernești, jud. Buzău**: Faptele reclamate de dv., potrivit legii, sînt de competența comisiei de judecată căreia aveți dreptul să vă adresați. ● **Nicolae Ghilea, com. Flopiș, jud. Sălaj**: Dosarul cauzei la care vă referiți se află în curs de soluționare la Procuratura locală Oradea. ● **Vanda Șfartz, Roman**: În conformitate cu prevederile Legii 5/1973, fiind o singură persoană, nu aveți dreptul la apartament cu două camere. ● **Nicolae Gruiu, Craiova**: Adresați-vă direct direcțiilor sanitare din județele menționate de dumneavoastră în scrisoare. ● **Alexandru Dascălu, Văgulești, județul Gorj**: Prin sentința civilă nr. 5593 din 6 septembrie 1985, pronunțată în cauza din dosarul nr. 7192/1985 al Judecătoriai Tg. Jiu, v-a fost respinsă ca fără temei cererea de ordonanță președințială. ● **Gheorghe Buflu, Blaj, județul Alba**: Dumneavoastră ați modificat instalația postului telefonic prin montarea a două prize și a unui ștecher, ceea ce contravine normelor legale, fapt pentru care corect vi s-a aplicat amendă contravențională. ● **Cristea Moșanu, Focșani**: Cererea dv. de schimbare a locuinței este în evidența conducerii unității în care lucrați spre a fi soluționată favorabil din cota de locuințe ce revine unității pe anul 1986. ● **Gherghel Iștoc, Bacău**: Nu, să nu ne mai scrieți asemenea lucruri ireale, lipsite de temeinicie. ● **Cornelia Ionescu, Satu Mare**: Familia la care vă referiți, neavînd domiciliul stabil în municipiul București, nu poate beneficia de locuință din fondul locativ de stat și nici nu poate face schimb în Capitală. ● **Victoria Alexandrache, Brașov**: O copie de pe sesizarea dv. a fost înaintată de procuratură Miliției județului Vrancea spre temeinică cercetare. ● **Adrian Zaharia, București**: Plata abonamentelor către furnizorii externi se face anticipat și, în consecință, orice restituire solicitată de abonați nu se poate face decît numai dacă, la rîndul lor, furnizorii externi acceptă să restituie suma solicitată. ● **Ioan Galea, com. Holod, jud. Bihor**: Terenul solicitat de dv. este proprietatea C.A.P. și, ca atare, nu poate fi înstrăinat.

MIHAI MERIȘANU

Crescători de animale în Munții Apuseni Foto Ștefan Cotoară

intează **Mica Nedea, str. Ronului nr. 1, bl. 49 D, ap. 42, sectorul 3, București** — dintr-o greșeală a recepționerii **Maria Botea** de la hotelul „Bilea”, valiza mea a dispărut fără urme, așa că m-am întors acasă cu sufletul negru de supărare. De la aeroportul „Mihai Kogălniceanu” primesc un telefon din partea **Elenei Mițiu**, de la sectorul bagaje de mină, care mă anunță să mă prezint la aeroportul „Otopeni” pentru a-mi ridica valiza. Mulțumesc pe această cale tuturor aceluia care m-au ajutat în găsirea și restituiră geamantanului în care aveam și acte valoroase.

■ Simbătă, 7 decembrie a.c. mă aflam în magazinul alimentar „Furnica” din Calea Griviței. După un schimb de replici aspre, vînzătoarea **Maria Birica** și șeful de magazin au tîrît pe cetățeanul **Teofin N. Iorgu** în biroul din incinta alimentarei. După puțina timp „sechestratul” a fost scos pe usa din spate a magazinului. Știți în ce hal? Plin tot de sînge, cu hainele botite și murdare. Cum poate fi calificată decît huliganică purtarea celor doi lucrători din comerț? (Năstase **Tihu, bd. 1 Mai 315/I, sc. B, ap. 20, București**).

■ Am prezentat adeverință la asociația noastră de locatari din cuprinsul căreia reiese clar că **Mihai Constantinescu** plătește taxele de întreținere la Asociația locatarilor din Căp. Anghelache Ivan. Administratorul blocului nostru, **Valeriu Cionea**, ne scrie **Gheorghe Cîmpeneu, din bd. Gheorghe Gheorgiu Dej, nr. 85, Sectorul 5, București**, nu vrea să ia în calcul nici cererea mea scrisă și parafată de președintele asociației, nici adeverința purtînd însemnele asociației din Sectorul 5. O fi o rea-credință la mijloc ori o necunoaștere a hotărîrilor C.P.M.B.?

■ Sînt student în anul V al Facultății de medicină generală din București, ne scrie **Sorin Gliga**. Lucrătorul fotograf **Marin Vasile** de la Unitatea nr. 47, a Cooperativei Fotografilor din Calea Victoriei nr. 18-20, a imortalizat o clipă unică în viața noastră, căsătoria. Contra unei sume frumoșele de

căciulită albastră. Avea cizmulite în picioare. Vă scrie un părinte îndurerat, care ar fi nespus de bucuros să primească măcar o veste. (**Nicolae Palika, șos. Sibiului nr. 49, bl. 38, ap. 17, Medias, telefon 14183**).

■ **Consiliul popular al județului Caraș-Severin** răspunde scrisorii lui **Vasile Schian** din Ciclova Montană: C.A.P.-ul Macoviște nu i-a plătit lui **Vasile Schian** prețul pentru bovină, deoarece nu obținuse de la DGAA aprobarea să cumpere animale pentru sectorul zootehnic de la membrii cooperatori. C.A.P.-ul nu a restituit cetățeanului bovină deoarece acesta nu a achitat suma de 7000 lei, cit reprezintă prețul pentru nutrețul consumat timp de 1 an de zile.

N.N. Aflăm de la DGAA **Caraș-Severin** că s-a aprobat, în sfîrșit, cumpărarea bovinei cu pricina de către C.A.P. Macoviște, iar actele se găsesc în prezent pentru avizare la banca agricolă.

■ În cătunul în care locuiesc și-a construit, pe același loc de casă părintească, un imobil și fiul meu, **Nicolae** — ne scrie **Paraschiva Mihăilă din satul Circiu, comuna Văgulești, județul Gorj**. M-am gîndit că nu e rău dacă unul din cei 7 copii pe care îi am va locui cu mine. El și soția sa se boartă însă într-un fel nedem cu o mamă de 81 de ani. Îmi fac tot felul de sîcane pentru a mă obliga să părăsesc casa. Îmi scot cărămizi din peretele casei, au plasat un gard de sîrmă chiar în fața usii mele, mi-au redus astfel și terenul care-l aveam pentru grădina de zarzavaturi. E corect din partea unui fiu?

■ **Primim de la Ministerul Educației și Învățămîntului**: Pentru faptul că a trecut la măsuri nepedagogice, învățătoria a fost discutată în adunarea generală, iar inspectoratul i-a retras aprobarea de a mai funcționa în municipiu. Din cataloage se observă o scădere a notelor obținute de elevul în cauză, elev în clasa a III-a G la Școala generală nr. 6 din Drobeta-Tr. Severin. În aceeași perioadă a anului con-

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Strada este elementul vital al întregii vieți sociale și economice a obștei, este unul dintre primele mărturii că orașul are grijă de el, de prezentul și viitorul lui. Strada este obrazul orașului și al locuitorilor săi, și, între bunurile noastre comune, este lucrul cel mai obștesc, dacă se poate spune așa. Dacă mai trecem peste indiferența unuia sau altuia față de alte bunuri, în privința străzii lucrurile sînt clare: folosul este general. Strada o simți, te bucură, te doare și chiar dacă o „călcăm în fiecare zi, în picioare“ aceasta nu devine o chestiune de morală decît în măsura în care o neglijăm. Arterele largi, tăiate cu grija dezvoltării de azi, dar și de mâine, străzile modernizate, capabile să suporte un trafic incomparabil cu cel de acum două decenii întregesc imaginea orașelor noastre care se pregătesc pentru secolul viitor. Iată pentru ce ne-am propus să abordăm problema stării de sănătate a străzii, a sănătății ei fizice. Ne-am oprit pentru început la primul oraș al țării.

Cum se construiește o

stradă

Dincolo de faptul că un drum se construiește întotdeauna cu bucurie, el beneficiază și de niște norme, de o anumită tehnologie. Iată de ce efortul de a construi orașului străzile pe care le merită e mai complex decît poate părea la prima vedere. Cu atît mai notabile sînt în acest caz realizările unui București, a cărui sistematizare vizează în egală măsură frumosul și utilul, sistematizare gândită să facă din capitală un oraș acrisit, care să funcționeze ca un mecanism bine pus la punct în toate articulațiile sale. Arterele care străbat noile cartiere, și, iată, ne vin în minte Pantelimonul, Colentina, Mosilor, Ștefan cel Mare, Socolui, Turda, Iosip Broz Tito, restructurează orașul, îl pregătesc din mers pentru deceniile următoare. Unele dintre aceste străzi ne-au devenit atît de familiare încît uităm că ele n-au decît cîteva ani. Fără îndoială că acest efort a necesitat investiții deosebite, construcțiile respective fiind însoțite de rețele edilitare moderne, așa cum sînt cele din Bd. 1 Mai, din Șos. Ștefan cel Mare, de pe arterele Emil Bodnăraș, Moghioros etc. Sigur, o problemă foarte importantă este calitatea acestor lucrări. În lumina exigențelor formulate pentru toate sectoarele noastre de activitate e de așteptat ca și constructorii de străzi, în lupta pentru o nouă calitate, să ilustreze acest deziderat prin munca lor. Și poate că asupra acestui aspect vom reveni în numerele noastre următoare.

Ce ne-am propus acum este să vedem cum păstrăm, cum ne îngrijim de ceea ce am realizat, cum ne respectăm munca și eforturile, pentru că viața unei străzi trebuie să se măsoare cu jumătățile de secol. Inginerul Teodor Costea, șeful serviciului tehnic al Întreprinderii de antrepriză construcții edilitare și drumuri București, afirmă că o stradă se proiectează cu gîndul la foarte multe lucruri și, în primul rînd, la dezvoltarea orașului. Bucureștiul, din păcate, a moștenit o rețea strădală care n-a fost deloc pregătită să suporte consecințele unei dezvoltări puternice. În plus, în subteran, rețeaua edilitară — apă, canalizare, telefon etc. — este, pe o importanță suprafață, veche, depășită și cedează deseori. Așadar, cînd construiești o stradă, cînd modernizezi, îi execuți înții rețeaua edilitară, pentru ca intervențiile, în cazul unor avarii, să se facă în mod civilizată prin spații anume prevăzute de galeria subterană, fără a maltrata asfaltul, betonul sau pavele, peticind apoi strada și lăsînd o porțiță spre deteriorarea ei rapidă. Reglementări, cum ar fi Legea 10, au menirea să păstreze calitatea acestor artere, indiferent de categoria din care fac parte. Astfel, potrivit acestei legi, toate întreprinderile care intervin asupra străzii sînt obligate s-o refacă la parametrii inițiali, așa cum se menționează și în autorizația care permite intervenția respectivă. De asemenea, cei care execută lucrări de construcții, reparații, instalații etc. sînt obligați să imprijmuiască lucrarea, să întreprindă aceste imprijmuiri, să le semnalizeze, să mențină în ordine depozitele de materiale, să degajeze șantierele de pămînt, moloz, să asigure curățirea vehiculelor la ieșirea din șantier și să mențină ordinea pe căile publice din jurul șantiereilor, inclusiv pe cele cuprinse în organizarea de șantier.

Desigur, prevederile legii sînt mai numeroase însă ne-am oprit doar asupra celor a căror încălcare conduce, în genere, la deteriorarea arterelor de circulație, mai vechi sau mai noi, de categoria întâi, a doua sau a treia. Să vedem cum stau lucrurile în această privință. Deci...

Cum se strică o stradă

Cu ajutorul unui alt specialist al I.A.C.E.D., inginerul Nicolae Dordea, șeful compartimentului producție, trecem în revistă cam tot ce i se poate întîmpla unei străzi. „În primul rînd aș menționa devierea traseelor unor mijloace de transport în comun (deviere datorată unor lucrări), pe străzi care n-au fost proiectate să suporte un asemenea tonaj. După un timp, străzile respective (indeobște în vîrstă de 50-60 de ani) suportă deformări care conduc la avarii ale rețelelor subterane și, firește, la intervenții. Așa s-a întîmplat în zona Pasajului Muncii, ca să venim cu un

altă natură, care, prin indiferență și lipsă de răspundere, se traduce cu o abdicare de la legile coexistenței în trafic.

Astfel, există o Hotărîre a Consiliului popular al municipiului București care prevede ca edificarea unui ansamblu de locuințe să înceapă cu realizarea lucrărilor edilitare, așa cum este firesc, cum prevăd tratatele de specialitate și cum se procedează peste tot în lume. Respectarea ei ni se pare salutară în ceea ce privește menajarea străzii. Inginerul Teodor Costea: „Lucrurile stau așa cum spuneați, numai că, pentru a executa rețeaua edilitară înaintea constructorului, ar trebui ca noi să știm din vreme care sînt zonele în care vom construi. În situația actuală avem nevoie de un decalaj — un an, doi — ca să finalizăm lucrările începute și să le atacăm pe cele viitoare, înaintea constructorului“.

Așadar, pînă va respecta I.A.C.E.D.-ul hotărîrea primăriei lucrurile rămîn cum sînt. Dacă mai adăugăm și neconcordanța dintre planificările intervențiilor întreprinderilor care aparțin Consiliului popular al municipiului, (apă și canalizare) și planificările întreprinderilor care intervin asupra celorlalte tipuri de rețele subterane (gaze, telefoane etc.). Întreprinderi ce aparțin de ministere diferite, înțelegem de ce

Victoriei sau... Așadar, ce am aflat despre

Tehnologia cîrpelii

Administrația domeniului public din sectorul 2 a dat în anul 1985 1736 de amenzi, în valoare de 1 087 850 lei. Nu este prea mult dacă ne gîndim că în același sector, numai de la bugetul statului se cheltuiesc aproximativ 6 milioane lei pentru întreținerea și reparatul străzilor, la care se adaugă valoarea materialelor. Dar nu este nici prea puțin dacă ținem cont de cîrpile cu care se îmbogățesc unele străzi, pentru că în privința asta acționează un principiu care, din păcate, nu dă greș niciodată: o cîrpeală atrage alta. Concret, strada Glucozei s-a pricopsit nu demult cu o asemenea cîrpeală. Întreprinderea canal-apă București a executat lucrarea care, la puțină vreme de la terminarea ei, a ajuns un calvar pentru cetățeni și pentru taxiurile ITB care au acolo un garaj. Au urmat sesizări, reclamații, s-a format un dosar, s-au dat amenzi în valoare de 10 000 lei. Între amenziile A.D.P. sector 2 și promisiunile I.C.A.B. strada a rămas la fel. Inginerul Nicolae Petrescu de la A.D.P. spune: „În Glucozei nu s-a respectat tehnologia privind umpluturile și compactarea pămîntului. Din această cauză s-a lăsat betonul

compactare și se iau și bani pentru ea“.

Așadar, turnarea unui covor de asfalt peste lucrarea din str. Glucozei ar fi bani azvîrlîți pe stradă. În ceea ce privește afirmația tovarășului director că Glucozei nu este singura stradă deteriorată din București, ea comportă o observație. Faptul că mai sînt și alte străzi proaste nu-l absolvă pe lucrătorul de la I.C.A.B., I.D.E.B., gaze sau telefoane de răspunderea, de corectitudinea cu care trebuie să își facă datoria. Asfaltul n-ar reuși să ascundă obrazul străzii și nici al echipei care a cîrpit-o decît, cine știe, poate pînă la primăvară.

Revenind asupra cifrei care exprimă valoarea amenzilor, bani care merg la bugetul consiliului popular, ne întrebăm dacă nu cumva cheltuielile privind refacerea străzilor ar trebui suportate chiar de întreprinderile care, pe parcursul unui an, au cîrpit strada ca pe un sac vechi. Mai ales că milioanele prevăzute pentru întreținere se duc într-o măsură importantă pe asemenea reparații.

Cîteva „nimicuri“

Pe una dintre străzile noi și bune ale Bucureștiului, — Turda — autovehiculele care servesc un șantier de locuințe, situat în imediata apropiere de intersecția cu Bd. 1 Mai, murdăresc noua arteră, cu noroi pe care-l cară de la lucrări. Șeful șantierului, inginerul timișorean Ioan Banda, se explică: „Nu putem curăța fiecare autovehicul fiindcă nu avem rampă de spălare. Trebuie să ne-o pună la dispoziție Antrepriza construcții montaj 2, care este organizatorul de șantier. Nu pot să fac această rampă pentru că nu-i de competența mea, iar cu un furtun nu aș rezolva nimic, doar că aș face baltă pe Turda. Noi sîntem o brigadă din Timișoara și, în mai, cînd am preluat șantierul, am încheiat un proces verbal din care vă citez: Pînă la terminarea organizării de șantier, răspunzător pentru murdărirea străzii și accidente (șantierul nu este nici împrejmuit, n.n.) vinovat se face A.C.M. 2. Semnat șef brigada nr. 4, inginer Cornel Bucur“.

La sediul antreprizei, inginerul Cornel Bucur e surprins: „Eu n-am semnat așa ceva. A făcut-o altcineva pentru mine“. (Formează un număr de telefon și ală că în numele dînsului a semnat adjunctul, dar care era și el contractat: „Cum să semnez așa ceva?“). Inginerul Cornel Bucur: „Lucrurile se vor lămurii, dar vinovat este cel care conduce șantierul. El n-are voie să lucreze dacă nu are organizarea de șantier asigurată“. Întreb: Șantierele pe care ați lucrat pînă acum au avut astfel de rampe? „Nu, pentru că nu există scurgeri. Canalizările se fac după terminarea blocurilor, deși normal e ca I.A.C.E.D.-ul să le facă înainte. Întreb din nou: Cum se poate respecta Legea 10 care este foarte clară? „El putea să nu preia șantierul. A preluat fiindcă așa se lucrează peste tot. Dar trebuia să pună un om, cu o perie în mînă, care, la ieșirea din șantier, să curețe fiecare roată. Vinovați sînt amîndoi, și inginerul Banda și cel care a semnat. Cum adică, dacă am hirtia semnată pot să murdăresc strada?“.

Și totuși, așa stau lucrurile. În virtutea unui proces verbal în care, probabil, n-a crezut nimeni, strada Turda poate fi acoperită de noroi, fără ca acest lucru să mai intrige pe cineva, nici măcar Administrația domeniului public pe teritoriul căruia există lucrarea (sectorul 1), A.D.P. care, în treacăci fie spus, nu observă că strada respectivă începe să se deterioreze chiar la doi pași de sediul ei, mai exact, la „despărțirea“ de Podul Grant. (Despre capacele de canal incomplete presărat de-a lungul aceleiași artere, inginerul Ion Arieșanu de la A.D.P. 1 a aflat de la noi cu mirarea cu care află un fleac).

Desigur, nu ne-am propus un inventar al tuturor factorilor care deteriorează o stradă. E dificil și nici nu este important. Protejarea străzii este și o chestiune de atitudine, nu doar de tehnologie. Dar, dacă ne este permis, credem că existența unui serviciu al străzilor sub tutela Administrației domeniului public, un serviciu care să încheie lucrările după ce ele au fost executate de numeroasele întreprinderi ce se îngrijesc de rețeaua edilitară, ar elimina întîzierile și neconcordanțele și ar executa lucrările la același nivel de calitate. Nu este atît o propunere cît o concluzie.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Fotografie de PAUL AGARICI

exemplu mai recent“. Ca orice lucru folosit zilnic și atît de intens, strada are parte și ea de o uzură normală. Din păcate, dirijarea fluxului de circulație nu ține întotdeauna cont de această realitate. Devieri de trasee vor mai exista — iată, se amenajează Dimbovița, se construiește pasajul Lujerului, metroul se extinde, ca să dăm exemple la îndemîna tuturor — așa încît potrivit părerii interlocutorilor noștri se impune soluția consolidării străzilor prea mici pentru tonajele mari ale mijloacelor de transport, prin grija beneficiarului, a titularului de fonduri, care este Direcția domeniului public. Dar dirijarea fluxului circulației trebuie să aibă în vedere și traseele autovehiculelor de mare tonaj, pe care, exceptînd unele artere principale, le vedem în mai tot Bucureștiul. Deteriorarea de la an la an a Bd. Ilie Pintilie (între str. Dorobanți și Roma), porțiune străbătută zilnic de camioane și de tractoare remorcînd platforme cu panouri prefabricate, autovehicule grele care traversează Piața Victoriei, precum și deteriorarea Căii Griviței (între Podul Grant și Chibrit) sau a Bd. Armata Poporului, sînt elovente în acest sens. O mai atentă alegere a arterelor pentru aceste autovehicule, o formulă mai rațională care să aibă în vedere, eventual, folosirea unor străzi al căror termen de modernizare se apropie ar face mult bine, protejînd strada, apărînd-o de uzuri premature.

pe o arteră nouă sau modernizată se intervine așa de des și cu atîta aplomb.

În felul acesta constatăm că în București se sapă aproape tot timpul. E drept, cu autorizație: lucrări mari, mici și urgente (48 de ore). Echipele de intervenție se apucă de treabă, uitînd că autorizația cu pricina îi obligă să fie la fel de prompti și în ceea ce privește finalizarea la timp a lucrărilor. Astfel că șanturile ajung să brăzdeze străzile în lung (vezi lucrarea Antreprizei construcții montaj petrol — Șos. Cătelu — din str. Ramuri Tei) și în lat (lucrarea executată chiar de I.A.C.E.D. în Bd. 1 Mai, stația Piața Victoriei, lucrare neterminată nici pînă la apariția acestor rînduri, deși, așa cum ne informa inginerul Ion Arieșanu de la A.D.P. 1, s-au dat somații peste somații și amenzi de cîteva zeci de mii de lei. Ciudad este însă că la I.A.C.E.D., nici directorul adjunct, nici șeful serviciului tehnic, nici șeful compartimentului producție n-au aflat nimic de somațiile și amenziile pomenite și lucrurile nu mai miră pe nimeni, nici măcar pe acei retribuțiți s-o aperse.

Pe primul loc însă, rămîn intervențiile în urma avariilor. Și nu asta deranjează, în fond o conductă care se sparge trebuie și reparată, ci peticeala care urmează, gropile care se formează în pava la pici o lună de la finalizarea lucrării, strada care rămîne tăiată de un șant, așa cum a rămas Șoseaua Chitila, chiar pe la mijlocul distanței între Podul Constantin și Întreprinderea Laromet sau Bd. 1 Mai, în dreptul stației Piața

turnat“. Încercăm să ne apropiem de Întreprinderea canal apă spre a afla mai exact ce gîndesc dinții, despre această situație, dar o discuție la telefon cu tovarășul director Dumitru Saru se soldează cu următorul răspuns: „Cum arată strada tovarășu? Ce, e singura stradă proastă din București? Eu am făcut lucrarea bine. Am turnat beton, dar n-am asfalt, nu mi-a dat D.D.P.-ul (Direcția domeniului public, n.n.). Cum dăm de timp bun, turnăm un covor de asfalt și acoperim strada“. Revenim cu acest răspuns la A.D.P. sector 2. Inginerul Nicolae Petrescu: „În lucrarea din str. Glucozei s-a lăsat placa de beton ca urmare a necompactării pămîntului așa cum prevăd normativele. Asfaltul n-ar rezolva nimic, s-a lucrat prost la fundație. După o vreme s-ar lăsa cu asfalt cu tot“.

La Direcția domeniului public aflăm că, într-adevăr, bitumul este puțin fiind un material care se obține scump, și trebuie drămuț. „Din această cauză, explică inginerul Ion Foteșcu, s-a trecut... la beton de ciment față de vîzut“ așa cum este, de pildă, în Șos. Industriilor, în locuri de parcare și chiar trotuare în ansamblul noilor locuințe. Asfaltul e un strat de uzură și are rolul de rulaj, ori drumul, ca în str. Glucozei, se strică de jos în sus. Asfaltul trebuie să acopere o lucrare bună și nu să acopere greșeli de fundare. Este necesară compactarea pămîntului cu maiul, potrivit STAS-ului. De altfel, în deviz este prevăzută această

„Diversitatea“ registrului unic

În municipiul București, cele 2859 de echipe de control al oamenilor muncii cuprind în jur de 14.000 de cetățeni. Cel mai mare oraș al țării are și un asemenea corp de control pe măsură. De curind, am insotit la lucru o asemenea echipă din care făceau parte tovarășii Ioan Rosca și Alexandru Vlad. La croitoria pentru bărbați, din strada Lipscași nr. 72 (Unitatea nr. 19 a Cooperativei „Spurul”), îl găsim pe șeful de unitate Vasile Badea. Cei din tura de dimineață sunt toți la lucru. Au semnat chiar și în condițiile de prezentă, la sosire. Într-una din acestea, ieri, 13 decembrie 1985, la plecarea au semnat doar 10 din cei 22 de lucrători înscrși. Sintem asigurați că au plecat totuși, că n-au rămas peste noapte aici, ceea ce, la urma urmei, este de crezut. Pe multe bonuri de comandă e trecut chiar și termenul de livrare, așa cum este de altfel corect. Mai sînt însă și excepții. Întimplător? Nu se știe. Oricum, în timp ce comanda nr. 735, din 7 decembrie are stabilit termen de livrare 21 decembrie și haina este — azi, 14 decembrie — în stadiu de proba a doua, comanda similară nr. 813, de pildă, luată la 2 noiembrie, de maistrul Ioan Manea, n-are trecut termenul de livrare și se găsește abia la proba întâi. Primărită cu mai mult de o lună înaintea celeilalte, va fi gata mai tirziu. Întimplătoare să fie, atunci, omisiunea? Nu se uită însă niciodată să se treacă și să se taxeze lucrări de complexitate, adăugate la tarif. Ce înseamnă asemenea lucrări? De pildă, unul sau două slituri la haină, în soate. Plătești tariful pentru haină, dar slitul îl plătești separat, mai precis peste tarif. Cu o asemenea logică, este de mirare că slitul de la cealaltă jumătate a costumului nu beneficiază de aceeași considerație: e mai dificil de executat, deci mai complex.

Condica de sugestii și reclamații probează, fără nici un dubiu, că din 1978 n-a mai fost completată rubrica măsuri luate de responsabilul unității.

Registrul unic de control este folosit de mulți într-un mod cu totul original. Cei ce execută controale, adesea, își trec numele și scriu doar „s-a încheiat proces-verbal”. Dar procesul-verbal nu îl scriu pe loc în acest registru, așa cum ar fi corect. Îl fac — nu cumva ulterior și în altă parte? — pe foi volante. Aceste hîrtii sînt intitulate după inspirație, cînd notă de control cînd proces-verbal, cînd act de control... Diversitate mare! Numai că registrul e unic prin definiție și trebuie să rămînă unic. Cineva ar trebui să le aducă aminte celor ce nu-l respectă. În așa fel încît să nu mai uite. Mai ales că moda aceasta duce la o vastă vraște de documente și se extinde. Același lucru ni-l dovedesc și procesele-verbale încheiate la Unitatea nr. 8 a Cooperativei blănărilor (strada Coltei nr. 2, șef de unitate Constantin Răniceanu). Aici, practica foilor volante este extinsă și la registrul de control intern, dacă nu cumva a iradiat de la acesta, în care ultimul control are data emoționantă de 29 octombrie 1984. În registrul unic de control, numai comisiile asemănătoare cu aceea pe care o însoțim azi mai scriu și procesul-verbal, așa cum arată chiar și constatările consemnate la 4 decembrie 1985 de comisia „formată din tov. Mesină, Gherasim și Nicu”. Cei de la cooperativă, cînd vin în control, se multumesc să arunce în treacă consacratele cuvinte: „constatările în procesul-verbal” (pe care îl întocmesc separat, ei știu cînd și unde).

DORIN GHERGHINESCU

Paltoanele sînt pe drum?

Insoțesc o echipă de control al oamenilor muncii în depozitele cooperativei de la Videle. Sînt trei asemenea depozite de distributie în tot județul Teleorman: la Alexandria, la Videle și la Rosiori de Vede. Magazinele sînt aruncate acestor depozite. Ele depun comenzi la un depozit, dar pot să se adreseze și celorlalte două depozite din județ.

Inconjurat de o murdărie greu de închipuit într-un oraș (bălți, reziduuri), depozitul este foarte curat, bine aprovizionat, cu mărfuri de toate sortimentele, cu aproape tot ce-i trebuie țărănului pentru iarnă.

Magazinul de metalo-chimice din Botoroga. Grinzile crăpate pun continuu în pericol mărfurile de sub ele. Întrăm în magazin, e drept, mai tirziu, pentru că gestionarul, deși conform programului trebuie să fie acolo, are alte treburi în centrul comunei. O bătrnică, așteptînd, totuși, în fata magazinului, ne dă de înțeles că omul nostru pleacă des. Anunțat de cineva, gestionarul sosește și deschide ușa ca și cum nu s-ar fi întimplat nimic. Este un fel de obișnuință a locului. Se mai strinseseră între timp citiva cumpărători. Răsfoim condica de sugestii și sesizări, în care nu a mai scris nimeni de citiva ani. Să fi fost oamenii atât de multumii? Să-si fi pierdut încrederea în promptitudinea cu care sînt citite sesizările lor? Mă încapăținez și-i întreb din aproape în aproape. În ultima perioadă au căutat semințe, ar vrea să li se vindă în magazin semințe de orz, de porumb, de grâu, de sfeclă, pentru că oamenii vor ca pămîntul să rodă.

CONTROLUL OAMENILOR MUNCII

Botoroga are șase sate și peste 11.000 de locuitori. Întrăm în Magazinul universal Tirnava. Condica de sugestii și sesizări este, de asemenea, goală. Gestionarii au fiecare caiet de cereri ale populației, dar pe unele nu scrie nimic, pe altele le-au folosit ei pentru diverse alte însemnări. Radu Dinu, președintele CPADM, susține că oamenii nu vor să scrie în condică. Observăm, din notațiile făcute de gestionari pe caiete de cereri ale populației, că ei sînt preocupați, în ultima vreme, mai ales de procurarea încălțămintei de cauciuc (galoși, șosoni) și a paltoanelor. Paltoanele constituie o problemă mai veche pentru localnici. De multă vreme le sosesse numai înlocuitori. Țărani nu cumpără înlocuitori, vor paltoane. Mai aflăm că oamenii lor le-ar fi necesare olăpumi, pățuri și cearșafuri de pat. Prințind mai mult chef de vorbă, ei întregesc lista cu prosoape și căciuli. Îi laudă pe gestionari. Povestesc cum aleargă toată ziua cu căruțele după mărfuri.

Un magazin cu totul excepțional am găsit la Drăgănești. Spațiile comerciale, adecvate, sînt bine întreținute. E drept, lipsesc și aci semințe, ciute (de diferite dimensiuni, pentru construcții) și, din nou, paltoanele, cu ale căror înlocuitori țărani nu se desprind. La unele dintre sortimente, furnizorii sînt restanțieri. Gestionarii ne spun (și sînt convinși că ei cred ceea ce spun) că nu se mai fac paltoane. Paltoane, însă, după cum se știe, se fac. Le vedem în magazinele din orase, în alte locuri din țară. Omul are nevoie de palton cînd iese la cîmp, nu de o scurtă de schi. Dacă la Botoroga și la Drăgănești nu se aduc paltoane, faptul se datorează, așa cum ne spune Mihai Ionescu, vicepreședintele IJCC Teleorman, sistemului deficitar de contractare. Industria condiționîndu-le de achiziționarea unor produse greu vandabile la sate.

AURELIAN TITU DUMITRESCU

O firmă în derivă

„Coroana de aur, situată chiar în centrul Bistriței, nu este o firmă oarecare. Din nefericire, am putut constata pe viu — oaspeți, citeva zile, ai orașului — că, deși premisele de bază există (saloane multe și amenajate cu gust, aprovizionare pe care nu ezităm a o califica drept fără cusur, lucrători calificați), firma nu pare deoc dornică să fie pe măsura posibilităților. Cu toate că primele cuvinte pe care le-am auzit intrînd în salonul unde se serveste micul dejun erau „totul merge fix”, ne-am convins, și încă destul de repede, că afirmația este o simplă reclamă fără acoperire. Se poate spune, fără riscul de a fi contrazis (risce pe care nici conducerea O.J.T. Bistrița-Năsăud nu și l-a asumat, însușindu-si în totalitate observațiile noastre și promitînd luarea de măsuri corespunzătoare) că marea cauză a tuturor neajunsurilor o constituie neglijența cu care lucrătorii comerciali de aici înțeleg să-si facă datoria. Pentru că tot am amintit de salonul pentru micul dejun, să arătăm doar că un consumator obișnuit are prilejul să afle — în lungul timp ce precede apariția vreunui ospătar — toate cancanurile localului (începînd de la divergențele existente în rîndul personalului și pînă la modul fraudulos în care este scoasă marfa din depozit), rostite cu glas tare la o masă de după perdea (se vorbea deci, cu perdea!) unde mîncîncă și beau cafele cei care ar trebui să le servească de mîncare acelor care așteaptă și mai și plătesc pentru asta.

Controlul oamenilor muncii a trecut pe aici — nu prea des, ce-i drept, dar a trecut — și a lăsat o serie de observații care sînt departe de-a fi respectate. Dincolo, însă, de acest control organizat, mai există și un altul, efectuat tot de către oamenii muncii, de data asta în noștră de consumatori, și care deranjează la fel de puțin inerta în care a intrat, ce control mai bun decît observația unor consumatori care au constatat că în ceasca unde trebuia să se găsească zahăr pentru cealaltă, de fapt, zahăr amestecat cu sare și sare de lămie (adunate, probabil, în chip de resturi, de la vreo altă masă)? Sau ce se mai poate spune atunci cînd, chiar de la orele opt, se consumă aici votcă băută cu poftă direct dintr-o sticlă care face ochul mesei sub privirile nenăsătoare ale ospătarilor? Sau, și mai mult, ce poți spune atunci cînd, solicitînd la prînz o ciorbă, ti se răspunde că nu există (pentru că e zi de luni, pentru că ieri a fost expoziție de produse culinare etc.), dar șeful de unitate, mergînd să verifice la bucatărie, constată, spre marea-ti uimire, că are și ciorbă de vîcută și ciorbă de fasole? Ce explicație să dai acestor situații, și încă multora de acest gen? O stare de indolență (ce-i drept, pe cale de a fi curmată în urma intervenției energice a celor doi șefi de unitate — Ioan Pasca și Ioan Ciceu — chemați degrabă la ordine de directorul O.J.T.), un veritabil dispreț față de solicitările deloc exagerate ale consumatorilor. Discutînd mai mult cu Ioan Pasca — bun profesionist, dovedindu-si pricebere prin organizarea fără cusur a servirii într-un alt local cu faimă, „Tihuta”, și adus aici de curind tocmai pentru redresarea localului — am aflat că starea sesizată de noi se datorează linsei de exigentă și fermitate care au dominat o bună bucată de vreme în această unitate, care, foarte curînd, își propune să devină cu totul altfel decît am găsit-o noi. E nevoie, pentru asta, de măsuri severe și de întronarea unei alte stări de spirit în rîndurile personalului. Altfel, de la fix — spunea cu umor Ioan Pasca — se ajunge la pix, adică la însemnări deloc elocvoase din registrul unic de control.

DAN MUCENIC
VICTOR RĂDULESCU

— Vă felicităm, stîmătă Adriana Tașu, pentru cei 25 de ani pe care i-ați împlinit și vă dorim...

— Par atît de tînără?
— Ne-am referit la întreprinderea pe care o conduceți și care, zilele acestea, și-a sărbătorit sfertul de veac. În ceea ce vă privește, n-am vrea să vă flatăm, arătați ca și întreprinderea, de parcă grijile v-au ocolit în toți acești ani.

— Speculație gazetărească.
— Nu. Constatarea unui adevăr. Prezența mea și mai ales prima întrebare vă pot deruta. Nu am de gînd să vă pun întrebări bilanțiere, din care cauză vă rog să-mi spuneți ce-i nou pe ulița Nufărului în aceste zile, în acest final de cîncinal?

— Chiar dacă-i vorba despre o discuție cu caracter general, nu pot s-o abordez fără a menționa, chiar și în treacă, că în 25 de ani întreprinderea noastră s-a mărit de 100 de ori. Am pornit în 1960 cu patru unități, iar azi avem 41 unități și 80 centre primire-predare răspîndite în Capitală după criterii judicioase.

— Privind înapoi eu mîndrie și mulțumire, vă întreb: care, credeți, că a fost momentul cel mai greu al Nufărului?
— Atragerea populației spre spălătorie. A fost o muncă fantastică, căci, vezi Doamne, femeile se lăsau greu convinse de o realitate evidentă. Spălatură la albie nu era numai o obișnuință, ci și o tradiție, urmată de tot cortegiu ei de argumente. Cu alte cuvinte, atragerea clientelei și mai ales menținerea vadului.

— Iată un substantiv aproape uitat.

— Asta-i bună! Vadul face parte din A.B.C.-ul comerțului și, de multe ori, pentru menținerea lui ai nevoie de timp, mult timp și, mai ales, foarte mult tact. Și astăzi noi luăm măsuri drastice împotriva acelor responsabili care nu mențin vadul.

— Asta a fost ieri. Dar miine ce va fi?

— Viața ne-a dovedit că uni-

NUFĂRUL 25 de ani

tăți mari, cum am dezvoltat în trecut, își pierd din rentabilitate și eficiență. Totul se face greoi, există posibilitatea amestecării rufăriei, deci, crește numărul nemulțumirilor. Pentru viitor, ne gîndim la unități de dimensiuni mici cu prelucrarea în incinta respectivă. Noutatea de ultima oră, ca să zic așa, se numește autoservirea. Aceasta este viitorul. Să insistăm puțin căci istoria se repetă. Lumea le cam ocolește. Nu există încă vad. În Capitală avem 15 asemenea unități, cochete, curate, bine amenajate.

— Poate sînt retrograd, dar parcă vechiul Nufăr e mai comod...Aduceți rufe și peste citeva zile totul este gata.

— Asta-i psihologia clientului, a abandonat albia pentru Nufărul, zice că-i suficient. Nu vrea să țină pasul cu vremea, cu toate că noul sistem este mai ieftin, clientul nu muncește, dar are avantajul că totul se face în prezența lui. După două ore pleacă acasă cu rufă curată.

— Asta-i psihologia clientului, a abandonat albia pentru Nufărul, zice că-i suficient. Nu vrea să țină pasul cu vremea, cu toate că noul sistem este mai ieftin, clientul nu muncește, dar are avantajul că totul se face în prezența lui. După două ore pleacă acasă cu rufă curată. Deci dispar automat eventualele reclamații. În plus se realizează un consum redus de electricitate. E clar că este vorba numai de lenjerie.

— Apropo de reclamații, ce

zice lumea?

— Dacă ar fi să beneficiem de datele statistice aproape că nu avem, căci ele indică procentul de 1 la 20.000. Realitatea este alta, și noi știm acest lucru. E curios, cei îndreptății n-o fac, reclamă... În majoritate — cam aceiași. Și noi trebuie să-i ascultăm.

Cazurile justificate le rezolvăm după o analiză temeinică și competentă. Acolo unde posibilitățile de remediere se dovedesc inutile, despăgubim clientul.

Din păcate, în ultima vreme, s-a instalat, la unii beneficiari, o mentalitate foarte greșită. Ritmul vizitării unităților noastre s-a rărit, ceea ce înseamnă, în ultimă instanță, rufe spălate mai rar. Este o economie prost înțeleasă, deoarece rufa „intrată în boală”, cum obișnuim să zicem, se degradează mult mai repede. În această stare, rezistă mult mai puțin la purtare.

— Acolo unde este rulaj mare, este firesc să aveți și multe pachete neridicate. Viața e viață și nu oricine vine la dumneavoastră este sigur că tot el le va ridica. În zilele noastre procentul imprevizibil este destul de mare. Ce se întimplă cu ele?

— Noi le păstrăm doi ani de

zile. Timp suficient pentru recuperarea lenjeriei. După doi ani, pachetele sînt casate în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

— Ce lucruri noi au mai apărut în ultimii ani?

— Am înființat un laborator de cercetare pentru fibrele noi, care apar mereu și ale căror proprietăți de curățire trebuie studiate în laborator cu multă minuțiozitate. Este o măsură necesară care ne ferește de eventualele eșecuri. Din 1982 am înființat o mică industrie unde se execută: seturi pentru noi născuți, halate, garnituri de pat, articole sportive. Mai avem patru unități de tapiserie, plăpumi, saltele, huse auto, precum și un atelier de repansat-covoare, pus și festonat franjuri. Mai dispunem de o mică țesătorie profilată numai pentru nevoile noastre interne.

— Nufărul numără aproape 2.000 de încadrați. Peste 80% sînt femei. Or, nu e muncă ușoară să conduci un astfel de colectiv știut fiind că femeile trebuie să răspundă unor multiple solicitări.

— Ați spus un mare adevăr. Și vă spun ca femeie, mamă și soție, puterea de muncă și dăru-

ire a femeii e impresionantă. Din aceste motive componența Nufărului mă satisfăce. Acord mare atenție audiențelor, care, la noi, au un specific aparte. Mai puține „conflicte” de producție, mai multe dureri omenești. În limita posibilităților rezolvăm, și chiar prompt, problemele ridicate. Un om căruia i se dă satisfacție răspunde altfel solicitărilor la locul de muncă.

— Vă cred și o să vă spun de ce: în primul rînd mi-au zis oamenii. Apoi m-am convins de seriozitatea întreprinderii, o să rideți, la telefon.

— ??

— V-am căutat de mai multe ori. N-am primit invariabilul răspuns: cine întrebă? Așteptați să vedem dacă tovarășă directoare e în birou, cînd eu știu precis că toate drumurile directoarei trec pe la secretară. Mai mult. În două rînduri ați răspuns personal și imediat — fără nici o interpelare — ați răspuns: eu sînt! Nu ridiți, nu-i un lucru mărunț, ci definiția pentru un conducător. Munca de director presupune și telefoane pentru că nimeni nu dă telefon ca să se afle în treabă.

— Mi se pare un lucru firesc. Oameni purtați pe drumuri, prin diferite tertipuri, mă înspăimîntă. Atunci cînd nu poți rezolva ceva, e firesc, e normal, e etic să-i spui omului direct în față.

— Sînteți director, deci conduceți. Sotul este director, deci conduce. Acasă?

— Sînteți cam indiscret...

— Putem pune punct acum discuției noastre.

— Nu! Acasă sînt mamă, soție și ceva gospodină. Sînt tăcută și disciplinată, și ca să vă fiu pe plac, iată: nu spun nici „pis”, îmi ajung grijile Nufărului. Și, tare bine este să stai în dreapta șoferului, mai ales atunci cînd acesta îți este drag.

DAN BIRLADEANU
Fotografie de ION PREDOȘANU

Un an bun pentru sportul românesc

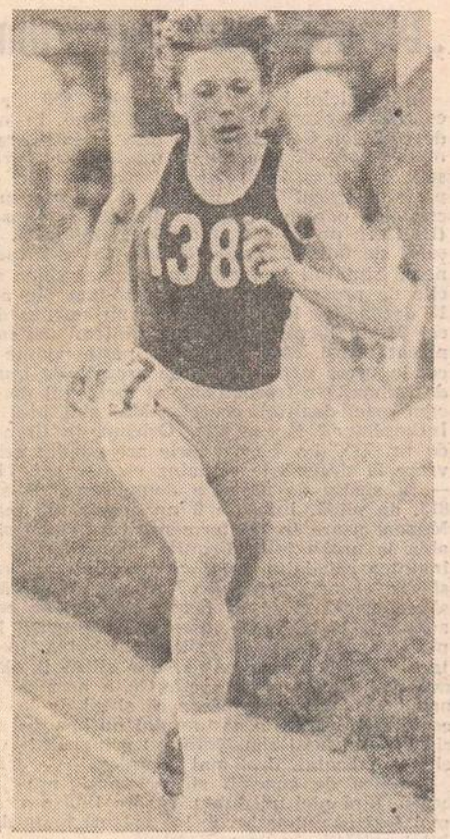
Daniela Silivaș și Ecaterina Szabo

Dumitru Negoită

Echipa de handbal H.C. Minaur Baia Mare

Doina Melinte

Trăim, o știm și o recunoaștem, sub povara comparațiilor. Mai ales în sport, unde trimiterele sînt adesea necesare. E și motivul pentru care, reamintindu-ne mereu de cele 53 de medalii cucerite la Olimpiada din 1984, avem impresia că 1985 a fost un an mai puțin fast pentru sportul românesc. Inexact. A fost un an la nivelul celor precedenți, calculind că bilanțul lui, la nivelul seniorilor, constă din 33 de medalii (5, 16, 12) la campionatele mondiale și 36 (11, 14, 11) la europene, față de 39 și 21 în 1984 și 31 și 38 în 1983. Adică, mergind și mai departe, a fost un an în care sportul nostru a contribuit, cu numeroase reușite, la marea competiție a valorilor, continuind să se afirme pe plan internațional, păstrind, consolidind sau dobîndind poziții de frunte.

Avind ca punct de plecare, pe de o parte, excelentele condiții puse la dispoziția mișcării sportive de către partid și stat, precum și, pe de alta, dragostea față de culorile scumpe ale patriei, ambiția și dăruirea performențelor, toate izbînzile înregistrate în 1985, între care 5 titluri mondiale și 11 europene, au făcut să se vorbească elogios, pretutindeni, despre un campion sau altul. Despre Doina Melinte, de pildă, sau despre Nicu Vlad. Mai presus de orice însă ele au depus mărturie convingătoare despre tinerețului harnic și talentat al României socialiste, purtătorul mesajului de pace și prietenie al unui popor liber și demn, stăpîn pe destinele sale și aflat la ceasul marilor împliniri, trăind cea mai fertilă perioadă a istoriei, Epoca Nicolae Ceaușescu.

Cîteva discipline s-au distins, cu strălucire, în cursul anului ce stă să se încheie. Acestea au fost, fără vreo pretenție de ierarhizare, atletismul, halterele, tirul, gimnastica, luptele, cano-

tajul și judo, acest ultim sport, deși de dată mai recentă la noi, oferindu-ne prin Ilie Șerban o centură europeană, la categoria semiușoară. Cu o medalie de aur la mondiale, „smulșă” la propriu și la figurat de Andrei

tinuat, și în 1985, șirul izbînzilor de răsănit, Daniela Silivaș (campionă a lumii) și Ecaterina Szabo (dublă medaliată la J.M.U.) permițind, o dată în plus să fie laudată școala românească, pe care mulți au

dutabilă, pe locul 2 în lume. În sfîrșit, 1985 a fost anul titlului, disciplină a repetițiilor chinuitoare și a stăpînirii de sine, ce și-a trecut în cont, la individual sau pe echipe, 5 medalii de aur la C.E.

în întrecerile rezervate tinerețului, speranțelor, juniorilor și cadeților.

Dar sportul românesc a avut în 1985, să nu ne ferim s-o spunem, și destule umbre. O serie întreagă de discipline au rămas, și anul acesta, datoare pe planul performanței, neînregistrind progresele promise sau chiar regresind. Reprezentativa de fotbal ne-a pricinuit o mare dezamăgire, ratind calificarea la mondiale. Naționala de rugby a alternat jocurile bune cu cele foarte slabe, recent comportîndu-se lamentabil în Italia. Nicl atletismul nu stă, în întregime, pe roze. Voleiul și baschetul bat, și nu de ieri, de azi, pasul pe loc, făcîndu-ne să ne aducem aminte cu nostalgie de succesele de altădată. Tenismanii au fost depășiți, chiar la București, de cei danezi, complăcîndu-se în coada ierarhiilor internaționale. Și caiaul (unde ești Ivan Patzaichin ?!) a dat înapoi.

E limpede că, deși bun, anul sportiv 1985 putea fi și mai bun.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

CAMPIONI MONDIALI: CRISTIFANA COJOCARU (atletism), ELENA FLOREA + RODICA ARBA (canoajă), DANIELA SILIVAȘ (gimnastică), ȘTEFAN NEGRISAN (lupte), ANDREI SOCACI (haltere).

CAMPIONI EUROPENI: NICU VLAD (haltere, dublu medaliat), DOINA MELINTE (atletism), ELLA KOVACS (atletism), SILVIA KAPOSZTAY (tir), CORNELIU ION (tir), LIVIU STAN (tir), ȘTEFAN RUSU (lupte), ILIE ȘERBAN (judo), ECHEPA FEMININĂ DE PISTOL SPORT (tir), ECHEPA MASCULINĂ DE PISTOL LIBER (tir).

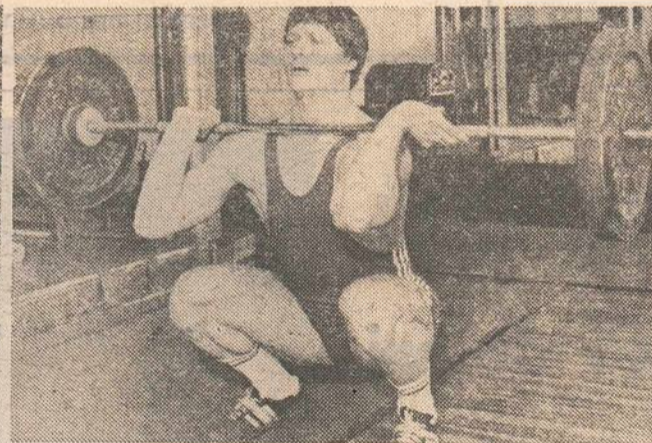
Socaci, și cu un dublu laureat la C.E., Nicu Vlad, halterele au urcat, în 1985, nu doar în clasamentele internaționale, ci și, s-o spunem fără teamă, în stîmna tuturor iubitorilor de sport din țara noastră. Între „eroinele” anului, și 3 atlete: o fostă gardistă, Cristiana Cojocaru, devenită campioană mondială de sală pe 800 m, Doina Melinte și Ella Kovacs, primele din Europa la 1500 și, respectiv, 800 m. Gimnastica feminină și-a con-

crezut-o, ignoranți sau imprudenți, secătuită după retragerea campioanei fără egal care s-a numit Nadia Comănechi. Ca și luptele, prezente pe podiumul de premieri al anului cu Ștefan Negrisan și Ștefan Rusu, cărora le-ar fi necesar un contabil ca să le țină socoteala titlurilor și a medaliilor, școala românească de gimnastică și-a probat, ca și altădată, resursele, fete din generații diferite (pentru performanță) alcătuiind o echipă re-

Acest palmares, care atestă că 1985 a însemnat un an bun pentru sportul românesc, capătă și mai multă consistență dacă introducem în discuție și cele 6 victorii de la J.M.U. (Ecaterina Szabo, dublă medaliată, Carmen Bunaciu, Dumitru Negoită, Daniela Moise + Florin Segărcanu, echipa masculină de handbal), precum și, reconfortante în perspectivă bătăliilor care urmează, salba de medalii (20 de aur) realizate de sportivii noștri

Cristiana Cojocaru

Nicu Vlad

Corneliu Ion

Viața unei mari campioane

FATA
LUTE
DE
PICIOR

Serial Flacăra

Columb temerarul navigator spaniol, cu statuie în Madrid, dar de origine genoveză, descoperă America în anul 1492. Ei bine, peste aproape cinci secole, în 1982 și 1984, aceeași Americă descoperă pe Maricica „Puică”, cum pronunță crainicii, cu savoare și accent iankeu.

Ca să ne exprimăm ca navigatorii, patru au fost călătoriile soților „Puică” în nordul Americii, în Statele Unite:

septembrie 1982 — Eugene, pe coasta Pacificului, în statul Oregon, probă de 800 m; martie 1984 — East Rutherford, statul New Jersey, campionatele mondiale de cros; august 1984 — Los Angeles, statul California, 1500 și 3000 m; septembrie 1984 — New York, Fifth Avenue, concurs pe o milă.

Toate aceste „aventuri” americane au confirmat și consacrat valoarea campioanei noastre Maricica Puică și au adus atletismului românesc gloria pe care o rivnea de mult într-una din marile țări de tradiție athletică din lume.

Să vedem însă, cum a fost, cum s-au întîmplat toate, într-un răsîmp atît de scurt. Să urmărim acest film pe care noi l-am numi, ca într-o carte a lui Zatopek, „Victoria voinței”.

Eugene. După Iolanda Balaș și după două decenii, este invitată în S.U.A. Maricica Puică!

Aceasta se întîmplă în septembrie 1982, cînd a fost invitată în orașul Eugene pentru a participa la o cursă de 800 metri sau dacă nu, pur și simplu, pentru a asista la ea, ca oaspete de seamă!

Am fost primiți ca niște adevărați musafiri. Ni s-a spus că numai dacă vrem, să concuăm. Dacă nu, să asistăm la o zi de concurs local și la cîteva antrenamente de alergări de distanțe mai lungi.

Dar cum am fi putut să nu luăm și noi startul! Am făcut-o, în entuziasmul gazdelor în proba de

800 m, pe care Maricica a cîștigat ușor, elegant, fără să forțeze și fără să-și „jignească” partenerule.

Era o zi ploioasă. Pista de material plastic, ca mai pretutindeni. Publicul, studentesc, pasionat, entuziast.

Timpu! 2:01.8, bun pentru tempoul alergat. O cursă de care ne vom aminti todeauna, pentru că era nu o cursă „nebuună” în care trebuie să cîștigi cu orice preț, ci o alergare de plăcere, o bucurie și o amintire. De atunci am mai fost de trei ori în Statele Unite, dar parcă întîia noastră vizită, atunci în Oregon, ne rămîne de neuitat, foarte dragă, ca orice evadare din îndatorirea marilor concursuri cu obiective de performanțe înalte, medalii și locuri fruntașe.

East Rutherford. Și acum, campionatele mondiale de cros, desfășurate de trei ori în Africa, de mai multe ori în Europa și acum, în premieră, în America.

Bineînțeles, mai întîi preliminariile, antecedentele...

Martie 1978, Glasgow: un senzațional loc I pe echipe (Natalia Mărășescu, Maricica Puică, Georgeta Gazibara, Iacob Antoaneta) și o medalie de bronz întîia la un campionat mondial, pentru Maricica. O cursă aprigă cu adversare puternice, cu bălegar turnat pe porțiunile unde era asfalt! După cursă a trebuit să fim șterse cu buretele ca să fim recunoscute!

Martie 1982, Roma: întîiul mare succes al Maricicii Puică, medalie de aur și consacrarea. Dar și, de acum încolo, obligația de a fi cea mai bună sau dintre cele mai bune din lume. Pe locul II, Fița Lovin.

Și, de neuitat, acest 25 martie 1984, crosul campionatelor mondiale de pe hipodromul din East Rutherford, statul New Jersey, în care echipa țării noastre — Maricica Puică, Ilie Paula, Elena Fidatov și Maria Kesek — va ocupa locul VI. Era a treia noastră confruntare mondială. Devenisem concurenți dificili și primejioși pentru alergătoarele din toată

Traian Ivănescu:

„Avem cele mai mari șanse“

— Tovarășe Ivănescu, ce e cu Flacăra Automecanica Moreni ?
— Ce să fie, trage și ea la divizia A.
— Chiar așa ?
— Mătaie de ce te miri ? Ar trebui să îți cu noi, mătaie „Flacăra“, noi Flacăra... Lăsând gluma, sintem la +8 și avem, în retur, 9 meciuri acasă. Cele mai mari șanse, oricum ai lua-o, tot ale noastre sînt !
— Tirgoviște la cit e ?
— La +4, iar Progresul la +5. Mai bine nu mă-ntrebai că mi-am adus aminte cum am pierdut la Progresul ! În ultimul minut și dintr-o fază în care eu am văzut cel puțin două in-

fracțiuni, ofsaid și fault ! Unii au zis și de henț !
— Degeaba ai văzut flumneața dacă n-ai văzut și Igna !
— Păi nu ? ! Dar ce, la Turnu Severin a fost altfel, Ghergheli din Baia Mare aproape că nu ne-a lăsat să jucăm !
— Cum se explică faptul că, dintr-o echipă medie de divizia B, Flacăra Automecanica a ajuns să bată la poarta diviziei A ?
— Echipă medie, zici ? Cînd am preluat-o, anul trecut, după tur, era la —4 și nu mai credea nimeni că se salvează. Ca să fiu sincer, nici eu ! Mi-am asumat însă riscul și, pînă la urmă, mi-a ieșit. Primul lucru pe care l-am făcut a fost ordinea, în sensul în care am pus cîțiva jucători pe liber, pe Rus, pe Petre, pe Vasilache, pe toți cei certați cu disciplina.
— Ce-ați adus în loc ?
— Nimic, de-aia și avem un lot restrîns. 17 băieți cu totul. Între ei, și Toma care, bolnav fiind, ceva cu coloana, n-a jucat deloc. În rest, o sumedenie de juniori, frații Pană, Dirvaru, alții.

— I-ați uitat pe Nedea, pe Mateescu și pe Ștefănescu, cu mai vechi state de serviciu în A.
— Nu i-am uitat. Cu Nedea, fost la F.C. Olt, cu Mateescu, cunoscut de la Dinamo, cu Năstase, liberu, cu Badea, care e și căpitanul echipei, și cu Scurtescu, am o apărare de 150 de ani ! E bătrînă ? Nu-ți fă griji, nu e, pentru că în fotbal nu sînt decît două categorii de jucători.
— Tineri și bătrîni, da ?
— Asta ne omoară, prejudecățile ! Două categorii, ait. Fotbaliști buni și fotbaliști răi.
— Morenarii cum sînt ?
— Nu-i recomand eu, care aș putea fi subiectiv, îi recomandă clasamentul.
— Mijlocul și atacul din cine e compus, Traian Ivănescu ?
— În afara lui Ștefănescu, trecut pe la Petrolul, coordonator de joc, numai pumtice : Cojocar, Nistor, Nicolae, Mihaescu, Stoiciu, Gindac, adus de la Valea lui Mihai, Vlădulescu, rezervă de portar, Dirvaru și frații Pană. Pană II n-are decît 16 ani, dar e rasă mare.
— Cum joacă echipa ?
— Toți se apără, toți atacă ! Am muncit pe rupe și, fără să mă laud, cu rezistența noastră în regim de viteză am putea rivaliza cu multe formații de A ! De la mijloc nu mai sînt posturi, circulația e iute și derutantă, adversarii vor să ne marcheze strîns, dar nu știu de unde să ne ia ! Așa am cîștigat puncte de unde, sînt sigur, nu mai cîștigă nimeni, cite două de la Cimpulung, Medias și Slatina, cite unul de la I.C.I.M. Brașov, Sfîntu Gheorghe și Automatica.
— Nu ies 9 ?
— Ba da, dar Tirgoviște ne-a luat unul acasă. O să ne scoatem pîrleala în retur.
— Ți-e teamă, sincer, de Tirgoviște ? Dar de Progresul ?
— Le am, dar teamă nu mi-e. Motivul acestei atitudini e simplu: au echipe mai slabe decît a noastră. Noi jucăm mai mult fotbal, mai modern.
— Dumneacă te consideri specialist în promovări ?
— Eu nu mă consider nimic, despre activitatea mea vorbească alții ! Dar și datele concrete : am intrat în A cu Siderurgistul, în 1964, și cu Jiul, în 1965, iar în B, în 1983, cu Otetul. Ar fi de mirare să intru și cu Flacăra ?
— Ar fi, pentru că înaintea campionatului cine acordă echipei din Moreni vreo șansă ?
— Faptul că, de-acum lumea e avizată nu ne sperie ! Fotba-

l e fotbal, cine e mai bun cîștigă și promovează !
— Se zice despre dumneata, iartă-mă, că ești un antrenor dur. Așa e ?
— Sînt băiat bun, dar nu-mi place să fiu supărat ! Cine mă supără, la jucători mă refer, o încercă ! Băieții însă au învățat lecția și, după ce am scăpat de ciurucuri, e o plăcere să lucrezi cu ei.
— Deci promovați ?
— Cu o condiție.
— Care ?
— Să avem la sfîrșitul campionatului măcar un punct mai mult decît adversarii ! Noi vrem, rămîne de văzut dacă vom și putea !
— Care e atmosfera din jurul echipei ?
— Excelentă, atît primăria cit și întreprinderile orasului. Șehela, Automecanica etc. ne sprijină pe toate căile. Nu sîntem doar sprijinți ci și iubiti. Iar noi dorim, prin fotbal și prin rezultate, să răsplătim aceste sentimente. E o datorie, nu ?
— Este, sigur că este. Alteceva : orașul e pregătit să aibă o echipă în A ?
— Nu era, drept e. Flacăra n-avea nici echipament, dar situația s-a schimbat și se schimbă. Se lucrează la stadion, la cabine, echipa are tot ce-i trebuie. Cît despre spectatori, ei vin în număr tot mai mare. Cu Tirgoviște au fost 10 mii, o medie, zic eu, cu care se rezistă în A.
— Deci promovați ?
— Parcă m-ai mai întrebat asta ! Știi cum spune românul : încercarea moarte n-are ! Cînd ești, ani și ani, o echipă mică, lumea se obișnuiește mai greu să te descopere, dintr-o dată, cu veleități, dar se obișnuiește, poți fi sigur. Noi ne vedem de treabă și sperăm. Adică muncim, nu ne jucăm.
— Vă gîndiți și la completarea lotului ?
— Cît s-o putea, dar n-avem în vedere nume ilustre. Cîțiva copii, 2 de la Pucioasa, poate și alții, tot din județ. E greu însă în Dimbovița, pentru că și C.S. Tirgoviște caută. Echipa capitalei are, firește, alte posibilități.
— Felicitări și succes !
— Mulțumesc, dar să nu-mi spui că, peste noapte, simpatizezi cu Moreni ?
— Păi nu ? ! Noi „Flacăra“, voi Flacăra...
— Nu uita : buturuga mică răsoarnă uneori carul mare. Ți-e clar care e buturuga ?
— Mi-e clar. Încă o dată mulțumiri.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

La peluză

Matcă și credință

O frază de felul „Corvinul ocupă un binemeritat loc cinci“ ar suna ca un cazan în care se lovește cu o monedă de cinci bani. Echipa hunedoreană deversează marginile statisticii în sufletul unui oras cu două inimi : otelul și fotbalul. Hunedoara este casa visului de dimineață într-o competiție a insomniilor. Motivele pentru care nu se poate cîștiga pe terenul ei sînt cu totul altele decît aiurea în divizia B. Duritatea se topește în devoțiunea care urcă în extaz. Bucuria se consumă în sine. Timp de nouăzeci de minute, orașul se întoarce cu fața de la lume, își este suficient sieși. Victoria nu e un scop, ci o cauză. Scopul are mijloace (care uneori îl scuză !), cauza e o stare a spiritului. Invincibilitatea este un cult practic de întreaga obște. Ieșită din sanctuarul lui, echipa rămîne fără aripi. „Acasă“ nu există echipă mai frumoasă. „Afară“ nu există echipă mai mediocră. (Cu excepțiile inevitabile !). Descins din visul romantic și noblețea unor harnici antrenori, Corvinul a dobîndit prin sevă muncitorească o existență de sine stătătoare. Legitimitatea lui rezultă din dreptul iubirii în stare pură. La nici o altă echipă ingredientul nu sare în ochi ca aici. Unul singur, cînd s-a strecurat, a cutremurat întreaga citadelă. Nevoia noastră de credință sportivă este satisfăcută.

Din virtute se intrupează virtute. Cea din urmă speranță confirmată de cenzura publică a încolțit în mod necesar, legic, la Hunedoara și la Hunedoara joacă : Mateuț, Mateuț, Cojocar, Gabor, Klein sau Petcu sau Văetuș n-au nevoie de blazon de împrumut, Corvinul este el însuși o muză heraldică. Ce

s-ar fi întimplat cu foștii copii care au fost toți acești sportivi exemplari în lipsa climatului de devotament și seriozitate zidit anonim clipă de clipă de niste oameni care nu au decît meritul uriaș de a trăi cum gîndesc făcînd din viață opera de căpetenie ? Cîți Gabori sau Mateuți n-au îmbătrînit între timp și nu continuă să îmbătrînească aiurea sub privirea obtuză a unor antrenori care exacerbînd momentul se îmbogățesc peste noapte ? Frumoasa lecție a Hunedorei este preluată de Constantin la Buzău și în fertilitatea ideii, în durată astfel asigurată, găsim virtuțile de rădăcină ale lucrului temeinic înfăptuit.

Desăvîrșirea sportivă nu este rezultatul tacticii unui antrenor achiziționat cu bani grei, nu e dependentă de mărimea sumei plătite, ci ea pretinde demersul anevoios al autodepășirii, suferință și răbdare. Pe drumul ei, la victorie se ajunge de atîtea ori numai prin înfrîngerii. Nu astfel a reușit oare Gabor să devină ceea ce am sperat și apoi n-am mai sperat ? Sau și mai recent Petcu ? Doar Balint, Rednic și Andone au mai avut șansa lui Gabor. Ceilalți colegi de generație, Hanghiuc, Sertov și alții au obosit înainte de vreme și atmosfera de muncă de la cluburi trebuie să fi pecetluit ceea ce ei singuri n-au putut pricepe decît poate prea tîrziu.

Prin Corvinul, fotbalul nostru cucerește cifra cinci la inventarul marilor echipe, ceea ce e foarte mult și foarte bine și foarte greu de ajuns aici unde au ciocănit discret și pe rînd Piteștiul, Buzăul, Tg. Mureș, Timișoara. Bacu, fără să li se deschidă decît vremelnice și înșelător și fără a se putea opri, fiindcă aici nu e vorba de locul ocupat în clasament, ci de constanța valorii și valoarea constanței care înseamnă spațiu spiritual și școală, matcă și credință.

NICOLAE CRISTACHE ■

Am muncit pe rupe și, fără să mă laud, cu rezistența noastră în regim de viteză am putea rivaliza cu multe formații de A ! De la mijloc nu mai sînt posturi, circulația e iute și derutantă, adversarii vor să ne marcheze strîns, dar nu știu de unde să ne ia ! Așa am cîștigat puncte de unde, sînt sigur, nu mai cîștigă nimeni, cite două de la Cimpulung, Medias și Slatina, cite unul de la I.C.I.M. Brașov, Sfîntu Gheorghe și Automatica.

— Nu ies 9 ?
— Ba da, dar Tirgoviște ne-a luat unul acasă. O să ne scoatem pîrleala în retur.
— Ți-e teamă, sincer, de Tirgoviște ? Dar de Progresul ?
— Le am, dar teamă nu mi-e. Motivul acestei atitudini e simplu: au echipe mai slabe decît a noastră. Noi jucăm mai mult fotbal, mai modern.
— Dumneacă te consideri specialist în promovări ?
— Eu nu mă consider nimic, despre activitatea mea vorbească alții ! Dar și datele concrete : am intrat în A cu Siderurgistul, în 1964, și cu Jiul, în 1965, iar în B, în 1983, cu Otetul. Ar fi de mirare să intru și cu Flacăra ?
— Ar fi, pentru că înaintea campionatului cine acordă echipei din Moreni vreo șansă ?
— Faptul că, de-acum lumea e avizată nu ne sperie ! Fotba-

În acest număr reproduceri după lucrări ale pictorului VESPASIAN LUNGU.

Și eu, și tu, și el

Veneam de la mare în vagonul doi al acceleratului 824. Era 4 decembrie și cei mai mulți citeau ziarul. Pe hol treceau soldați, tineri, bărbați și femei. Unii își căutau locurile, alții făceau drumuri spre vagonul restaurant de unde se întorceau cu bere. Cînd s-au auzit primele cuvinte mai tari toți au sărit plini de curiozitate. Nimic nu se putea petrece fără să știe și ei. Aproape că se călcău pe picioare la ușile compartimentelor. Toți voiau să vadă scandalul. Doi bărbați se împingeau și încercau să se lovească. Îi priveau ca și cum nu s-ar petrece nimic grav. Dimpotrivă, era o ocazie de spectacol pe gratis. Pînă și copiii au început să chicotească. Cînd gluma s-a îngrosat, toate capetele au dispărut. Ușile compartimentelor s-au închis cu discreție. Cei doi erau pe jos. Se loveau cu furie. Au ajuns în capătul holului. Unul voia să-l arunce din tren pe celălalt. Doi bărbați aflați la o sticlă de bere au intrat repede la toaletă și au închis ușa pe dinlăuntru. În compartiment a început un comentariu aprins. Se bat, de ce să te bagi. Unul a povestit chiar o întimplare moralizatoare conform căreia nu e bine să te amesteci. De la entuziasmul de început, cînd începu spectacolul, bărbații de față trecuseră la dispreț. Ce oameni, bombăneau ei, mai mare rusinea. Doar curiozitatea femeilor era nestăpînită. Care e mai tare ? Ce-ar fi să tragem semnalul de alarmă, a fost de părere cineva. Judecîndu-i mi s-a făcut rusine. Numai un pic. Îi judecam dar nu făceam decît să urmăresc scena. Am încercat totuși să-i despart. Adevărul e că gluma se îngroșase. Unul spărsese o sticlă și-l tăiasă zdravăn pe celălalt. La un moment dat am reușit să strecur o ușa între ei. Din două părți doi oameni furioși încercau să treacă peste obstacolul nou ivit la mijlocul disputei lor. Unul a smuls o bară de susținere de sub un geam. Celălalt se avînta în ușa ca un cocos. Și în cea mai comică și stranie postură, căutînd din privire un sprijin, i-am văzut pe cei doi ascunși în toaletă cum crapă ușa și trag cu coada ochiului. Lipsa mea de experiență în materie de conflicte și-a spus cuvîntul. Ușa a zburat, un geam a pocnit, o altă ușa de compartiment a sărit din articulații și cei doi (care s-au dovedit a fi și veri) au ajuns unul la altul și s-au confruntat pînă s-au plictisit. În cele din urmă, rănii și epuizați s-au liniștit și și-au văzut de treabă, oblojindu-si rănile. Abia atunci usa toaletei s-a deschis și cei doi au ieșit pe hol cu sticlele goale de bere tinute de gît cu un dispreț aristocratic. Și în timp ce încercam să potriveș ușa „sifonată“ a compartimentului l-am auzit pe unul dintre ei cum zice :

— Eu muncesc și nu mă bag. Pălea în mine mugurul de opinie publică ivit într-o clipă de naivitate și trenul gonea bodogînd de parcă mă ducea rostogolit într-un val de rușine.

CORNEL NISTORESCU ■

Serial Flacăra

lumea. Dar trebuia s-o dovedim din nou și acest lucru nu este deloc ușor, niciodată.

Am pornit, neliniștiți, să vedem traseul. Privindu-l atent, calculat, lucid, ne-am dat seama că depășea cu jumătate kilometru (5 050 m) pe cel clasic.

...Alergarea a început într-un ritm infernal, chiar din primii metri. În frunte s-au instalat outsiders, iar încet, încet, cam după 1 km 500 m, s-a impus un pluton de 6 alergători, format din cele 2 norvegiene, Grete Weitz și Ingrid Kristiansen, sovietica Galina Zaharova, englezoaicele Jofe Furniss și Cristine Beneric și Maricica Puică. Pe rînd au căutat să se rupă de pluton. Maricica, în virtutea înțelegerii dinaintea startului, nu trebuia să facă încercări, ci să realizeze o evadare hotărîtă și definitivă, dar spre finalul cursei (cu vreo 300 m înainte de sosire, așa cum dealtfel a și făcut).

În afara încercărilor hărțuitoare de evadare ale celorlalte concurențe și în afara ierbii înalte, care te împiedica în alergare (s-a făcut un singur tur pe hipodrom, restul prin interior), traseul a oferit cîteva obstacole greu de imaginat, făcute parcă pentru a descuraja și renunța. Astfel, aveau de sărit de 2 ori niște baloturi de paie puse în piramidă, după care, la cîteva sute de metri, urma un pod artificial construit tot în piramidă, foarte abrupt atît la urcare cit și la coborîre și lung cam de 50 m, peste care au trecut o singură dată. Ceva mai încolo, cînd credeai că pot respira mai ușurat, venea „colina“ (de fapt două la număr) cum i-am spus în gînd, amintindu-mi de un film cu soldați chinându-se într-o tabără corecțională. Erau două dealuri artificiale de nisip înalte de peste 20 m și lungi cam de 25-30 m și la interval de 10-15 m unul de celălalt, pe care de asemenea le-au urcat o singură dată.

„Sigur, mi-am spus, în această cursă nu ai decît

o singură șansă : să alergi pînă la capătul traseului și puterilor, toate cite le ai și ceva în plus...“. Cursa a devenit curînd dură, necrutătoare, dramatică. Cine va reuși să termine cu bine această alergare, mi-am spus, nu e femeie, ci bărbat, soldat atacînd plaja Normandiei, în „Ziua cea mai lungă“.

Fetele alergau „disperate“ pe acest traseu diabolic, menit să le ierarhizeze valoric și uman. N-aș fi vrut, în acele clipe, să fiu concurentă, în cursă, în luptă pentru a exista și rezista.

Era, ca în Dante, mi-am mai spus, în speranța că se va sfîrși odată, indiferent cum, numai să se sfîrșească... De ce ca în Dante ? Pentru că la începutul cursei te aștepta Infernul. Apoi, obstacolele blestemate, pur și simplu, Purgatoriul, iar în final, cine mai apuca să alerge spre sosire și victorie, Paradisul.

Cam așa a fost, dar Maricica neștiind gîndurile mele înfricoșătoare și zic eu, cu nimic neadevărata, a continuat în forță și, după ce a trecut, și nu ușor, de adversarele cele mai puternice și de toate obstacolele, a sprintsat la 300 m de finiș ireal, necrutător, îndreptîndu-se spre victorie.

În ordine soseau, la două secunde, sovietica Galina Zaharova și lingă ea, odată cu ea, Grete Weitz, de cinci ori campioană mondială de cros, norvegianca Ingrid Kristiansen la 8 secunde și apoi extenuate, englezoaicele Furniss și Bening.

Timpul ? 15 minute și 56 secunde ! Dar pe cine mai interesa timpul, după ce el fusese suspendat în inimile alergătorilor și în creierile celor care urmăriseră cursa ? !

Comentariile presei, aplauzele, autografele, bucuria marelui succes ne-a făcut să uităm o clipă cum fusese cursa. Dar, mult timp, în mine și în gîndirea mea, am păstrat și păstrez și azi, amintirea acestei alergări

„demente“, ca o goană apocaliptică, o obsesie, un coșmar...
Ca să ne inseninăm, fără a uita însă prețul acestei victorii, s-o ascultăm și pe eroină, pe Maricica Puică.

„A fost greu, mai greu decît mi-am închipuit. Sîiam, iată, că traseul avea să fie de 4 500 m ; acolo însă am aflat că el măsoară 5 050 m ! Și ce traseu ! Probabil să fie cel mai greu pe care am alergat vreodată în atîtea și atîtea crosuri ! Era acoperit cu o iarbă pînă aproape de glezne, care te împiedica în alergare, iar pe el au fost „plantate“ două dune de nisip, un pod de lemn, cit o casă mare, tot felul de alte obstacole, între care și niște baloturi de paie. Am alergat foarte prudentă, atentă însă la Waitz și la Zaharova, pe care le-am considerat ca principalele adversare. Buna pregătire efectuată peste iarnă m-a ajutat mult să birui toate greutățile traseului, timpul rece și mai ales concurența foarte puternică a atîtor crosiste de mare valoare. În final, am primit trofeul „Mărul de cristal“ pentru titlul mondial și onorurile cuvenite pentru atletismul românesc. Sînt foarte, foarte fericită pentru că mi-am reprezentat țara cu cinste și sînt încă o dată fericită să pot dedica din toată inima acest titlu mondial celei de-a 40-a aniversări a zilei de 23 August, zi care a deschis porțile afirmării multilaterale a talentului și hărniciei românești“.

ION PUICA ■

Continuare în numărul viitor

Comentariul
săptămânii

30 de ani la O.N.U.

Puține sînt statele care să pozeze, ca România, un palmares atît de bogat în idei, propuneri, inițiative și contribuții concrete la O.N.U. referitor la cele mai importante probleme cu care s-a confruntat și se confruntă omeneirea. În cei 30 de ani care au trecut de cînd țara noastră a devenit — în decembrie 1955 — membră a O.N.U., și cu deosebire în ultimele două decenii, cînd personalitatea dinamică și novatoare a președintelui Nicolae Ceaușescu și-a pus amprenta puternică și asupra politicii noastre externe, România și-a cîștigat un enorm prestigiu în lume prin contribuția adusă la cauza păcii, securității și înțelegerii internaționale. Inițiativele românești la O.N.U. s-au axat, firește, pe problemele cu adevărat majore ale mapamondului, a căror soluționare justă, durabilă, constituie o condiție absolut necesară a progresului în lumea de azi: întărirea păcii, oprirea cursei înarmărilor, în primul rînd a celor nucleare, trecerea la măsuri efective de dezarmare; soluționarea pe calea tratativilor a diferendelor și situațiilor conflictuale dintre state și prevenirea de noi conflicte armate în viitor; depășirea stării de subdezvoltare și instaurarea unor noi raporturi, echitabile între țările bogate și cele sărace; asigurarea respectării neabătute de către toate statele a principiilor fundamentale ale legalității internaționale; întărirea rolului și eficacității Organizației Națiunilor Unite în vederea soluționării echitabile a problemelor menționate.

În ceea ce privește dezarmarea, printre contribuțiile de mare însemnătate ale României reamintim: susținerea neabătută a priorității dezarmării, aportul la elaborarea Tratatului de neproliferare a armelor nucleare și urmărirea obiectivului ca acest acord să ia în considerare interesele tuturor statelor, propunerile privind acordarea unor garanții de securitate corespunzătoare pentru statele neposesoare de arme nucleare, denuclearizarea Balcanilor, convocarea primei și a celei de-a doua sesiuni speciale ale Adunării Generale consacrate dezarmării, lansarea concepțiilor de „Deceniu al dezarmării” și de „Program cuprinzător de dezarmare”, aducerea pentru prima oară în atenția O.N.U. a problemei reducerii bugetelor militare și a consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor, sublinierea relației dezarmare — dezvoltare, a necesității asigurării securității naționale și internaționale pe baza unor nivele cît mai scăzute ale forțelor armate și ale armamentelor, a rolului popoarelor, al opiniei publice în promovarea dezarmării. În problematica păcii se include și stingerea conflictelor dintre state, prevenirea izbucnirii în viitor a noi conflicte armate. Se știe că România, președintele Nicolae Ceaușescu și-au cucerit un înalt prestigiu internațional prin activitatea desfășurată în această direcție și care la O.N.U. s-a materializat într-o inițiativă de răsunet — adoptarea în 1982 a „Declarației Adunării Generale a

O.N.U. cu privire la reglementarea pașnică a diferendelor internaționale”. O nouă și valoroasă inițiativă românească în această problemă la O.N.U. a fost adoptată anul acesta: „Apelul solemn către toate statele aflate în conflict de a pune capăt fără întîrziere acțiunilor armate și a soluționa problemele dintre ele pe calea tratativilor și Angajamentul statelor membre ale O.N.U. de a reglementa stările de încordare și conflict, diferendele existente exclusiv pe cale politică, de a se abține de la folosirea forței, de la orice intervenție în treburile interne ale altor state”.

Referitor la acțiunile României la O.N.U. este de reliefat și caracterul lor anticipativ, de previziune. Țara noastră luînd prima inițiativă care au constituit baze și puncte de pornire pentru dezbateri ulterioare. Astfel, în 1965, Adunarea Generală a adoptat rezoluția propusă de România „Acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate dintre statele europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite”. Ideea de bază a acestui document și-a găsit o expresie strălucită în Actul final de la Helsinki. Tot în 1965 la O.N.U. era adoptată, la inițiativa țării noastre, „Declarația cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare”, document care a constituit, practic, începutul preocupării instituționalizate a organizației mondiale în acest domeniu, preocupare jalonată în toată această perioadă de zeci de rezoluții în problemele tineretului, inițiate de România, cea mai importantă fiind proclamarea și marcarea în 1985 a „Anului Internațional al Tineretului” sub deviza „Participare, Dezvoltare, Pace”. Punctul culminant al acestei manifestări l-a constituit desfășurarea, în cadrul actualei sesiuni a Adunării Generale, a Conferinței Mondiale a O.N.U. pentru A.I.T.

Consemnăm, în încheiere, activitatea perseverentă a României îndreptată spre întărirea continuă a rolului Organizației Națiunilor Unite, astfel ca aceasta să devină un instrument internațional mai puternic și mai eficient, în măsură să răspundă cu adevărat aspirațiilor de pace, colaborare și progres ale tuturor popoarelor. Documentul „Poziția României cu privire la îmbunătățirea și democratizarea activității Organizației Națiunilor Unite, la întărirea rolului său în realizarea colaborării între toate statele, fără deosebire de orînduire socială, a unei lumi mai bune și mai drepte, a unei păci trainice” cuprinde, după cum se vede, în chiar titlul său cele mai importante direcții care guvernează întreaga participare de trei decenii a țării noastre la activitățile O.N.U. — strălucită confirmare a principalității și a caracterului constructiv al politicii externe românești, al atașamentului ferm al României la principiile și obiectivele înscrise în Carta O.N.U., la normele dreptului și ale legalității internaționale.

ION D. GOIA ■

Copii frustrați

Cei mai mulți dintre copiii ai căror părinți sînt divorțați, în orice parte a globului s-ar afla, trăiesc o dramă de care lumea din jur știe foarte puțin sau, destul de des, nu știe nimic. Unele elemente despre copiii francezi aflați în această situație relevă publicația pariziană „Selection”.

După aspectul exterior — scrie revista —, copiii ai căror părinți sînt divorțați nu se deosebesc cu nimic de alți copii. Îmbrăcați în aceeași blugi, tunși după aceleași modele. Ca toți copiii francezi, petrec mult timp acasă, instalați în fața televizorului sau ascultînd la radio concertele ale unor formații renumite. Ei nu par nici mai fericiți, nici mai puțin fericiți decît alții, și cu toate acestea sînt incomparabil mai traumatizați psihic. Se înțelege, astăzi nimeni nu-i mai arată cu degetul, cum se întimpla mai demult, dar despărțirea neașteptată de tată sau de mamă le-a provocat o rană sufletească profundă, care nu se cicatrizează. În Franța, numărul acestor copii este de aproximativ un milion. În această țară, o căsătorie din 4 se termină prin divorț. Potrivit statisticilor, în urmă cu 10 ani acest raport era de 1 la 8. Dacă această tendință se menține — și nimic nu indică vreo posibilitate de schimbare — atunci fiecare al doilea copil francez născut în ultimii ani va fi în mod sigur părăsit de unul din părinții săi.

Oricît de „civilizat” s-ar putece în zilele noastre divorțurile, constată „Selection”, ele au asupra copilului un efect distructiv. „De cînd tata nu mai locuiește cu noi — scrie Silvie, în vîrstă de 9 ani — toate îmi merg prost. M-am certat cu prietenele, învățtoarea mă admonestează mereu. Mă gîndesc tot mai des că, poate, eu sînt de vină că tata a plecat. În prezent îmi fac singură patul, pun masa, fără să mai aștept să-mi spună mama. Dar toate acestea îl aduc oare pe tata înapoi?”. Acest sentiment acut de vină este propriu, după cum arată psihologii, aproape tuturor copiilor cu părinți divorțați. Sînt și alte reacții negative tipice. Copiii devin agresivi, neastîmpărați peste măsură sau, dimpotrivă, reținuți, își pierd interesul pentru învățare și chiar pentru distracții. La o vîrstă mai mare, șocul provocat de divorțul părinților este capabil să frîneze procesul formării personalității copilului sau să orienteze acest proces într-o direcție nefavorabilă. „Mă simt de parcă m-ar fi tăiat în două — scrie Patrick, în vîrstă de 10 ani. Aș vrea adesea să-l văd pe tata, dar nici pe mama n-o pot lăsa singură. La lecții nu ascult ce se vorbește, mă gîndesc tot timpul la situația din familia noastră. Și nu pot deloc înțelege de ce părinții s-au despărțit”.

Dar cel mai periculos este faptul că acești copii își pierd încrederea în părinți, lucru care se întimplă mai ales cu băieții. Însă acești copii își pierd, de asemenea, încrederea în viitor, în dragoste, în devotament, în alte calități nobile. Statisticile n-o evidențiază, scrie publicația amintită, dar oare nu din rîndurile acestor copii, care întrec timp au crescut, s-a iscat valul de criminalitate care a cuprins în ultima vreme Franța? E adevărat, un număr însemnat dintre copiii cu părinți divorțați se adaptează la noua situație familială și cresc robusți din punct de vedere psihic. Aceasta este, desigur, rezultatul griii deosebite și răbdătoare a părintelui cu care au rămas copiii. Dar problema rămîne, oricît de mult s-ar strădui psihologii s-o rezolve.

ION CODRU ■

Leasing

Apariție recentă în Editura Științifică și Enciclopedică, lucrarea semnată de Dan Voiculescu și Mirocea Coraș se impune atenției ca o carte de teorie și practică a „leasingului”, formă modernă și eficientă a activității comerciale.

Inițiat cu circa trei decenii în urmă, leasingul și-a dovedit din plin eficacitatea, aducîndu-și o contribuție deloc neglijabilă în ansamblul procesului de dezvoltare economică în numeroase țări. De o extraordinară simplitate, metoda — ce reprezintă în esență o modalitate prin care societăți financiare sau firme specializate cumpără de la uzinele producătoare diferite mașini, utilaje, mijloace de transport și alte bunuri cu scopul de a le închiria unor întreprinderi beneficiare pe diverse termene și în anume condiții de plată stipulate într-un contract — a cîștigat teren foarte rapid, revenindu-i în prezent circa 8 la sută din totalul investițiilor de capital pe plan mondial. În momentul de față peste 500 de societăți de leasing își dezvoltă o largă rețea de filiale pe toate continentele, tendința fiind de dezvoltare continuă a acestui gen de activitate economico-financiară. Relevînd principalele caracteristici ale leasingului, avantajele multiple pe care le asigură atît firmei specializate, cît și producătorului și benefi-

ciarului, autorii reușesc performanța de a comprimi în numai 140 de pagini tot ce este important de reținut în domeniu. Cu claritatea specifică unui manual, dar fără didacticism obositor lucrarea în cauză ne înfățișează sintetic istoricul și evoluția leasingului, descrie și definește exact diversele forme practice în lume, evaluează avantajele și limitele sistemului respectiv, evidențînd totodată tehnici și metode „standard”, precum și procedee unice sau neobișnuite, cu particularități de-a dreptul șocante, furnizate de studierea atentă a experienței acumulate în diferite țări.

Un loc important este rezervat aspectelor juridice și tehnice ale contractului de leasing, elementul cheie al operațiunii, precum și modalităților de calculare a chiriei și a rentabilității activităților de închiriere, problemele de fiabilitate a utilajelor și echipamentelor contractate, posibilităților de utilizare a leasingului în comerțul exterior. În cadrul lucrării se acordă o atenție specială experienței românești în materie de leasing, fiind subliniate preocupările, posibilitățile și interesul firmelor din țara noastră pentru acest gen de operațiuni capabile să promoveze raporturi reciproc avantajoase cu partenerii din orice țară, în spiritul păcii și bunei înțelegeri.

Elaborată cu înaltă rigoare științifică, lucrarea se recomandă ca un instrument de lucru extrem de util pentru specialiști, pentru studenții economiști, putînd constitui, în același timp, datorită limpezimii și accesibilității sale, o lectură instructivă pentru cititorii mai puțin avizați dar interesați de mecanismele vieții economico-financiare.

GHEORGHE CĂLIN ■

Afacerea
dansului

Noul dans — „Breakdance” face în S.U.A. furor, arată, într-un comentariu agenția France Presse. Filme ca „Flashdance”, „Beat Street” și „Breakin’”, care de la premiera lor din mai anul trecut, au adus beneficii de zeci de milioane de dolari, au contribuit în mare măsură la popularizarea „breakdance-ului”. De cînd pînă și idolul tineretului american Michael Jackson dansează în noul ritm, în calea break-ului nu a mai stat nimic. Valul aerobicului pare să nu mai fie dintr-o dată „în” (la modă). De fapt ce este noul dans? Breakdance-ul este un amestec de execuții acrobatică, gimnastică, balet, pantomimă și... figuri de apărare individuală. A apărut în urmă cu aproximativ un deceniu în ghetoul negrilor din cartierul new-yorkez Bronx. Se spune că în acea vreme bandele rivale de tineri căzuseră de acord asupra unui armistițiu (break). Mai mult chiar, s-au înțeles să nu mai rezolve disputele prin stupide și periculoase bătăi, ci prin întreceri de figuri acrobatică de dans. Astfel breakdance-ul a ajuns să impinzăască străzile, gările și chiar... magazinele, pentru ca, în final, să ajungă în saloane și să fie acceptat îndeosebi în cluburile de sport.

Ca și cazul aerobicului, adepții breakdance-ului riscă să se aleagă cu luxații, ruperi de mușchi, entorse sau chiar răni. Medicii îi sfătuiesc pe începători să-și frească mai ales gîtul și capul. Uniunea chirur-

gilor a cerut chiar să fie stabilit un regulament strict de desfășurare a acestui dans. Mulți profesori de breakdance cer elevilor lor să-și protejeze, prin apărători speciale, coatele și genunchii. Evident, industria americană nu a scăpat prilejul să stoarcă ceva profituri și din această modă. Dacă pînă de curînd figurile de break se executau pe o bucată de carton sau linoleum pusă pe asfalt, acum o fabrică californiană oferă, la prețul de 18 dolari, un covor din polivinil special, ce reduce pericolul de rănire a celui ce-și pierde echilibrul. Au apărut și tot felul de accesorii: căști, manșoane, apărători, cămăși, bluze etc. O firmă din Pennsylvania oferă un „kit” ce conține: un covoraș de material ce atenuază șocurile, mănuși speciale, un catalog cu principalele expresii ale breakdance-ului, o casetă cu muzică de dans adevărată și instrucțiuni pentru începători. Din luna ianuarie a.c., firma „Wrangler” oferă amatorilor pantaloni pentru breakdance, firește, cu amortizoare la genunchi și la... șezut. Nu mai puțin de șase manuale pentru autodidacți au fost lansate cu succes pe piață. Unul dintre ele „Breakdancing” a fost vîndut în peste 600 000 exemplare. O anchetă efectuată de o firmă din New Jersey a ajuns la concluzia că aproximativ 30 la sută din tinerii sub 20 de ani au executat cel puțin o dată „breakdance”. „Oamenii trebuie să înțeleagă că este vorba de o nouă formă de artă, ca jazzul sau baletul”, a declarat Adolfo Guinones, devenit stea după rolul interpretat în filmul „Breakin’”. Chiar și profesioniștii au început să acorde atenție acestei forme de dans. Astfel renumita „San Francisco Ballet” a acordat vara trecută 40 de burse pentru învățarea breakdance-ului.

ROMEO NĂDĂȘAN ■

Vom spăla
cu ultrasunete?

Dacă firma japoneză „Japan Ace Corporation” a anunțat apariția pe piață a primelor mașini de spălat rufe cu ultrasunete pentru anul 1986, societatea franceză „E. D. Cuisine” a lansat de acum un an Lavasonic-ul — chiuveta de bucătărie cu ultrasunete. La prima vedere pare o chiuve-

tă obișnuită, din inox, cu două cuve. Dar sub una dintre cuve se găsește un generator de ultrasunete. Din momentul în care ai îngrămădit vasele în această cuvă plină cu apă, fără detergenți și pînă le ai gata curate trec 2 pînă la 5 minute. Undele ultrasonore curăță resturile alimentare, pulverizează calcarul, distrug bacteriile. Se știe că prețul „minunii”

este de 6 000 de franci, dar nu se știe dacă sticlăria fragilă va rezista la vibrațiile ultrasunetelor.

Rolul întîmplării

Este cunoscut că întîmplarea a stat la baza unora din marile descoperiri ale omenirii. Tot întîmplător a fost descoperită de către cercetătorii institutului japonez

„Fujisawa Pharmaceutical” o substanță extrasă din bacterii

ACCENTE
IN LUME

de tipul actinomicinilor, care ar putea fi utilizată în combate-

rea tumorilor. Noua substanță denumită deocamdată „cromoximicin” a fost testată în condiții de laborator, pe animale, și rezultatele au fost favorabile chiar și în unele cazuri de leucemii. Se încearcă în prezent prelucrarea cristalelor de cromoximicin sub formă de medicamente obișnuite.

Von Gogh
pasionat
de astronomie

Se știe că Van Gogh citea cu regularitate revista americană „Harper's Weekly”. Într-un număr din 1881, un articol de astronomie aborda problema cometelor și galaxiilor. Se pare că pictorul l-a citit, căci în tabloul său „Noap-

te instelată” pe care l-a terminat în 1889, pe cînd era pensionar al azilului Saint-Paul-de-Mausole, apare pe cer o formație luminoasă și spiralată ce pare a fi chiar reproducerea artistică a unei galaxii în spirală. „Privitul stelelor mă face întotdeauna să visez” scria Van Gogh.

ELENA GRECESCU ■

Cunoașterea n-are limite!

In luna noiembrie 1984, am mai vorbit de aceasta la rubrica de față, o echipă pluridisciplinară formată din istorici, arheologi, astronomi, matematicieni, ingineri și gazetari, a întreprins o cercetare la Sarmizegetusa Regia, în scopul de a verifica și amplifica, la fața locului, unele date și rezultate ale „Studiului numeric al geto-dacilor” — Timotei Ursu și Florin Stănescu.

A trecut de atunci mai mult de un an, timp în care autorii acestui studiu au avut posibilitatea, bucurându-se de ajutorul altor cercetători și specialiști, să-și verifice și aprofundeze cercetările, ajungând în prezent în posesia unor importante concluzii.

In numărul de față facem cunoscut cititorilor noștri, pe cât ne stă în putință, unele dintre rezultatele acestor cercetări.

De asemenea, ca și până acum, vom publica și alte opinii autorizate asupra realităților arheologice de la Sarmizegetusa Regia: alături redăm azi opiniile cercetătorului, astronom și matematician Florin Stănescu.

Soarele de andezit

Printre piesele cele mai originale, mai reprezentative ale sanctuarului de la Sarmizegetusa Regia este un obiect arheologic denumit „Soarele de andezit”. Cât am stat în munții Orăștiei, acest obiect a exercitat asupra noastră o tulburătoare atracție. Iată cum îl descrie regretatul istoric Hadrian Daicovicu, în lucrarea sa **Dacia de la Burebista la cucerirea romană**: „Pavajul e alcătuit dintr-un disc central cu un diametru de 1,46 metri și din 10 sectoare de cerc închipuind razele soarelui, fiecare având 2,76 metri lungime. În felul acesta, întregul pavaj circular are un diametru de 6,98 metri. El e lucrat cu multă îngrijire. Totuși, sectoarele de cerc nu sînt riguros egale și lățimea lor prezintă diferențe între 6 — 8 centimetri. Grosimea pavajului e de 30 centimetri. Monumentul nu s-a păstrat intact: cinci sectoare sînt mai mult sau mai puțin distruse. Pe pavaj, la 45 de centimetri de marginea lui (și deci la 3,05 m de centrul discului, cum avea să ne atragă atenția inginerul Florin Stănescu), sînt practicate scobituri dreptunghiulare de 10,5 — 11,5 × 5,6 — 8 cm, adînci de 3—4 centimetri. Distanța între două scobituri consecutive este de 15—18 cm. Dată fiind starea fragmentară a pavajului, numărul exact al scobiturilor nu poate fi stabilit. Notăm, însă, că în anumite cazuri o scobitură afectează două raze alăturate. În unele din aceste scobituri s-a descoperit partea inferioară a unor piese de marmură albă dolomitică, în forma literei T. Fragmente de asemenea piatră au fost aflate și lângă pavaj.”

Soarele de andezit e refăcut acum. E fascinant în tăcerea lui de piatră! Ce taine ascunde? La ce-l foloseau dacii? Ce relații există, și tac în răceala andezitului, între el și celelalte piese ale sanctuarelor? La aceste întrebări, pe care și le pune orice cercetător, unii au răspuns: „E vorba de un altar de sacrificiu”. Aici, presunem ei, e posibil să se fi jertfit solul trimis la Zamolxe, iar mai tirziu e posibil să se fi jertfit, în locul omului, animalele. O fi așa adevărul?

A trecut de la deplasarea noastră, a echipei pluridisciplinare, la Sarmizegetusa Regia, mai mult de un an. În acest timp, cercetătorul Florin Stănescu și-a verificat ipotezele. S-a constatat, atunci, că în com-

ponența soarelui de andezit mai exista un obiect, neglijat însă de cercetători: o prelungire formată din blocuri de andezit, lungă de aproximativ 9,60 m, și a căror lățime și înălțime descrește pe măsură ce se depărtează de discul propriu-zis. Arheologii care au cercetat aici au zis că e o „cărare de piatră” prin care se pătrundea în sanctuare. Dar de ce o cărare ca o săgeată, ascuțită spre vîrf? Conformarea acestei „cărări” m-a determinat să-i sugerez lui Florin Stănescu că seamănă cu acul unei busole de piatră. Prietenul meu mă privește cu oarecare suspiciune și zîmbește:

— Conform ipotezei avansate de mine, înainte de deplasarea la Sarmizegetusa Regia, îmi spune el, această rază a soarelui de andezit trebuia să indice Nordul; șirul blocurilor ce o formează, împreună cu centrul Soarelui trebuiau să fie așezate pe meridianul locului.

— Dar, îl întrerup eu, cercetări întreprinse în anul 1979 la Sarmizegetusa Regia, de prof. Gheorghe Chiș, Pompei Mureșanu și alți astronomi și etnografi, determinaseră de pe atunci o serie de direcții precis orientate. „Astfel, spuneau ei, linia centrelor Soarelui de andezit și a sanctuarului dreptunghiular indică precis direcția meridianului...” Ce mai trebuia verificat?

— Trebuia verificată prezența razei de piatră pe meridianul locului. O abatere cât de mică, numai de câteva grade, ar fi scos raza de piatră din postura de ac indicator al direcției Nord-Sud, ar fi abătut-o de pe direcția meridianului locului. Pentru a verifica acest lucru noi ne-am folosit de unul dintre cele mai vechi instrumente ale antichității, de gnomon: un băț vertical și umbra sa. Se știe că, atunci cînd gnomonul aruncă umbra cea mai scurtă, soarele se află la zenit, are înălțimea cea mai mare, iar direcția umbrei este riguros orientată pe direcția Nord-Sud, marcînd meridianul locului. Pentru a determina cu precizie momentul umbrei celei mai scurte, am calculat ora trecerii soarelui la meridianul locului (considerat a fi 23° 18', 32"), cu ajutorul efemeridelor din „Anuarul Observatorului astronomic București” pe 1984 și a corecției de timp datorită diferenței de longitudine față de București. Am obținut, pentru trecerea Soarelui la meridianul Sarmizegetusei, ora 12,10

minute și 32 de secunde. Acesta a fost momentul umbrei celei mai scurte, umbră care ne-a indicat cu precizie direcția meridianului Sarmizegetusei Regia. Bucuria nu ne-a fost mică atunci cînd, după translatare, direcția meridianului a coincis (conform așteptărilor, cum vă spuneam) cu direcția dată de centrul discului soarelui de andezit și de axa de simetrie a șirului de blocuri ce formează raza soarelui de andezit.

— Ați demonstrat astfel, pentru prima oară, existența materializată în piatră a meridianului locului: care este aliniamentul acestor materiale?

— Soarele de andezit cu raza sa, acel ac indicator al busolei de piatră, cum îl numeați dv. stimate Grigore Mărășanu, un aliniament în lungime totală de 7,00 + 9,60 = 16,60 m. Direcția Est-Vest rezultă de la sine.

— Ce a urmat?

— Am purces la verificarea indirectă a rezultatelor gnomonului, prin calculul latitudinii terasei sanctuarelor, în baza lungimii umbrei celei mai scurte. Folosind formula cunoscută, am obținut valoarea de 45° 17' față de valoarea cunoscută de 45° 37', rezultat ce susține datele furnizate de gnomon la determinarea meridianului.

— Bun! Și ce ați dovedit cu asta?

— Se știe că una din problemele fundamentale ale amplasării și folosirii oricărui tip de observator astronomic, din indiferent ce epocă istorică, este determinarea meridianului locului de observație, respectiv a direcției Nord-Sud (meridianului). Odată stabilită și apoi materializată în teren, solidară cu scoarța terestră prin indiferent ce modalitate, această orientare Nord-Sud rămîne invariabilă, indiferent de cit timp a trecut de la trasarea ei (exceptînd, desigur, o eventuală deplasare a plăcilor tectonice). După cum se știe, piramidele egiptene construite acum aproximativ 4500 de ani sînt orientate cu fața pe direcția Nord-Sud cu o remarcabilă precizie.

— Se dovedește astfel (și faptul nu trebuie să mire pe nimeni) că și la Sarmizegetusa Regia, ansamblul disc-rază, al Soarelui de andezit, care sugerează un uriaș ac indicator de piatră, ne arată, de peste 2000 de ani, Nordul — „polul ceresc” pe care ni-l pomeneste Iordanes!

— Într-adevăr, realizat într-un mod original și după cunoștințele noastre unic în lume (știu că unii vor zîmbi poate la aceste afirmații), acest ansamblu, demonstrat și susținut acum de un serios suport fizic în teren, se constituie ca un argument foarte solid în sprijinul ipotezei că aici, la Sarmizegetusa Regia, ne aflăm în fața unuia dintre observatoarele astronomice de seamă ale antichității.

— Înseamnă că o astfel de descoperire anulează punctul de vedere al arheologilor, cum că soarele de andezit era o vatră a jertfelor?

— Utilizarea, în sens astronomic, a razei soarelui de andezit și a discului acestuia în scopul de a indica Nordul, precum și pentru alte calcule numerice, geodezice și astronomice, cum vom încerca să dovedim în continuare, nu exclude, ci completează celelalte utilizări, de către strămoșii noștri geto-daci, ale acestei impresionante piese arheologice în sens cultural adecvat epocii istorice în care a fost construit și folosit.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Cronica șoselei

Căldarea lui Ion

Forestierii, transformați ad-hoc într-un fel de alpiniști, coborau cu ajutorul frînghiilor spre fundul imensei căldări asemănătoare unui vulcan stins. La capete, funiile puternice, aduse după tulpinile unor pomi groși, erau manevrate cu pricepere de către patru mecanici de utilaje. Coborirea se făcea dificil din pricina pantei extrem de abrupte și a pietrelor instabile care alunecau sub tălpile bocancilor alpiniștilor improvizați. Peisajul părea mai degrabă selenar. Nici cea mai mică urmă de vegetație, numai piatră și praf. Abia în fundul căldării se zăreau niște arbuști pitici și un firav izvorăș peste care se prăbușise imensul autovehicul încărcat cu bușteni. „Ce zici Bogdane, mai avem vreo 100 de metri?” „Dacă nu chiar mai bine, Petrică. De sus, de la marginea căldării, cei patru oameni, din echipa de ajutor, care coborau, se observau ca niște puncte negre. Unul dintre ei avea o stație de emisie-recepție și comunica din cînd în cînd inginerului care conducea operația. „Domn' inginer, am ajuns”, comunica omul. „Spune-mi, care-i situația?”, întrebă inginerul. În primul rînd dacă mai e cineva viu.

Mă rog, zi-mi starea fiecăruia.” „Lăsați-ne câteva clipe să ne lămurim ce-i pe aci și apoi vă spun”. Nu trecură cinci minute și mesajul sosi. „Mașina, făcută praf, e culcată pe o parte, exact pe fundul prăpastiei. Buștenii au zburat în toate direcțiile, iar unii au străpuns cabina, probabil atunci cînd autocamionul s-a izbit de peretele stîncos”. „Spune mai repede despre oameni, știi că rudele lor așteaptă vești cu inima la gură, aici, nu departe de mine. Putem să mai ajutăm pe careva?” „Pe nimeni, din păcate. I-am numărat. Is cinci: o femeie și patru bărbați. Toți prinși în cabină și striviți de buștenii care au căzut peste ei. Ba nu, mint. Unul îi afară. Nu știu prin ce minune a zburat din cabină. L-or ajuns și pe el lemnele. Are oasele sfărîmate. După statură și îmbrăcăminte, că-i cu fața în jos, prins sub un buștean, pare a fi Petru al Domnichii. Cinci copii sârmani!” „Zii, de ce utilaje crezi c-ar fi nevoie?” „Păi, fără un aparat de sudură, nu cred că-i putem scoate din cabină, iar în privința mașinii, doar o macara de 40 de tone i-ar putea veni de hac”. Degajarea victimelor ar fi impropriu spus; mai corect a resturilor lor, a fost un veritabil calvar. Cu rîngi, cu țapine, tabla care încătușase oamenii a cedat abia după un asalt in-

delungat, și, într-o pătură, s-a strîns ce a mai rămas din fiecare. Apoi macaraua uriașă a tras din fundul prăpastiei epava mașinii. În total, operațiunile duraseră mai bine de 24 de ore.

„Avem aprobare pentru bușteni și nu-ți cerem nimic pe gratis, Iorgule”, fusese debutul convorbirii între cei patru săteni și Iorgu, care venea de mult timp cu mașina acasă, sub privirile ce se făceau că nu văd nimic, ale „simpatizilor” lui șefi. N-avea probleme nici cu confirmarea foilor de parcurs, care se făcea chiar de către onorabila lui consoartă.

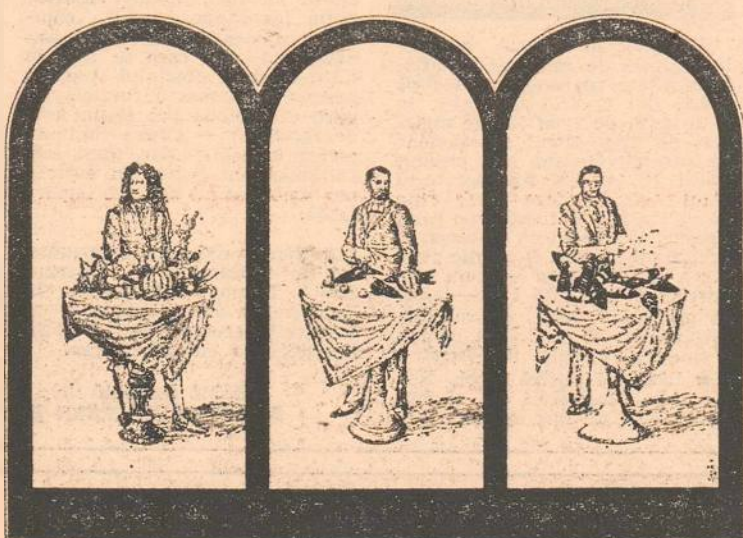
„Măi, oameni buni, tare sinteți voi neînțelegători. Păi eu abia am venit de la nuntă. Cum o să plec prin coclaurii ăia, pe niște drumuri atît de grele? Puteți să-mi dați voi, mie, aur cît greutatea unui buștean și nu mă duc!”

Tratativele au durat două ore. Iorgu nu se hotărî, în ciuda insistențelor și a prețului care creștea alomda ca la o licitație. După întimplarea nefastă, unii care asistaseră la tirg susțin că Iorgu era într-adevăr foarte obosit, iar alții că șoferul dinadins s-a lăsat rugat atît de insistent, pentru a obține o sumă pe măsura dificultăților și a riscului pe care-l comporta o asemenea cursă.

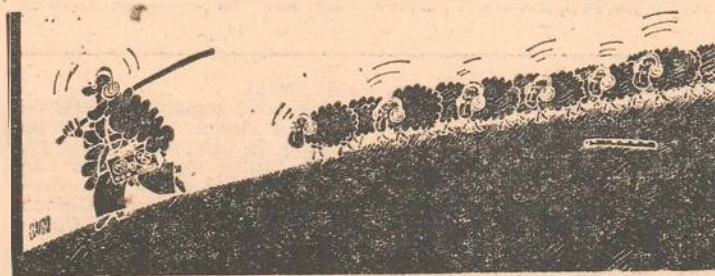
Probabil că tratative s-au dus și cu pădurarul. Se deduce acest lucru din întîrzierea mare a transportului. Cert e, că în loc de 2-3 ore, cursa pînă la „Căldarea lui Ion”, unde s-a întimplat accidentul, a durat mai mult de 6 ceasuri. Cinci oameni înghesuți, îmbrăcați gros, în loc de trei, cit în mod normal se transportă în cabină, au împietat asupra șoferului care nu putea conduce stînd ca o sardoa în cutie. Oboseala acumulată la nuntă, la „negocierii”, pe drumul cu nenumerate pante și rampe grele, și-a spus probabil cuvîntul. Nimeni nu poate să spună exact ce s-a întimplat. Accidentul a fost reconstituit după urmele lăsate. Cert este că pilotul a pierdut controlul asupra volanului într-un punct extrem de periculos; o pantă pronunțată, urmată, la sfîrșitul ei, de o curbă destul de strînsă. Exact la intrarea în viraj, colosul rupe parapetul metalic ca pe un băț de chibrit, zboară literalmente prin aer mai mult de 30 de metri, reteză virfurile unor pomi și se izbește de versantul imensei căldări. În această secvență, buștenii dislocați de la locurile lor se împart în două: o parte o iau razna peste acoperișul cabinei, răs-pîndindu-se pe peretele căldării și apoi rostogolindu-se pînă în fundul prăpastiei, iar a doua penetrează cabina și transformă pe cei cinci pasageri într-o masă de carne insingerată. În faza următoare, epava camionului începe și ea să se rostogolească pe panta abruptă, desăvîrșind procesul de distrugere a ceea ce mai rămăsese din mașină și din oameni. În acest răstimp a fost probabil proiectat din cabină și pasagerul care a fost găsit de echipa de salvare, nu departe de camion.

Niște copii care pășteau caprele au observat primii parapetul rupt și straniu spectacol de pe fundul prăpastiei.

VICTOR BEDA ■

PAVEL BOTEZATU ■

CONSTANTIN GAVRILĂ ■

Tema a X-a: A fi tînăr

Organizarea unui Salon de caricatură este o întreprindere in-deajuns de dificilă pentru a-i convinge pe mulți dintre oamenii de bine ai domeniului să renunțe, de obicei, după o primă ediție și, uneori, chiar înaintea acesteia. Astfel că între caricaturistii noștri, răspîndiți în toată țara, se numără destui care

ar fi vrut și ar fi putut să întocmească expoziții colective în sălile de spectacole ale urbei și numai cîțiva care le și-ntocmesc. La Petrosani, frații Ion și Mihai Barbu, cu încurajarea și sprijinul efectiv al Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al județului, au vernisat — în houl Teatrului de stat „Valea

Jiului” — ediția jubiliară, a X-a, a Salonului de toamnă al umorului, o manifestare selectivă, cu premii și cu nume de prim rang în desenul satiric românesc și din lume, după cum urmează: Barfeld, I. Barbu, M. Barbu, Băteă, Boacă, Botezatu, Bour, Chodorowsky, Ciosu, Cobar, Dallos, Furnea, Fazlic, Gaveo, Ionescu-Dion, Jelenszky, Josette Jansens, Klas, Matty Kütt, Mălaele, Mirodone, Molnar, C. Pavel, Plotena, Popovici, Taru, Teoc-Nasta, M. Stănescu, Vincoze, Zlatkovsky și Radu Iașcu (debut).

Premiile au fost acordate lui Pavel Botezatu, Mihai Boacă și Denes Molnar, respectiv mențiune din partea ziarului „Steagul Roșu” pentru Radu Iașcu și o diplomă a revistei „Rebus” pentru Ion Barbu și Mihai Barbu, diplomă care cinstește excepționala lor activitate organizatorică și publicistică întru promovarea caricaturii de merit. (T. O.)

O, brad frumos

In atenția suferinzilor de reumatism

Sintem în măsură să anunțăm că la întreprinderea de medicamente „Biofarm” București se află în curs de fabricație un nou medicament anti-reumatic. Este vorba de Alflutop (R), obținut din pește marin mărunt la Institutul român de cercetări marine Constanța. La experimentările clinice care au precedat avizul de fabricație, medicamentul și-a dovedit eficiența datorită acțiunii sale antiinflamatorie, trofice, biostimulatoare, dermorestitutive și tisular nutritive.

Zilele medicale ale „Colței”

Cel mai vechi așezământ de asistență sanitară din țară și, totodată, unul dintre primele în Europa, Spitalul „Colțea” din București a marcat, în 13 și 14 decembrie, 281 de ani de la întemeiere printr-o manifestare științifică de înaltă ținută. Intrato de-acum într-o frumoasă tradiție, pe care au deschis-o și consolidat-o profesori iluștri ca Nicolae Kretzulescu, Victor Babes, Thoma Ionescu, Nicolae Hortolomei, Nanu Muscel, Bazil Teodorescu, Dumitru Manolescu, Petre Vancea ș.a., Zilele medicale ale Spitalului „Colțea” s-au înscris, și de această dată, ca o deplină reușită. Legate strins de activitatea practică, de problemele concrete ale asistenței în teritoriu, comunicările înfățișate sesiunii, condusă de dr. Silviu Dașchiveici, directorul spitalului, s-au remarcat prin rigoare și noutate, ele aparținând cadrelor medicale și, într-o secțiune specială, celor medii din toate cele 6 secții ale unității (chirurgie, interne, O.R.L., radiologie-oncologie, A.T.I., obstetrică-ginecologie).

● Specialiștii atrag atenția că e vremea unor lucrări strict necesare în livezi. La meri, peri și pruni se fac tăierile, avin-

du-se grijă să se înlăture toate ramurile uscate. Tot în această perioadă trebuie să se înceapă și tratamentele de iarnă pentru combaterea dăunătorilor.

● Primii brazi, ce vor impodobi casele bucureștenilor de Anul Nou, au început să sosească în unitățile I.L.F. și magazinele „Horticolei 1 Mai”. Aflăm că pentru împlinirea lui 1988, în Capitală au fost contractați peste 200.000 de brazi.

A început construcția ansamblului „Piața Gării” din Constanța

Din amănuntele pe care le furnizează în ziarul „Dobrogea Nouă” arhitectul Dan Ru-

cu tot felul de flori ori cu ramuri înflorite, aranjate cu tot dichisul. Cu greu îți vine a crede că, în realitate, este vorba de flori și de crengi artificiale făcute din... zahăr. Creatorii lor — soții Vasile și Vasilica Răceanu, lucrători la laboratorul cofetăriei „Ghiocelul” din Capitală.

— Intenția noastră — ne spune Liviu Radu, responsabilul cofetăriei — este de a realiza o Ikebana cu flori de zahăr. M-a nemulțumit faptul că ideea de artă plastică în cofetărie s-a redus la torturile supraetajate, la eterna pereche mire și mireasă de zahăr și la castelele de ciocolată. Și apoi, acestea s-au făcut totdeauna numai pentru decor, nu pentru vânzare. De aceea, cunoscând aptitudinile și preocupările pentru arta plastică ale șefului laboratorului nostru, Vasile Răceanu, ne-am gândit să facem, în vederea comercializării lor, aranjamente florale de tip Ikebana. Cumpărătorii pot fie să le mănince, fie să le utilizeze pentru decorarea apartamentului lor, ca pe orice alte flori. Am făcut în prealabil, împreună, o intensă documentare în privința esteticii florale: am vizitat muzee, am cercetat exponatele din Grădina Botanică, am consultat lucrări de specialitate. Apoi mesterii au pornit la treabă. Avem acum în față primele rezultate. Pe 28 decembrie vom organiza, în clădirea Operetei, o expoziție cu aranjamente florale de zahăr, după care ne vom strădui să avem permanent aceste produse în cofetării. Sperăm ca prin aceste eforturi ale noastre să aducem o noutate plăcută în domeniul esteticii comerțului cu produse de cofetărie. (Ion Codru)

Un important tezaur descoperit întâmplător

Din ziarul „Ceahlăul” din Piatra Neamț am aflat vestea palpitantă a unui valoros tezaur descoperit recent la Doljești-Neamț. Într-una din zilele acestui sfârșit de toamnă, câțiva copii culeau cimpurile proaspăt arate. La un moment dat, unul din ei cade din joacă pe coama unei brazde și se lovește de un obiect tare, metalic. Începând să dea pământul la o parte, copiii au scos la suprafață mai mulți bănuși, bijuterii frumoase ornamentate, lingouri, toate din argint. Așa a fost descoperit excepționalul tezaur de argint de la Doljești. Trecute în patrimoniul muzeului, obiectele au fost supuse unei minuțioase

În Luna cadourilor, despre jucării

M-am găsit, zilele trecute, întâmplător în fața unui raion de jucării al unui mare magazin. Și am avut tentația, ca în copilărie, să-mi aleg și eu o jucărie. Alegerea ar fi fost tot atât de grea ca și atunci. Un trenuleț? O mașină? Mirajul jucăriei rămâne probabil, undeva în sufletul nostru, intact, indiferent de vîrstă. Dar ce este, de fapt, o jucărie? Un simplu prilej de distrație? Sigur, prin definiție, orice jucărie presupune joc. Numai că jocul nu este, chiar dacă poate părea astfel la prima vedere, gratuit, fără consecințe în existența cuiva. Într-un fel, prin joc, deci prin jucărie, copilul deprinde alfabetul vieții, încît chiar prin natura ei jucăria are un caracter educativ. Cel care le imaginează și le creează nu sint niște simpli artiști ai unor bunuri de consum. Am putea spune, fără sentimentul că exagerăm, că în realitate ei sint primii profesori ai unui copil și că deprinderile pe care jucăriile le creează, le stimulează și le educă la copil fac ca industria de jucării să devină, la drept vorbind, un capitol al pedagogiei. Sint multe scopurile care pot fi atinse și pe această cale, sint multe însușirile care pot fi stimulate ingenios și totodată plăcut de la o vîrstă fragedă printr-o inteligentă strategie a jocurilor și jucăriilor oferite copiilor. Trebuie să-i învățăm pe copii să iubească frumosul. Nu-i normal să le oferim jucării frumoase? Trebuie să apropiem copiii de înțelegerea tehnicii pentru a pregăti inventatorii de mine. Nu e normal și necesar să le oferim jucării care să ușureze această înțelegere? Pornind de la aceste gânduri și întrebări m-am interesat, la Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru articole casnice București, care sint preocupările actuale în concepția de jucării. Am aflat astfel că se întreprind cercetări de psihologie și sociologie, de marketing și prognoza pentru a se stabili în creația jucăriilor programe pe categorii de vîrstă. Pentru copiii de pînă la 3 ani s-a întocmit un program în care jucăriile au în primul rînd menirea să dezvolte capacitatea psihomotorie. La copiii de peste

4-5 ani, studiile și sondajele au demonstrat o nevoie mai mare de reproducere cît mai fidelă a obiectelor reale. Jucăriile destinate lor e de dorit să fie formate din mai multe piese pe care să le poată asambla singuri. În felul acesta jucăria poate dezvolta simțul practic, inventivitatea, spiritul de observație.

În ultimul timp, preocupările creatorilor de jucării s-au concentrat pe realizarea unor modele noi care să contribuie la dezvoltarea intelectuală accelerată a copilului și la dezvoltarea afectivității lui. Am avut și eu ocazia să văd citeva. La păpuși au fost realizate citeva modele noi cu expresii care au un impact afectiv puternic asupra copilului. S-a creat un bebeluș cu gura întredeschisă, în ideea de a sugera nevoia de a fi hrănit, de a fi îngrijit, ca și un alt tip de păpușă cu o expresie ușor melancolică sollicitînd din partea copilului îngrijire și afecțiune. Au fost create păpuși care dezvoltă imaginația datorită faptului că au fața foarte stilizată, ochii mult măriți (ceea ce produce o reacție de atenție) iar nasul și gura foarte puțin figurate. Copilului i se lasă posibilitatea de a identifica o asemenea față cu o mare varietate de personaje pe care el le iubește. Aceste noi tipuri de păpuși au fost deja testate la foarte mulți copii și s-au bucurat de succes. Dar să dăm și alte exemple de jucării noi: „Călușii” — un fel de șah ale cărui singure piese sint cai — un joc care prin complexitatea mutărilor este un bun mijloc de dezvoltare a perspicacității și „Modul” — un compus din o sută de piese din plastic, care permit prin imbinare obținerea unui număr foarte mare de construcții (avioane, excavatoare, camioane, etc.) — dezvoltă îndemnarea și imaginația. „Raliu Olteic” îi învață pe copii regulile de circulație și le dezvoltă logica probabilistică prin elaborarea diverselor strategii de joc. „Piliiform” (cu ajutorul unei cantități mici de pilitură de fier și a unui magnet se pot așeza sprincene, mustați, păr sau barbă pe figuri gata desenate) stimulează fantezia. Cu acest prilej am aflat că se va pune accent, în cadrul unui program de mare amploare, pe jucăriile cu componente electrice, electromecanice și electronice.

tipuri de instalații de producere a biogazului, de capacitate mică și mijlocie, avînd un volum de fermentare de 5, 10, 25 și 50 metri cubi și fiind destinate, deci, micilor consumatori. Putînd fi realizate din prefabricate și la un preț de cost redus, noile tipuri de instalații au o funcționare continuă, atît iarna cît și vara, se alimentează ușor și furnizează biogaz la o presiune constantă. În plus, ele au o productivitate ridicată, instalația de 5 metri cubi putînd produce anual, ca să dăm numai un exemplu, o cantitate de biogaz echivalentă cu volumul a 27 de butelii de gaze lichefiate.

● De la întreprinderea „Vitorul” Oradea aflăm că a început să funcționeze prima instalație de producere a feromarelor injectate. Le așteptăm în magazine.

Urzicile și părul

Aproape orice bărbat trece printr-un moment cînd e interesat de combaterea căderii părului. Fără să ne luăm nici o răspundere în privința eficacității metodei, intrucît mărturisim ignoranța noastră completă în această problemă, semnalăm reclama care se face în ultima vreme efectului benefic produs de zeama de urzici. Se pare că metoda are și un ușor dezagrement — citeva minute pielea ustură — dar, dacă rezultatele sint bune, un asemenea amănunt nu mai are importanță.

● Pentru reducerea consumului de carburanți, la Trustul S.M.A. Neamț s-a trecut la echiparea a 500 de tractoare cu instalații care să le permită funcționarea cu gaz metan.

Pagină realizată de ALEXANDRU ȘERBAN

ULTIMA ORĂ

sova, rezultă că noul ansamblu — ce urmează a fi ridicat de-a lungul arterei de legătură cu litoralul — are o suprafață de aproape 15 hectare și este amplasat în perimetrul format din fostul cartier al marinariilor. Bd. 1 Mai, actuala piață a gării Constanța, Bd. Republicii și strada Traian. El va încorpora blocuri cu 8 și 12 nivele, la parterul și mezaninul blocurilor fiind prevăzute spații comerciale și pentru prestări de servicii. Protecția și-au străduit să găsească soluții arhitectonice originale, care să nu repete imagini deja cunoscute din țară sau din Constanța.

Ikebana de... zahăr

Cînd pășești în încăperea, ai impresia că intri într-o florărie: pe mese, pe etajere, în jardiniere, pe jos se află vase și ghivece

operații de restaurare și conservare. S-au făcut și primele studii științifice care conduc spre ideea că acesta ar fi cel mai important tezaur din secolele XIV-XV descoperit pînă în prezent în Moldova. Au fost inventariate 1735 de monede, în marea lor majoritate groși de argint datînd din vremea lui Petru Mușat (numărul monedelor de la Doljești echivalență cu întreaga cantitate monetară, de pe vremea aceluiași domnitor, descoperită înainte). Celelalte monede au fost emise de alți domnitori moldoveni, printre care și Ștefan cel Mare. Bijuteriile au o valoare artistică deosebită, iar cele trezeci de lingouri de argint au permis formularea ipotezei că ar putea proveni dintr-o monetărie a lui Petru Mușat.

● O veste pentru amatorii de șahi. La Stîna de Vale ză-

pada a atîns aproape 30 de centimetri, iar la Straja-Lupeni (unde au fost puse în funcțiune teleschiurile și telescaunele) a atîns 1 metru.

Cum e corect?

Alăturate în această pagină, inscripțiile de mai sus se află, în realitate, pe strada cu același nume din centrul Capitalei, la o distanță de vreo 500 de metri una de alta. Micul amuzament pe care involuntar ni-l propun ediliile (și, voit, fotoreporterul Paul Agarici) face parte din categoria acelor lucruri pe care, adesea, le trecem cu vederea, la propriu și figurat. O soluție pentru a evita disputa — „cum este corect, cu sau fără I?” — ar fi ca primăria, după consultarea lingvistilor, să se decidă pentru o singură variantă. (O. Știre).

● Biogazul cîștigă teren. Recent, la Institutul de chimie alimentară, au fost realizate noi

LA OPERA ROMÂNĂ

● In repertoriul wagnerian, Olandezul zburător este una din operele de referință. Interpretat de Nicolae Urdăreanu, Ludovic Spiess, Pompei Hărășteanu, Lucia Becar, Nicolae Bratu, spectacolul va avea loc sîmbătă 21 decembrie (ora 18). Conducerea muzicală îi aparține lui Cornel Trăilescu.

● Pentru copii, matineul de duminică 22 decembrie (ora 11) va prezenta opera Motanul încălțat de Cornel Trăilescu. Cîntă Elena

Simionescu, Gerda Radler-Anca, Dan Zancu, Ionel Voineag, Pompei Hărășteanu, Valentin Loghin. La pupitru, Lucian Anca.

● Tot duminică, dar după-amiază, la ora 17, baletul Lacul lebedelor. Se înscriu, ca principali interpreți, Carmen Angheluş, Florin Brînduşă, Tiberiu Almosnino, Viorel Berinde. Dirijează Cornel Trăilescu.

● Din creația lui Verdi, marți 24 decembrie, la ora 18 — Traviata, în care Marina Mirea (Violetta), Florin Georgescu (Alfredo), Lucian Marinescu (Germont) stau în fruntea distribuției, sub bagheta dirijorului Ca-

rol Litvin.

● Baletul romantic Giselle de Adolphe Adam figurează pe afiș joi, 26 decembrie, la ora 18. Rolul titular este asigurat de artista emerită Alexa Mezinescu, afături de Laurențiu Guinea (debut în Albert) și Maria Cumbari în Myrtha.

● Lakmé, intens colorata operă a lui Delibes, vineri, 27 decembrie (ora 17) ne prezintă, în rolurile mai importante, pe Eleonora Enăchescu, Mihaela Agachi, Gerda Radler-Anca, Lucia Tibuleac, Adina Iuraşcu, Dan Zancu.

Dirijor, Constantin Petrovici.